

การศึกษาความถูกต้องของการลงรายการหนังสือภาษาไทยตามรูปแบบมาร์ก

ปริญญานิพนธ์
ของ
เปรมฤดี หาญปราบ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

พฤษภาคม 2546

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความถูกต้องของการลงรายการหนังสือภาษาไทยตามรูปแบบมาร์ก

บทคัดย่อ
ของ
เปรมฤดี หาญปราบ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
พฤษภาคม 2546

เปรมฤดี หาญปราบ. (2546). การศึกษาความถูกต้องของการลงรายการหนังสือภาษาไทยตามรูปแบบมาร์ก. ปรินท์นิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์, อาจารย์บุญยืน จันทร์สว่าง

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาความถูกต้องของการลงรายการหนังสือภาษาไทย ตามรูปแบบมาร์ก ในส่วนของเขตข้อมูลความยาวคงที่ (เขตข้อมูล 008) เขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020-856) และรูปแบบการลงรายการชื่อบุคคล (เขตข้อมูล 100, 600 และ 700) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือระเบียบบรรณานุกรม หนังสือทั่วไปและหนังสือตำราที่จัดพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2450 ถึง พ.ศ. 2545 จำนวน 900 ระเบียบ โดยสุ่มจากระเบียบที่นำเข้าฐานข้อมูล ของสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในช่วงปี พ.ศ. 2540 ถึง วันที่ 16 มกราคม 2546 จำนวน 300 ระเบียบ ส่วนอีก 600 ระเบียบ เป็นระเบียบของชื่อเรื่องเดียวกันที่ปรากฏในฐานข้อมูล ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง แห่งละ 300 ระเบียบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบบันทึกการตรวจสอบการลงรายการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือค่าร้อยละ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การลงรหัสในเขตข้อมูลความยาวคงที่ พบว่าการลงรหัสของตำแหน่งต่างๆ ทุกตำแหน่ง มีความถูกต้องเกินกว่าร้อยละ 90
2. การใช้มาร์กในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่
 - 2.1 การใช้แท็กในเขตข้อมูล 020-856 พบว่ามีความถูกต้องเกินกว่าร้อยละ 90
 - 2.2 การใช้ตัวบ่งชี้ในเขตข้อมูล 020-856 พบว่ามีความถูกต้องเกินกว่าร้อยละ 90 ยกเว้นการใช้ตัวบ่งชี้ในกลุ่มเขตข้อมูล 6XX มีความถูกต้องประมาณร้อยละ 60 เท่านั้น
 - 2.3 การใช้รหัสในเขตข้อมูลย่อยของแต่ละเขตข้อมูล พบว่ามีความถูกต้องเกินกว่าร้อยละ 90 โดยรหัสเขตข้อมูลย่อย a ใช้ได้ถูกต้องทั้งหมด คือร้อยละ 100
3. รูปแบบการลงรายการชื่อบุคคล
 - 3.1 รูปแบบการลงรายการชื่อคนไทย พบว่าร้อยละ 97.98 มีรูปแบบการลงรายการเหมือนกัน โดยในส่วนที่แตกต่างกันนั้นเป็นเรื่องของรูปแบบการลงชื่อ และการสะกดคำ คิดเป็นร้อยละ 1.21 และ 0.81 ตามลำดับ
 - 3.2 รูปแบบการลงรายการชื่อคนต่างชาติ พบว่ารูปแบบการลงชื่อที่เหมือนและต่างกัน มีจำนวนใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 54.29 และ 45.71 ตามลำดับ โดยในส่วนที่แตกต่างกันนั้นเป็นเรื่องของรูปแบบการลงชื่อ และการถอดอักษรชื่อคนต่างชาติเป็นอักษรไทย คิดเป็นร้อยละ 20.00 และ 25.71 ตามลำดับ

A STUDY OF THE ACCURACY OF MARC RECORDS OF BOOKS IN THAI

AN ABSTRACT
BY
PREMRUDEE HARNPRAB

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Arts degree in Library and Information Science
at Srinakharinwirot University
May 2003

Premrudee Harnprab. (2003). *A Study of the Accuracy of MARC Records of Books in Thai*.

Master thesis, M.A. (Library and Information Science). Bangkok : Graduate School,
Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Suphat Songsaengchan,
Mrs. Boonyuen Chansawang

This study aimed at examining the accuracy of MARC coding of books in Thai in fixed-length data elements (field 008), variable data fields (field 020-856), as well as the accuracy of personal name entry elements (field 100, 600 and 700). The subjects were 900 MARC records of general books and textbooks published during the year 1997-2002. Those 900 records comprised of 300 records input in the database of The Center of Academic Resources, Chulalongkorn University during 1997 – Jan 16, 2003, 300 records retrieved from the database of Kasetsart University Library and the other 300 records retrieved from the database of Ramkamhaeng University Library. All of the records retrieved from the three databases are the same titles. The instrument for the study was worksheet and the data were analyzed by percentage

The results revealed that:

1. The percentage of the accuracy of MARC coding in the fixed-length data elements were higher than 90.
2. The accuracy of MARC coding in variable data fields were as follows.
 - 2.1 The percentage of the accuracy of MARC tagging in variable data fields were higher than 90.
 - 2.2 The percentage of the accuracy of the indicators coding were higher than 90, except that of the 6XX fields which approximately 60.
 - 2.3 The percentage of the accuracy of every subfields coding were higher than 90. The most accurate coding was subfield code "a" (100 %)
3. Personal name entry elements
 - 3.1 Most of the Thai personal name entry elements were the same (97.98 %). The difference appeared in form of name (1.21 %) and spelling (0.81 %).
 - 3.2 There were both similarities and differences in foreigner personal name entry elements. The percentage of the similarity entry element was 54.29, while the percentage of the difference was 45.71. The difference appeared in form of name (20.00 %) and romanization (25.71 %)

ปริญญาบัตร
เรื่อง

การศึกษาความถูกต้องของการลงรายการหนังสือภาษาไทยตามรูปแบบมาร์ก

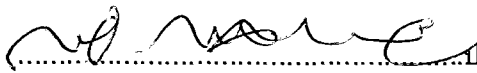
ของ
นางเปรมฤดี หาญปราบ

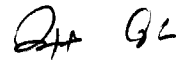
ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

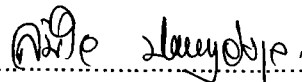
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพรณี หะวานนท์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คณะกรรมการสอบปริญญาบัตร

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ ส่องแสงจันทร์)

.....กรรมการ
(อาจารย์บุญยืน จันทร์สว่าง)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์สมใจ ประเสริฐจรัสกุล)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์อรทัย วารีสอาด)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูง จาก รองศาสตราจารย์สุพัฒน์
ส่องแสงจันทร์ และ อาจารย์บุญยืน จันทร์สว่าง ประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้
คำปรึกษาแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา จนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี และกราบขอบพระคุณอาจารย์สมใจ ประเสริฐจรัสกุล และอาจารย์อรรถ วารีสอาด
กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

กราบขอบพระคุณ กองทุนผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชัย ทับเที่ยง กองทุนศาสตราจารย์ ดร.ลมูล
รัตตากร และรองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา ที่ได้มอบทุนอุดหนุนการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.นฤมล รักษาสุข อาจารย์ประจำสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่กรุณาช่วยปรับแก้บทคัดย่อภาษาอังกฤษของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณ คุณนันทพร ธนะกุลบริษัท คุณฉัตรขวัญ การอุภัย คุณเพ็ญพร ดวงประเสริฐ
คุณรัตนภรณ์ แดนนา ตลอดจนเพื่อนร่วมงานที่ สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ ครั้งนี้

ขอขอบคุณ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ผู้วิจัยได้ใช้รายการบรรณานุกรม
ซึ่งเผยแพร่ทางออนไลน์ เพื่อการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ขอกราบบูชาพระคุณมารดา และขอขอบคุณคุณตุจเดือน ศักดิ์สวัสดิ์ ที่ส่งเสริมและสนับสนุน
และเป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

เปรมฤดี หาญปราบ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
มาตรฐานการบันทึกรายการบรรณานุกรมรูปแบบมาร์ก.....	8
พัฒนาการของมาร์ก.....	9
ความจำเป็นของการใช้มาร์กในการลงรายการบรรณานุกรม.....	10
โครงสร้างระเบียบบรรณานุกรมรูปแบบมาร์ก.....	12
พัฒนาการของการใช้มาร์กในประเทศไทย.....	27
การควบคุมรายการหลักฐาน.....	28
ฐานข้อมูลทรัพยากรห้องสมุด.....	31
ประเภทของฐานข้อมูลทรัพยากรห้องสมุด.....	31
คุณภาพของฐานข้อมูลบรรณานุกรมทรัพยากรห้องสมุด.....	32
การตรวจสอบคุณภาพของรายการบรรณานุกรม.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	40
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	40
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
จำนวนรายการในแต่ละเขตข้อมูลที่ตรวจสอบการลงรายการ.....	43
การลงรหัสในเขตข้อมูลความยาวคงที่ (เขตข้อมูล 008).....	45
การใช้มาร์กในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020-856).....	47
รูปแบบการลงรายการชื่อบุคคล (เขตข้อมูล 100, 600 และ 700).....	58
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	62
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	62
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ) สรุปผลการวิจัย.....	63
อภิปรายผล.....	65
ข้อเสนอแนะ.....	69
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก.....	74
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	94

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนรายการในแต่ละเขตข้อมูลที่ตรวจสอบการลงรายการ.....	43
2	การลงรหัสในเขตข้อมูล 008.....	45
3	ตัวอย่างลักษณะของการลงรหัสไม่ถูกต้อง ในเขตข้อมูล 008.....	45
4	การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 020.....	47
5	การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 100 และ 700.....	48
6	ตัวอย่างลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้องในเขตข้อมูล 100 และ 700.....	48
7	การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 110 และ 710.....	49
8	ลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้องในเขตข้อมูล 710.....	49
9	การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 245, 246 และ 740.....	50
10	ตัวอย่างลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้องในเขตข้อมูล 245 และ 246.....	50
11	การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 250, 260 และ 300.....	51
12	ลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้องในเขตข้อมูล 250.....	52
13	การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 440, 490 และ 830.....	52
14	ลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้องในเขตข้อมูล 440.....	53
15	การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 500, 504 และ 505.....	53
16	ตัวอย่างลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้องในเขตข้อมูล 500 และ 505.....	54
17	การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 600, 610, 630, 650 และ 651.....	54
18	ตัวอย่างลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้องในเขตข้อมูล 600, 610, 630, 650 และ 651.....	56
19	การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 050 และ 082.....	57
20	ตัวอย่างลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้องในเขตข้อมูล 082.....	57
21	การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 041 และ 856.....	58
22	ตัวอย่างลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้องในเขตข้อมูล 041	58
23	รูปแบบการลงรายการชื่อคนไทย.....	58
24	ลักษณะของรูปแบบการลงชื่อคนไทยที่ต่างกัน.....	59
25	ลักษณะของการสะกดคำชื่อคนไทยที่ต่างกัน.....	59
26	รูปแบบการลงรายการชื่อคนต่างชาติ.....	60
27	ลักษณะของรูปแบบการลงชื่อคนต่างชาติที่ต่างกัน.....	60
28	ลักษณะการถอดอักษรชื่อคนต่างชาติเป็นอักษรไทยที่ต่างกัน.....	61

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงแท็ก ตัวบ่งชี้ และรหัสเขตข้อมูลย่อย.....	7
2 แสดงป้ายสัญลักษณ์แบบข้อความ.....	10
3 แสดงป้ายสัญลักษณ์แบบมาร์กแท็ก.....	11
4 รายการรูปแบบมาร์กเพื่อการสื่อสารระหว่างคอมพิวเตอร์กับผู้ใช้.....	24
5 การแสดงผลข้อมูลรูปแบบมาร์กแท็ก.....	25
6 การแสดงผลข้อมูลรูปแบบป้ายสัญลักษณ์แบบข้อความ.....	26
7 การจัดเก็บระเบียบรายการหลักฐานที่บุคคลตามรูปแบบมาร์ก.....	30
8 รายการที่สืบค้นได้ ที่ไม่มีการควบคุมรายการหลักฐาน.....	30
9 ลักษณะผลการสืบค้นรายการที่บุคคล ที่มีการควบคุมรายการหลักฐาน.....	31
10 แบบบันทึกการตรวจสอบรายการ.....	36

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากการที่เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทต่อห้องสมุดมหาวิทยาลัย และทำให้ห้องสมุดต่างๆ ได้ปรับเปลี่ยนแนวการทำงานจากระบบมือ มาเป็นระบบอัตโนมัติ โดยการนำระบบห้องสมุดอัตโนมัติมาใช้ในการดำเนินงานในห้องสมุด เพื่อให้บริการและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งระบบห้องสมุดอัตโนมัติ โดยทั่วไปจะประกอบด้วย ชุดโปรแกรม (Module) ที่เป็นพื้นฐานในการทำงาน 5 ชุดโปรแกรม คือ 1. ระบบงานจัดทำรายการ (Cataloging module) 2. ระบบงานจัดหา (Acquisition module) 3. ระบบงานยืม-คืน (Circulation module) 4. ระบบงานวารสาร (Serial Control module) และ 5. ระบบการสืบค้นรายการออนไลน์ (Online Public Access Catalog module) และทุกชุดโปรแกรมนั้น สามารถใช้ฐานข้อมูลร่วมกันอย่างต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน (นพดล เจริญตระกูล. 2543 : 30 ; ประจักษ์ พุ่มวิเศษ. 2538 : 23)

ในจำนวนชุดโปรแกรมทั้ง 5 ชุด ดังกล่าว มีชุดโปรแกรมที่เป็นหัวใจสำคัญของระบบห้องสมุดอัตโนมัติ คือชุดโปรแกรมระบบงานจัดทำรายการ ที่ใช้สำหรับสร้างฐานข้อมูลบรรณานุกรมเพื่อเป็นเครื่องมือช่วยค้น หรือรายการสืบค้น (สุวันนา ทองสีสุขไส. 2543 : 1) ซึ่งเป็นฐานข้อมูลหลักที่จะนำไปใช้ในการดำเนินงานด้านอื่นๆ ฉะนั้นบรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานจัดทำรายการจะต้องปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีที่ใช้ และปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานจากเดิมที่ทำรายการด้วยระบบมือในรูปบัตรรายการ มาใช้การทำรายการระบบใหม่ที่พัฒนาขึ้นโดยหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน คือ รูปแบบการลงรายการที่เครื่องสามารถอ่านได้ (Machine Readable Cataloging format) หรือที่เรียกกันสั้นๆ ว่า MARC format แต่มักเรียกกันโดยทั่วไปว่า “มาร์ก” ซึ่งปัจจุบันเป็นที่นิยมใช้กันมาก ดังนั้นเมื่อห้องสมุดเปลี่ยนมาใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติแล้ว นอกจากความรู้ในเรื่องการใช้หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 (Anglo-American Cataloging Rules, 2nd edition หรือ AACR2) แล้ว บรรณารักษ์จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับมาร์กด้วย (Ferguson. 1998 : ix)

สำหรับในประเทศไทยนั้น เริ่มมีการนำระบบห้องสมุดอัตโนมัติเข้ามาใช้ประมาณปี พ.ศ. 2518 เมื่อสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย หรือเอไอที ได้จัดทำสหบรรณานุกรมวารสารที่มีในประเทศไทย โดยใช้เครื่องไอบีเอ็ม (IBM 3083) และใช้โปรแกรมมินิ ซีดีเอส/ไอซิส ซึ่งพัฒนาโดยยูเนสโก (UNESCO) ต่อมาในปี พ.ศ. 2519 หอสมุดแห่งชาติด้วยความร่วมมือของยูเนสโก ได้จัดทำบรรณานุกรมหนังสือภาษาไทยบนเครื่องไอบีเอ็ม 3031 พร้อมกันนั้นก็ได้นำมาร์กมาปรับใช้ เรียกชื่อว่าไทยมาร์ก (THAIMARC) (สมพิศ คูศรีพิทักษ์. 2539 : 13) จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2534 หอสมุดแห่งชาติจึงได้จัดซื้อระบบไดนิ็กซ์ เพื่อใช้ดำเนินงานห้องสมุด หลังจากนั้นห้องสมุดต่างๆ ก็เริ่มมีการนำระบบห้องสมุดอัตโนมัติมาใช้กันมากขึ้น สำหรับระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ที่ใช้กันในห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ได้แก่ อินโนแพค (INNOPAC), วีทีแอลเอส (VTLS), โฮริซอน (HORIZON), และไดนิ็กซ์ (DYNIX) เป็นต้น ซึ่งระบบเหล่านี้มีคุณสมบัติที่สามารถรับและแสดงผลรายการบรรณานุกรมตามรูปแบบมาร์กได้ (สมพิศ คูศรีพิทักษ์. 2539 : 33)

โครงสร้างของระเบียบบรรณานุกรมรูปแบบมาร์ก ประกอบด้วยส่วนต่างๆ 3 ส่วน คือ

1. ส่วนนำระเบียบ (Leader) เป็นส่วนแรกของทุกระเบียบ ให้ข้อมูลในการประมวลผลระเบียบ ลักษณะของข้อมูลเป็นคำรหัสทั้งที่เป็นตัวเลขและตัวอักษร (ตัวพิมพ์เล็ก) และสัญลักษณ์แบบใดแบบหนึ่ง หรือเว้นว่าง มีความยาวคงที่ 24 ตำแหน่ง

ข้อมูลในส่วนนี้ บางตำแหน่งระบบจะสร้างให้โดยอัตโนมัติ และบางตำแหน่งบรรณารักษ์ต้องใส่เอง

2. ส่วนนามานุกรมเขตข้อมูล (Directory) เป็นส่วนที่บอกให้ทราบถึงตำแหน่งที่อยู่ของเขตข้อมูลต่างๆ ที่จัดเก็บในระเบียบ ประกอบด้วยชุดของตัวเลข ในแต่ละชุดมีความยาวคงที่ 12 ตำแหน่ง

ข้อมูลในส่วนนี้ ระบบจะสร้างให้โดยอัตโนมัติ ซึ่งบรรณารักษ์ไม่ต้องใส่เอง

3. ส่วนเขตข้อมูลต่างๆ (Variable fields) ใช้บันทึกข้อมูลบรรณานุกรมของวัสดุ เช่นเดียวกับที่บันทึกบนบัตรรายการ ในแต่ละเขตข้อมูลถูกกำกับด้วยหมายเลขประจำเขตข้อมูล หรือแท็ก (Tags) ตัวบ่งชี้ (Indicators) และ รหัสเขตข้อมูลย่อย (Subfield codes) เขตข้อมูลต่างๆ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

3.1 เขตข้อมูลควบคุม (Variable control fields) คือเขตข้อมูลที่บันทึกหมายเลขควบคุมระเบียบ ซึ่งเป็นทั้งข้อมูลในรูปตัวเลข และรหัสที่บอกลักษณะของวัสดุสารสนเทศ เพื่อใช้สำหรับการประมวลผลระเบียบบรรณานุกรม เป็นเขตข้อมูล que เริ่มจากเขตข้อมูล 001 ถึง 009 ซึ่งบางเขตข้อมูลเป็นเขตข้อมูลความยาวคงที่ (Fixed fields) เช่น เขตข้อมูล 007 และ 008 เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเขตข้อมูล 008 มีความสำคัญต่อการลงรายการหนังสือ และสื่ออื่นๆ โดยปกติข้อมูลในเขตข้อมูล 008 มีความสัมพันธ์กับข้อมูลในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ เกือบทุกตำแหน่ง และระบบได้นำข้อมูลที่เป็นรหัสเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ในหลายรูปแบบ เช่น การแสดงผลที่หน้าจอ การจัดลำดับรายการ และใช้เป็นเงื่อนไขในการจำกัดขอบเขตผลการสืบค้น เช่น ภาษาหรือปีที่พิมพ์ เป็นต้น

3.2 เขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (Variable data fields) คือส่วนของเขตข้อมูลต่างๆ ที่เป็นรายละเอียดทางบรรณานุกรม เช่นเดียวกับข้อมูลที่บันทึกบนบัตรรายการ โดยเริ่มจากเขตข้อมูล 010-999 มีความยาวไม่แน่นอน บันทึกข้อมูลที่เป็นทั้งตัวเลขและตัวอักษร

การลงรายการตามรูปแบบมาร์ก จะต้องประกอบด้วยข้อมูลทั้ง 3 ส่วน ดังกล่าวข้างต้น และข้อมูลในแต่ละระเบียบ คอมพิวเตอร์จะจัดเก็บตามรูปแบบที่ใช้เพื่อการสื่อสาร (Communications format) ระหว่างคอมพิวเตอร์กับผู้ใช้ รูปแบบของระเบียบที่จัดเก็บนั้นมีลักษณะการจัดวางตัวอักษรต่อเนื่องกันไป ไม่มีช่องว่าง ซึ่งผู้ใช้ทั่วไปเข้าใจได้ยาก และไม่เข้าใจความหมายของข้อมูลแต่ละส่วนเหมือนที่อยู่ในรูปบัตรรายการ ดังนั้นถ้าหากบรรณารักษ์หรือผู้ทำรายการ ต้องการดูข้อมูลที่ได้ลงรายการในแต่ละระเบียบ ก็จะต้องกำหนดให้เครื่องแสดงผลในรูปมาร์กแท็ก (MARC tagged display) ส่วนการแสดงผลสำหรับผู้ใช้งานออนไลน์นั้น จะต้องกำหนดให้เครื่องแสดงผลในรูปบัตรรายการ หรือแบบข้อความ

โครงสร้างของระเบียบบรรณานุกรมรูปแบบมาร์ก ที่กล่าวมา จัดเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่ใช้ได้กับวัสดุทุกประเภท จะแตกต่างกันบ้างในส่วนของเขตข้อมูลต่างๆ สำหรับหนังสือนั้นส่วนสำคัญที่ต้องเอาใจใส่ในการทำรายการมีอยู่ 2 ส่วนด้วยกัน คือ

1. ส่วนของเขตข้อมูล 008 ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่เครื่องนำคำรหัสต่างๆ ไปใช้ประมวลผล
2. ส่วนของเขตข้อมูล 020-999 ซึ่งเป็นส่วนของข้อมูลบรรณานุกรม ที่ต้องกระทำด้วยความละเอียดรอบคอบ และยังคงใช้หลักเกณฑ์การลงรายการบรรณานุกรมแบบใดแบบหนึ่งด้วย เช่นแบบแองโกล-อเมริกัน

การลงรายการทั้ง 2 ส่วนนี้ บรรณารักษ์ต้องมีความเข้าใจในกฎเกณฑ์และข้อกำหนดที่ระบุไว้ในคู่มือการลงรายการ เพราะเป็นการทำงานตามมาตรฐาน ซึ่งถือว่ามีค่าสำคัญเป็นที่สุด (สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์. 2544 : 450) เพราะสิ่งนี้หมายถึงการได้ฐานข้อมูลบรรณานุกรมที่ดี มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ถูกต้องและมีคุณภาพสมควรที่จะได้มีการตรวจสอบรายการอย่างสม่ำเสมอ

การตรวจสอบ และการประเมินคุณภาพของรายการ มีวิธีศึกษา ตรวจสอบ หรือประเมินคุณภาพ 3 รูปแบบ ได้แก่ (Zeng. 1992 : Online ; Chapman. 1994 : Online ; Romero. 1994 : 217 ; 1995 : 210 ; Chan and Vizine-Goetz. 1997 : 295 ; Mansor. 1999 : Online)

1. การตรวจสอบจากรายการในฐานข้อมูล
2. การตรวจสอบจากรายการในฐานข้อมูลกับตัววัสดุ
3. การตรวจสอบจากรายการในแผนงานกับตัววัสดุ

จาก 3 รูปแบบดังกล่าวยังสามารถตรวจสอบทั้งระเบียน หรือตรวจสอบเพียงบางรายการในระเบียนก็ได้ เช่น เฉพาะรายการหัวเรื่อง หรือรายการที่เป็นจุดเข้าถึง ซึ่งการตรวจสอบโดยทั่วไปนั้นกำหนดประเด็นที่จะตรวจสอบ ได้แก่

1. รูปแบบการลงรายการ ได้แก่ การใช้ แท็ก ตัวบ่งชี้ รหัสเขตข้อมูลย่อย และเครื่องหมายวรรคตอน
2. เนื้อหาที่ลงรายการ ได้แก่ เนื้อหาที่นำมาลงรายการไม่ถูกต้อง หรือไม่ครบถ้วน
3. ความผิดพลาดของข้อมูล ได้แก่ ความผิดพลาดอันเกิดจากผู้ทำรายการ หรือผู้จัดพิมพ์
4. การใช้หัวเรื่องและหัวเรื่องย่อย รวมทั้งการใช้หัวเรื่องซึ่งถูกยกเลิกแล้ว

การตรวจสอบรายการในลักษณะต่างๆ ดังกล่าว นอกจากจะทำให้ได้ฐานข้อมูลบรรณานุกรมที่ดี มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ถูกต้องและมีคุณภาพแล้ว ยังจะเป็นประโยชน์ในด้านอื่นๆ อีก เช่น เพื่อการเข้าถึงเรื่องที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาโครงการความร่วมมือในการทำสหบรรณานุกรม (Union catalog) เพื่อปรับปรุงการกำหนดหัวเรื่องและคุณภาพของรายการหลักฐาน และเพื่อให้การศึกษาอบรมแก่บรรณารักษ์ และผู้เรียนวิชาการลงรายการ เป็นต้น

ด้วยเหตุผลและความสำคัญที่กล่าวมา ทำให้ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานวิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ จึงสนใจที่จะศึกษาความถูกต้องของลงรายการหนังสือภาษาไทยตามรูปแบบมาร์ก เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อตรวจสอบความถูกต้องการลงรายการหนังสือภาษาไทยตามรูปแบบมาร์ก ในส่วนของ

1. การลงรายการเขตข้อมูลความยาวคงที่ (เขตข้อมูล 008)
2. การลงรายการเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020-856)
3. รูปแบบการลงรายการชื่อบุคคล (เขตข้อมูล 100, 600 และ 700)

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการศึกษาค้นคว้าจะเป็นประโยชน์ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. เป็นการส่งเสริมให้ห้องสมุด หรือบรรณารักษ์ผู้ทำรายการ มีความตื่นตัวในการที่จะตรวจสอบ และดูแลคุณภาพของรายการบรรณานุกรม และรายการหลักฐาน
2. ทำให้บรรณารักษ์มีความใส่ใจในเรื่องมาตรฐานและกฎเกณฑ์การลงรายการให้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น
3. เป็นข้อมูลสำหรับอาจารย์ผู้สอนวิชาการลงรายการ ที่จะใช้เป็นตัวอย่างเพื่อชี้ให้เห็นถึงผลกระทบจากการลงรายการ ตลอดจนข้อผิดพลาดที่อาจมีในเรื่องของการลงรายการตามรูปแบบมาร์ก ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ถูกต้องต่อไป
4. เป็นตัวกระตุ้นในการพัฒนาโครงการสร้างฐานข้อมูลสหบรรณานุกรม (Union catalog) ตามโครงการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดต่างๆ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ระเบียบบรรณานุกรมหนังสือภาษาไทย ที่จัดพิมพ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-2545 โดยนำเข้าฐานข้อมูล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ถึง วันที่ 16 มกราคม 2546 จากฐานข้อมูล บรรณานุกรมออนไลน์ ของ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีการเรียนการสอนทางด้าน สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จำนวน 5 แห่ง คือ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ และ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

2.1 ฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ โดยคัดเลือกเฉพาะฐานข้อมูลที่สามารถดูการ แสดงผลรายการตามรูปแบบมาร์ก ผ่านเว็ลต์ไวด์เว็บได้ และใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติอินโนแพค เท่านั้น ซึ่งมี จำนวน 3 แห่ง คือ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2.2 ระเบียบบรรณานุกรม โดยคัดเลือกระเบียบหนังสือภาษาไทย ประเภทหนังสือทั่วไป และตำรา ที่จัดพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-2545 ที่นำเข้าฐานข้อมูล ของสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์- มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ถึง วันที่ 16 มกราคม 2546 ได้ จำนวน 12,000 ชื่อเรื่อง และทำการสุ่มแบบ มีระบบ เฉพาะชื่อเรื่องที่ซ้ำกันในฐานข้อมูลทั้ง 3 แห่ง แห่งละ 300 ชื่อเรื่อง รวมทั้งสิ้น จำนวน 900 ระเบียบ

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ มีข้อตกลงเบื้องต้น ดังนี้

1. ตรวจสอบการลงรายการเฉพาะที่เป็นการบันทึกรายการตามรูปแบบมาร์ก เท่านั้น จะไม่ตรวจสอบการลงรายการตามหลักเกณฑ์แองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2
2. ตรวจสอบเฉพาะรายการจากฐานข้อมูลเท่านั้น โดยไม่ตรวจสอบกับตัวเล่ม
3. การตรวจสอบรูปแบบการลงรายการชื่อบุคคล จะตรวจสอบในแง่ของรูปแบบการลงชื่อ บุคคลคนเดียวกัน โดยตรวจสอบในเขตข้อมูล 100, 600 และ 700 ซึ่งเป็นรายการหลักฐานชื่อบุคคล

ที่เป็นรายการหลัก รายการหัวเรื่อง และรายการเพิ่ม ส่วนรายการหลักฐานที่เป็นชื่อนิติบุคคลในเขตข้อมูล 110 และ 710 จะไม่นำมาศึกษา ทั้งนี้เพราะหนังสือที่นำมาศึกษาเป็นหนังสือทั่วไป และตำรา ซึ่งส่วนใหญ่มักผลิตโดยบุคคลมากกว่านิติบุคคล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. มาร์ก (Machine Readable Cataloging: MARC) หมายถึง การลงรายการที่เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถอ่านได้ ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน เพื่อใช้เป็นรูปแบบมาตรฐานสำหรับการบันทึกข้อมูลทางบรรณานุกรม

2. การตรวจสอบการลงรายการตามรูปแบบมาร์ก หมายถึง การพิจารณารายการที่ลงในเขตข้อมูลต่างๆ ว่าในรูปแบบมาร์กมาใช้ได้ถูกต้องหรือไม่ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะใช้ MARC 21 Concise Format for Bibliographic Data. 2002 concise ed. (MARC 21 Concise Format for Bibliographic Data. 2002 : Online) ที่ปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 3 (ตุลาคม 2545) โดยสำนักงานมาตรฐานมาร์ก และพัฒนาเครือข่าย (Network Development and MARC Standard Office) หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน มาเป็นคู่มือในการตรวจสอบ โดยแยกการตรวจออกเป็น 2 ส่วน คือ

2.1 การตรวจสอบการลงรหัสในเขตข้อมูลความยาวคงที่ (เขตข้อมูล 008) โดยตรวจสอบในประเด็นต่อไปนี้

2.1.1 ตำแหน่งที่ลงรหัสถูกต้องตามรูปแบบมาร์ก หมายถึง การระบุรหัสได้ถูกต้อง และตรงกับตำแหน่งที่กำหนดตามรูปแบบมาร์ก

2.1.2 ตำแหน่งที่ลงรหัสไม่ถูกต้องตามรูปแบบมาร์ก หมายถึง การระบุรหัสไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน และ/หรือไม่ตรงกับตำแหน่งที่กำหนดตามรูปแบบมาร์ก

2.2 การตรวจสอบการใช้รูปแบบมาร์กในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020-856) โดยตรวจสอบในประเด็นต่อไปนี้

2.2.1 เขตข้อมูลที่ใช้รูปแบบมาร์กถูกต้อง หมายถึง การนำข้อมูลมาบันทึกได้ตรงกับแท็ก มีการระบุตัวบ่งชี้ และรหัสเขตข้อมูลย่อย ได้ถูกต้องตามรูปแบบมาร์ก

2.2.2 เขตข้อมูลที่ใช้รูปแบบมาร์กไม่ถูกต้อง หมายถึง การนำข้อมูลมาบันทึกได้ไม่ตรงกับแท็ก มีการระบุตัวบ่งชี้ และรหัสเขตข้อมูลย่อย ไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน และ/หรือไม่ตรงตามรูปแบบมาร์ก

3. การตรวจสอบรูปแบบการลงรายการชื่อบุคคล (เขตข้อมูล 100, 600 และ 700) หมายถึง การพิจารณาว่า แต่ละห้องสมุดลงรายการชื่อบุคคลคนเดียวกัน เหมือนกันหรือแตกต่างกัน โดยแยกเป็น 2 ประเภท คือ

3.1 ชื่อคนไทย ซึ่งจะพิจารณา 2 ลักษณะ คือ

3.1.1 รูปแบบการลงชื่อ

3.1.2 การสะกดคำ

3.2 ชื่อคนต่างชาติ ซึ่งจะพิจารณา 2 ลักษณะ คือ

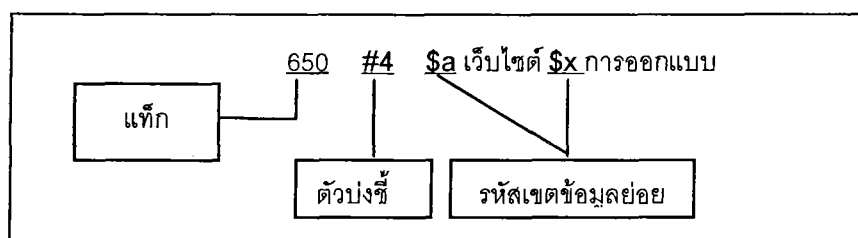
3.2.1 รูปแบบการลงชื่อ

3.2.2 การถอดอักษรชื่อคนต่างชาติเป็นอักษรไทย

4. เขตข้อมูลความยาวคงที่ (เขตข้อมูล 008) หมายถึง เขตข้อมูลที่บันทึกข้อมูลในรูปรหัส ซึ่งเป็นได้ทั้งตัวเลข ตัวอักษร (ตัวพิมพ์เล็ก) และเว้นว่าง (Blank) ซึ่งอาจแทนด้วยสัญลักษณ์แบบใดแบบหนึ่ง เช่น # หรือ b เป็นต้น สำหรับงานวิจัยครั้งนี้จะใช้สัญลักษณ์ # ในเขตข้อมูล 008 นี้ จะต้องบันทึกรหัสต่างๆ ตามตำแหน่งที่กำหนดเท่านั้น ซึ่งมีความยาวคงที่ 40 ตำแหน่ง (0-39) โดยที่บางตำแหน่งไม่มีผลต่อการจำกัดขอบเขตการสืบค้น และบางตำแหน่งระบบใส่ให้โดยอัตโนมัติ หรือยังไม่กำหนดให้ใช้ จึงไม่ทำการตรวจสอบสำหรับตำแหน่งที่จะตรวจสอบในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

ตำแหน่ง	ความหมาย
06	ประเภทของปีพิมพ์
07-10	ปีพิมพ์เริ่มต้น
11-14	ปีพิมพ์สิ้นสุด
15-17	สถานที่พิมพ์ ที่ผลิตหรือที่จัดทำ
18-21	ภาพประกอบ
24-27	ลักษณะเนื้อหา
35-37	ภาษา

5. เขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020-856) หมายถึง เขตข้อมูลที่เป็นการบันทึกรายละเอียดทางบรรณานุกรมสำหรับหนังสือ มีความยาวไม่แน่นอน บันทึกโดยมีแท็ก ซึ่งเป็นตัวเลข 3 หลัก ตามด้วยตัวบ่งชี้ และรหัสเขตข้อมูลย่อหน้าข้อมูลในแต่ละส่วน ดังตัวอย่างในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงแท็ก ตัวบ่งชี้ และรหัสเขตข้อมูลย่อ

สำหรับเขตข้อมูลที่จะตรวจสอบในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

เขตข้อมูล	ความหมาย
020	เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ
041	รหัสภาษา
050	เลขเรียกหนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน
082	เลขเรียกหนังสือระบบทศนิยมดิวอี้
100, 110, 130	รายการหลัก
245, 246 และ 740	ชื่อเรื่อง และรายการเพิ่มชื่อเรื่อง
250	ฉบับพิมพ์
260	การจัดพิมพ์ และการจัดจำหน่าย ฯลฯ
300	ลักษณะรูปร่าง
440, 490, 800, 810, 830	ชื่อชุด และรายการเพิ่มชื่อชุด

เขตข้อมูล	ความหมาย
500	หมายเหตุทั่วไป
504	หมายเหตุบรรณานุกรม
520	หมายเหตุสรุปเนื้อเรื่องย่อ
600, 610, 630, 650, 651	หัวเรื่อง
700, 710, 730,	รายการเพิ่มชื่อบุคคล ชื่อนิติบุคคล และชื่อเรื่องแบบฉบับ
856	การเข้าถึง และแหล่งของสื่ออิเล็กทรอนิกส์

6. ตัวบ่งชี้ (Indicators) หมายถึง รหัสที่ลงไว้ต่อจากแท็ก ทำหน้าที่บอกลักษณะ เพิ่มเติม รายละเอียด หรือที่มาของข้อมูลในเขตข้อมูลที่ตัวบ่งชี้ดังกล่าวกำกับอยู่ ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วยอักขระ 2 ตำแหน่ง โดยในแต่ละตำแหน่งจะมีความหมายแตกต่างกัน รหัสของตัวบ่งชี้เป็นตัวเลขตั้งแต่ 0-9 หากตำแหน่งใดที่ยังไม่กำหนดให้ใช้จะเป็นค่าว่าง ซึ่งอาจใช้วิธีการเว้นว่าง หรือแทนด้วยสัญลักษณ์แบบใดแบบหนึ่ง เช่น # หรือ X เป็นต้น สำหรับงานวิจัยครั้งนี้จะใช้สัญลักษณ์ # ดังตัวอย่างในภาพประกอบ 1

7. รหัสเขตข้อมูลย่อย (Subfield codes) หมายถึง รหัสที่ใช้กำกับเขตข้อมูลย่อย ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้แบ่งข้อมูลออกเป็นส่วนๆ ภายในเขตข้อมูลหนึ่งๆ ประกอบด้วยอักขระ 2 ตำแหน่ง ตำแหน่งแรกเป็นเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ เรียกว่า Subfield delimiter โดยใช้สัญลักษณ์แบบใดแบบหนึ่ง เช่น | หรือ \$ เป็นต้น สำหรับงานวิจัยครั้งนี้จะใช้สัญลักษณ์ \$ ส่วนตำแหน่งที่ 2 เป็นตัวอักษร (ตัวพิมพ์เล็ก) หรือตัวเลข ที่มาร์กกำหนดใช้เป็นการเฉพาะเท่านั้น ดังตัวอย่างภาพประกอบ 1

8. หนังสือภาษาไทย หมายถึง รายการหนังสือทั่วไป หรือตำรา ที่จัดพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-2545 โดยนำเข้าฐานข้อมูล ของสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ถึง วันที่ 16 มกราคม 2546 และเป็นระเบียบซ้ำกันที่ปรากฏในฐานข้อมูล ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

9. ฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ หมายถึง ฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ ของสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่สามารถสืบค้นรายการบรรณานุกรม และแสดงผลรายการตามรูปแบบมาร์กผ่านเว็บไซต์ได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. มาตรฐานการบันทึกรายการบรรณานุกรมรูปแบบมาร์ก
 - 1.1 พัฒนาการของมาร์ก
 - 1.2 ความจำเป็นของการใช้มาร์กในการลงรายการบรรณานุกรม
 - 1.3 โครงสร้างระเบียบบรรณานุกรมรูปแบบมาร์ก
 - 1.4 พัฒนาการของการใช้มาร์กในประเทศไทย
2. การควบคุมรายการหลักฐาน
3. ฐานข้อมูลทรัพยากรห้องสมุด
 - 3.1 ประเภทของฐานข้อมูลทรัพยากรห้องสมุด
 - 3.2 คุณภาพของฐานข้อมูลบรรณานุกรมทรัพยากรห้องสมุด
 - 3.3 การตรวจสอบคุณภาพของรายการบรรณานุกรม
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มาตรฐานการบันทึกรายการบรรณานุกรมรูปแบบมาร์ก

การบันทึกรายการบรรณานุกรมทรัพยากรห้องสมุด เพื่อจัดเก็บโดยระบบคอมพิวเตอร์นั้น ห้องสมุดแต่ละแห่งสามารถที่จะกำหนดวิธีการจัดการข้อมูลบรรณานุกรมที่เป็นแบบของตนเองได้ เพราะเป็นการใช้ภายในห้องสมุดของตนเองเท่านั้น ซึ่งอาจมีรูปแบบเฉพาะสำหรับห้องสมุดของตนเองเพียงที่เดียว ที่ไม่ได้เป็นมาตรฐาน ทำให้ไม่สามารถใช้ข้อมูลร่วมกับห้องสมุดอื่นๆ ได้ ในลักษณะของการสื่อสาร หรือการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางออนไลน์ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะต้องบันทึกในรูปแบบเดียวกัน

มาตรฐานเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างห้องสมุด โดยทั่วไปมาตรฐานทางบรรณานุกรมมีหน้าที่สำคัญอย่างน้อย 3 ประการ ประการแรกคือ ทำหน้าที่จัดการเพื่อให้สามารถเข้าถึงทรัพยากรห้องสมุดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่กฎเกณฑ์ในการลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน แบบแผนการวิเคราะห์หมวดหมู่ คู่มือการกำหนดหัวเรื่อง ตลอดจนคู่มือการใช้ศัพท์ควบคุมอื่นๆ ประการที่สอง มาตรฐานที่มีไว้ควบคุม ตรวจสอบและแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือและสื่ออื่นๆ ได้แก่ หมายเลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (ISBN) และ หมายเลขมาตรฐานสากลประจำวารสาร (ISSN) และประการสุดท้าย มาตรฐานที่มีไว้เพื่อการสื่อสารข้อมูลทางบรรณานุกรม (Mansor, 1999 : Online)

มาร์ก หรือ MARC ย่อมาจาก คำว่า Machine-Readable Cataloging หมายถึงการลงรายการทางบรรณานุกรมสำหรับวัสดุสารสนเทศ ที่เครื่องคอมพิวเตอร์อ่านได้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง มาร์กเป็นมาตรฐานที่ใช้สำหรับระบุ จัดเก็บ แสดง และสื่อสารข้อมูลทางบรรณานุกรม ในรูปแบบที่เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถอ่านได้ (นันทพร ธนะกุลบริภัณฑ์. 2543 : Intro-1)

พัฒนาการของมาร์ก (Crawford. 1989 : 203-220 ; Byme. 1998 : 6-14 ; สุพัฒน์
ส่องแสงจันทร์. 2544 : 448-451)

มาร์ก เริ่มพัฒนาขึ้นในปลายทศวรรษ 1950 เมื่อหอสมุดรัฐสภาอเมริกันได้พิจารณาที่จะใช้ระบบ
ห้องสมุดอัตโนมัติ โดยความร่วมมือของสภาว่าด้วยทรัพยากรห้องสมุด (The Council on Library Resources:
CLR) และคณะกรรมการว่าด้วยระบบอัตโนมัติของสมาคมห้องสมุดเพื่อการวิจัย (Committee on Automation of
the Association of Research Library) ได้ศึกษาเกี่ยวกับระบบห้องสมุดอัตโนมัติ และมีโครงการแปลงผันข้อมูล
ในบัตรรายการของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ให้อยู่ในรูปแบบที่เครื่องสามารถอ่านได้ โดยได้ร่วมกันจัดสัมมนาเกี่ยว
กับรายการที่เครื่องสามารถอ่านได้ จนได้ข้อสรุปว่าให้หอสมุดรัฐสภาอเมริกันเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายการ
ดังกล่าวเพื่อเผยแพร่ไปยังห้องสมุดอื่นๆ

หลังจากนั้นจึงได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลการลงรายการ โดยจัดทำโครงร่างรูปแบบระเบียบ และมีการ
การประชุมเกี่ยวกับรูปแบบระเบียบขึ้นในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1965 ซึ่งที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบในหลักการ
ดังนั้น หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน และสภาว่าด้วยทรัพยากรห้องสมุดจึงได้ร่วมกันทดลองทำโครงการนำร่องใน
การพัฒนาแบบการลงรายการขึ้นในปี ค.ศ. 1966 โดยใช้ชื่อว่า MARC Pilot Project เป็นโครงการทดลองเพื่อ
พัฒนาแบบการลงรายการรูปแบบมาร์ก เรียกชื่อวามาร์กวัน (MARC I) โดยมีห้องสมุดต่างๆ เข้าร่วมโครงการ
เป็นจำนวน 16 แห่ง ในระยะแรกเริ่มนี้จัดทำเฉพาะระเบียบหนังสือ จากบัตรรายการของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน
โดยการบันทึกรายการลงในเทปแม่เหล็ก และได้นำเทปแม่เหล็กที่บันทึกข้อมูลทดลองออกเผยแพร่ให้ห้องสมุด
ที่เข้าร่วมโครงการ ในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1966

ขณะที่ดำเนินการทดลองใช้โครงการมาร์กวันนั้น ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับมาร์กของหอสมุด
รัฐสภาอเมริกันก็ได้ประเมินผลรูปแบบมาร์กวัน ไปพร้อมๆ กัน พบว่ามีข้อจำกัดอยู่มาก จึงได้ปรับปรุงแก้ไข
รูปแบบโครงสร้างของมาร์กวัน ให้เป็นระบบที่สมบูรณ์ เพื่อจะสามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานจริงได้ และเรียกชื่อว่า
มาร์กทู (MARC II) หรือ แอลซีมาร์ก (LC/MARC หรือ LC MARC) เมื่อโครงการมาร์กวันได้สิ้นสุดลงในเดือน
มิถุนายน ค.ศ. 1968 หอสมุดรัฐสภาอเมริกันจึงได้นำมาร์กทูมาใช้ปฏิบัติงานจริง

ต่อมาได้มีการศึกษาวิเคราะห์ร่วมกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญ และหน่วยงานต่างๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไข
โครงสร้างของมาร์กทู จนสามารถจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มได้ในปี ค.ศ. 1989 แต่ด้วยการที่รูปแบบมาร์กทู ยังมีความ
เฉพาะด้านที่เป็นหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน จึงได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้มีความเป็นสากลมากขึ้น เพื่อให้
สามารถใช้ได้กับห้องสมุดทั่วไป และเรียกชื่อใหม่ว่า ยูเอสมาร์ก (USMARC)

ปัจจุบันคำว่า มาร์ก ถือว่าเป็นคำเรียกโดยทั่วไป (Generic term) ที่ใช้เป็นรูปแบบพื้นฐานและ
เป็นสากล สำหรับการลงรายการที่คอมพิวเตอร์สามารถอ่านได้ และได้กลายเป็นมาตรฐานสำหรับระบบห้องสมุด-
อัตโนมัติทุกระบบ ห้องสมุดต่างๆ ทั้งในสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่นๆ ได้นำรูปแบบมาร์กไปใช้เป็นต้นแบบ
ในการจัดทำระเบียบบรรณานุกรม กันอย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่ามาร์ก จะเป็นมาตรฐานสากล
แต่หน่วยงานที่นำไปใช้ก็ยังจะต้องคำนึงถึงความสะดวก ความเหมาะสมกับวัสดุของตนเอง จึงได้พัฒนารูปแบบ
มาร์ก ให้สอดคล้องกับการใช้งานของแต่ละแห่ง ดังนั้นมาร์กจึงมีชื่อเรียกแตกต่างกัน เช่น โอซีแอลซีมาร์ก
(OCLC-MARC), ยูนิมาร์ก (UNIMARC), ยูเคมาร์ก (UKMARC), แคนมาร์ก (CANMARC), ออสมาร์ก
(AUSMARC) เป็นต้น นอกจากนั้นการบันทึกรายการบรรณานุกรมตามรูปแบบมาร์ก ยังเป็นการบูรณาการ
ระหว่างรูปแบบมาร์ก กับหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ด้วย

มาร์กได้รับการยอมรับให้เข้าอยู่ในมาตรฐานระดับชาติของสหรัฐอเมริกา (ANSI Standard) ที่ใช้สำหรับการถ่ายโอน หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลทางบรรณานุกรม เพื่อการสื่อสารรายการสารสนเทศในลักษณะต่างๆ ปัจจุบันมาร์กได้มีการปรับปรุงพัฒนาร่วมกันระหว่าง สำนักงานมาตรฐานมาร์ก และงานพัฒนาเครือข่ายหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ร่วมกับ ฝ่ายส่งเสริมและมาตรฐาน หอสมุดแห่งชาติแคนาดา และใช้ชื่อใหม่ว่า มาร์ก 21

ความจำเป็นของการใช้มาร์กในการลงรายการบรรณานุกรม (Furrie. 2000 : Online)

การที่ห้องสมุดต่างๆ นำระบบห้องสมุดอัตโนมัติมาใช้เพื่อการสร้างฐานข้อมูลบรรณานุกรมนั้น สิ่งแรกที่ต้องพิจารณาในการลงรายการบรรณานุกรมด้วยคอมพิวเตอร์ ก็คือ ทำอย่างไรที่จะนำข้อมูลซึ่งอยู่ในบัตรรายการเข้าไปในคอมพิวเตอร์ เพื่อให้คอมพิวเตอร์แสดงผล หรือทำบัตรรายการออกมาโดยอัตโนมัติได้ เพราะข้อมูลดังกล่าวอยู่ในรูปข้อความ ไม่ได้อยู่ในรูปรหัสเหมือนที่คอมพิวเตอร์เข้าใจ แต่ถ้าจะให้คอมพิวเตอร์เข้าใจข้อความเหล่านั้นได้ ก็ต้องอาศัยตัวกลางที่จะช่วยให้คอมพิวเตอร์ตีความ และสามารถแยกแยะ ข้อมูลในบัตรรายการเป็นส่วนๆ ได้ ในการกำหนดตัวกลางดังกล่าว สามารถอธิบายให้เข้าใจได้พอเป็นสังเขป คือ เริ่มจากการกำหนดโครงสร้างของรายการบรรณานุกรมโดยกำหนดป้ายสัญลักษณ์ (Signposts) ซึ่งจะแยกข้อมูลออกเป็น ส่วนๆ และในแต่ละส่วนก็กำหนดส่วนย่อยเฉพาะลงไปอีกป้ายสัญลักษณ์ในขั้นตอนนี้จะมีลักษณะเป็นข้อความ เพื่อบอกให้ทราบว่า รายการบรรณานุกรมแต่ละส่วนนั้นหมายถึงอะไร ดังตัวอย่างในภาพประกอบ 2

ป้ายสัญลักษณ์	ข้อมูลในแต่ละส่วน
ส่วนรายการหลัก (ชื่อบุคคล)	พร้อมเลิศ หล่อวิจิตร
ส่วนชื่อเรื่องและการแจ้งความรับผิดชอบ ชื่อเรื่อง: การแจ้งความผิดชอบ:	เจาะลึก Windows : ครอบคลุม Windows Me/98 / พร้อมเลิศ หล่อวิจิตร และศุภพงษ์ อารีย์ประเสริฐกุล
ส่วนฉบับพิมพ์ : การแจ้งฉบับพิมพ์:	พิมพ์ครั้งที่ 2
ส่วนการพิมพ์และการจัดจำหน่าย สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์: ปีพิมพ์:	กรุงเทพฯ โปรวิชั่น 2543
ส่วนลักษณะทางกายภาพ จำนวนหน้า: ภาพประกอบ: ขนาด:	281 หน้า ภาพประกอบ 26 ซม.
ส่วนหมายเหตุ	บรรณานุกรมและดัชนี
ส่วนรายการเพิ่มหัวเรื่อง หัวเรื่องทั่วไป:	ระบบปฏิบัติการ (คอมพิวเตอร์)
เลขเรียกหนังสือ:	QA76.76 W6 พ17 2543

ภาพประกอบ 2 แสดงป้ายสัญลักษณ์แบบข้อความ

จากนั้นจึงแปลงป้ายสัญลักษณ์ดังกล่าว ให้เป็นรหัส ไว้กำกับหน้าข้อมูลทางบรรณานุกรม แต่ละส่วน ซึ่งรหัสนี้เหล่านั้นเรียกว่าเขตข้อมูล ดังตัวอย่างในภาพประกอบ 3

ป้ายสัญลักษณ์			ข้อมูลในเขตข้อมูลต่าง ๆ
เขตข้อมูล	ตัวบ่งชี้	รหัสเขตข้อมูลย่อย	
100	0#	\$a	พร้อมเลิศ หล่อวิจิตร
245	10	\$a	เจาะลึก Windows
		\$b	ครอบคลุม Windows Me/98
		\$c	พร้อมเลิศ หล่อวิจิตร และศุภพงษ์ อารีย์ประเสริฐกุล
250	##	\$a	พิมพ์ครั้งที่ 2
260	##	\$a	กรุงเทพฯ
		\$b	โปรวิชั่น
		\$c	2543
300	##	\$a	281 หน้า
		\$b	ภาพประกอบ
		\$c	26 ซม.
500	##	\$a	บรรณานุกรมและดัชนี
650	#4	\$a	ระบบปฏิบัติการ (คอมพิวเตอร์)
050	#4	\$a	QA76.76 W6
		\$b	พ17 2543

ภาพประกอบ 3 แสดงป้ายสัญลักษณ์แบบมาร์กแท็ก

จากภาพประกอบ 3 รหัสที่เรียกว่าเขตข้อมูลตามรูปแบบมาร์ก ซึ่งแปลงมาจากข้อความตามภาพประกอบ 2 นั้น มีความหมายดังตัวอย่าง เช่น เขตข้อมูล 100 หมายถึงชื่อผู้แต่ง, เขตข้อมูล 245 หมายถึง ชื่อเรื่อง หรือ เขตข้อมูล 050 หมายถึง เลขเรียกหนังสือในระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน เป็นต้น ดังนั้น การนำรูปแบบมาร์กมาใช้ในการลงรายการบรรณานุกรม จึงถือเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้คอมพิวเตอร์อ่านและตีความรายการบรรณานุกรมได้ ถ้ารายการบรรณานุกรมนั้นถูกบันทึกในแฟ้มข้อมูลได้ถูกต้อง นอกจากนี้คอมพิวเตอร์ก็ยังสามารถแสดงรายการ เครื่องหมาย และรูปแบบสำหรับการพิมพ์ หรือ การแสดงผลทางหน้าจอ แบบบัตรรายการ แบบมาร์กแท็ก หรือแบบอื่นๆ ตามแต่จะกำหนดได้

โครงสร้างระเบียบบรรณานุกรมรูปแบบมาร์ก (Furrie. 2000 : Online ; MARC 21 Concise

Format for Bibliographic Data. 2002 : Online)

ระเบียบบรรณานุกรมรูปแบบมาร์ก ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

1. ส่วนนำระเบียบ เป็นโครงสร้างส่วนแรกของทุกระเบียน ให้ข้อมูลในการประมวลผลระเบียบ ลักษณะของข้อมูลเป็นคำรหัสทั้งที่เป็นตัวเลขและตัวอักษร (ตัวพิมพ์เล็ก) และสัญลักษณ์แบบใดแบบหนึ่ง หรือเว้นว่าง มีความยาวคงที่ 24 ตำแหน่ง โดยข้อมูลในแต่ละตำแหน่งจะเป็นสิ่งบ่งบอกถึงคุณลักษณะของระเบียบนั้นๆ นอกจากนั้น คำรหัสเหล่านี้ช่วยให้คอมพิวเตอร์สามารถอ่าน และนำไปประมวลผลรายการต่อไปได้ ตำแหน่งต่างๆ ในส่วนนำระเบียบ ได้แก่

- 00-04 ความยาวของระเบียบ (Logical record length) คอมพิวเตอร์จัดการให้
- 05 สถานะของระเบียบ (Record status)
- 06 ประเภทของระเบียบ (Type of record)
- 07 ระดับทางบรรณานุกรม (Bibliographic level)
- 08 รูปแบบการควบคุม (Type of control)
- 09 แบบตัวอักษร (Character coding scheme)
- 10 จำนวนตัวบ่งชี้ (Indicator count) เป็น "2" เสมอ
- 11 จำนวนรหัสเขตข้อมูลย่อย (Subfield code count) เป็น "2" เสมอ
- 12-16 ตำแหน่งเริ่มต้นของเขตข้อมูล (Base address of data) คอมพิวเตอร์จัดการให้
- 17 ระดับการลงรายการ (Encoding level)
- 18 รูปแบบการลงรายการ (Descriptive cataloging form)
- 19 การเชื่อมโยงระเบียบ (Linked record requirement)
- 20 ความยาวของส่วนระบุความยาวของเขตข้อมูล (Length of the length-of-field portion) เป็น "4" เสมอ
- 21 ความยาวของส่วนระบุตำแหน่งที่เริ่มต้น (Length of the starting-character-position portion) เป็น "5" เสมอ
- 22 ความยาวส่วนระบุแต่ละหน่วยข้อมูล (Length of the implementation-defined portion) เป็น "0" เสมอ
- 23 ยังไม่กำหนดให้ใช้ (Undefined) เป็น "0" เสมอ

2. ส่วนนามานุกรมเขตข้อมูล เป็นส่วนที่บอกให้ทราบถึงตำแหน่งที่อยู่ของเขตข้อมูลต่างๆ ที่จัดเก็บในระเบียบ ประกอบด้วยชุดของตัวเลข ในแต่ละชุดมีความยาวคงที่ 12 ตำแหน่ง โดย 3 ตำแหน่งแรกเป็นแท็ก 4 ตำแหน่งถัดไปเป็นความยาวของเขตข้อมูล และ 5 ตำแหน่งสุดท้ายเป็นตำแหน่งแรกที่บันทึกข้อมูลของเขตข้อมูลนั้นๆ เครื่องคอมพิวเตอร์จะจัดลำดับเขตข้อมูลของแต่ละระเบียบ โดยเริ่มต้นด้วยเขตข้อมูลความยาวคงที่ ตามด้วยเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ จากเลขน้อยไปหามาก โดยเริ่มจากเขตข้อมูล 010 ถึง 999 ไปตามลำดับ ทั้งนี้ ในแต่ละระเบียบอาจมีจำนวนเขตข้อมูลมากน้อยไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับรายละเอียดของสื่อแต่ละชิ้น ตัวอย่างการจัดเรียงตัวเลขในส่วนนามานุกรมเขตข้อมูล 100 จะเป็นดังนี้

100001500093

100 หมายถึงแท็ก

0015 หมายถึงความยาวของเขตข้อมูลซึ่งยาว 15 อักขระ

00093 หมายถึงตำแหน่งแรกที่บันทึกข้อมูลในเขตข้อมูล 100

จากตัวอย่างดังกล่าวหมายความว่า เขตข้อมูล 100 มีจำนวนอักขระประกอบกัน 15 อักขระ โดยเริ่มบันทึกข้อมูลในตำแหน่งที่ 92 (เริ่มนับตำแหน่งตั้งแต่เขตข้อมูลความยาวคงที่ โดยที่ตำแหน่งแรกจะนับเป็น 0 และนับต่อไปเรื่อยๆ จนจบข้อมูลในระเบียน)

3. ส่วนเขตข้อมูลต่างๆ ใช้บันทึกข้อมูลบรรณานุกรมของวัสดุ เช่นเดียวกับที่บันทึกบนบัตรรายการ ในแต่ละเขตข้อมูลจะกำกับด้วยส่วนต่างๆ คือ

3.1 แท็ก เป็นหมายเลขประจำเขตข้อมูล โดยใช้เลข 3 หลัก เริ่มต้นจาก 001 ถึง 999 แทนชื่อเขตข้อมูลต่างๆ เช่น แท็ก 100 คือ ชื่อผู้แต่ง, แท็ก 245 คือ ชื่อเรื่อง เป็นต้น

3.2 ตัวบ่งชี้ เป็นรหัสที่ใช้อักขระ 2 ตำแหน่ง ตามหลังแท็ก ในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ ทำหน้าที่บอกลักษณะ หรือเพิ่มเติมรายละเอียด และที่มาของข้อมูลในเขตข้อมูลที่ตัวบ่งชี้้นั้นกำกับอยู่ คำรหัสของตัวบ่งชี้ในแต่ละเขตข้อมูลมีความหมายแตกต่างกันไปตามลักษณะของข้อมูล รหัสของตัวบ่งชี้เป็นได้ทั้งตัวเลข (0-9) แต่ถ้ามตำแหน่งใดที่ยังไม่กำหนดให้ใช้จะเป็นค่าว่าง ซึ่งอาจใช้วิธีการเว้นว่าง หรือแทนด้วยสัญลักษณ์แบบใดแบบหนึ่ง เช่น # หรือ / เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันบางเขตข้อมูลอาจไม่กำหนดให้ใช้ตัวบ่งชี้ เช่น เขตข้อมูล 250 รหัสตัวบ่งชี้เป็นค่าว่าง และบางเขตข้อมูลกำหนดให้ใช้ตัวบ่งชี้ทั้ง 2 ตำแหน่ง เช่น ในเขตข้อมูล 245 เป็นต้น

3.3 รหัสเขตข้อมูลย่อย เป็นรหัสที่ใช้กำกับเขตข้อมูลย่อย ในเขตข้อมูลหนึ่งๆ ทำหน้าที่จัดกลุ่ม หรือจำแนกข้อมูล ให้เป็นเขตข้อมูลย่อยๆ เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บและค้นคืนสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ สัญลักษณ์ของรหัสเขตข้อมูลย่อย ประกอบด้วยอักขระ 2 ตำแหน่ง โดยตำแหน่งแรกเป็นเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์แบบใดแบบหนึ่ง เช่น |, \, หรือ \$ เป็นต้น ส่วนตำแหน่งที่สองเป็นตัวอักษร (ตัวพิมพ์เล็ก) หรือตัวเลข

ในส่วนเขตข้อมูลต่างๆ นี้แบ่งกลุ่มเขตข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. เขตข้อมูลควบคุม คือเขตข้อมูลที่บันทึกหมายเลขควบคุมระเบียน ซึ่งเป็นทั้งข้อมูลในรูปตัวเลข และรหัสที่บอกลักษณะของวัสดุสารสนเทศ เพื่อใช้สำหรับการประมวลผลระเบียนบรรณานุกรมเป็นเขตข้อมูลที่เริ่มจากเขตข้อมูล 001 ถึง 009 ซึ่งบางเขตข้อมูลเป็นเขตข้อมูลความยาวคงที่ (Fixed fields) เช่น เขตข้อมูล 007 และ 008 เป็นต้น

สำหรับเขตข้อมูล 008 เป็นเขตข้อมูลที่มีความสำคัญต่อการลงรายการหนังสือ และสื่ออื่นๆ ซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละตำแหน่งตามลักษณะเฉพาะของสื่อต่างๆ เขตข้อมูลนี้บันทึกอยู่ในรูปรหัส มีความยาวคงที่ 40 ตำแหน่ง (00-39) คำรหัสเป็นได้ทั้งตัวเลข ตัวอักษร (ตัวพิมพ์เล็ก) และเว้นว่าง ซึ่งอาจแทนด้วยสัญลักษณ์แบบใดแบบหนึ่ง ไม่มีตัวบ่งชี้ และรหัสเขตข้อมูลย่อย การบันทึกคำรหัสในเขตข้อมูล 008 ในตำแหน่งที่ 00-17 และ 35-39 กำหนดให้ใช้ได้กับสื่อทุกประเภท ส่วนตำแหน่งที่ 18-34 จะกำหนดขึ้นเฉพาะของสื่อแต่ละประเภท โดยปกติการบันทึกข้อมูลในเขตข้อมูล 008 เกือบจะทุกตำแหน่งจะต้องสัมพันธ์กับข้อมูลในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ และระบบได้นำข้อมูลที่เป็นรหัสเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ในหลายรูปแบบ ได้แก่ การแสดงผลที่หน้าจอ การจัดลำดับรายการ และใช้เป็นเงื่อนไขในการจำกัดขอบเขตผลการสืบค้น เช่น ภาษา หรือปีที่พิมพ์ เป็นต้น ตำแหน่งต่างๆ ในเขตข้อมูล 008 สำหรับการลงรายการหนังสือ มีดังนี้

00-05	วันเดือนปีที่บันทึกข้อมูล (Date entered on file (YYMMDD)) ระบบจะสร้างให้โดยอัตโนมัติ
06	ประเภทของปีพิมพ์ (Type of date/publication status)
07-10	ปีพิมพ์เริ่มต้น (Date 1/beginning date of publication)
11-14	ปีพิมพ์สิ้นสุด (Date 2/ending date of publication)

15-17	สถานที่พิมพ์ ที่ผลิตหรือที่จัดทำ (Place of publication, production)
18-21	ภาพประกอบ (Illustrations)
22	กลุ่มผู้ใช้ (Target audience)
23	รูปแบบของวัสดุ (Form of item)
24-27	ลักษณะเนื้อหา (Nature of contents)
28	สิ่งพิมพ์รัฐบาล (Government publication)
29	เอกสารการประชุม (Conference publication)
30	หนังสือที่ระลึก (Festschrift)
31	ดรรชนี (Index)
32	ยังไม่กำหนดให้ใช้ (Undefined)
33	รูปแบบวรรณกรรม (Literary form)
34	ชีวประวัติ (Biography)
35-37	ภาษา (Language)
38	ระเบียบที่มีการแก้ไข (Modified record)
39	แหล่งที่ทำการวิเคราะห์ (Cataloging source)

2. เขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ คือส่วนของเขตข้อมูลต่างๆ ที่เป็นการบันทึกรายละเอียดทางบรรณานุกรม เช่นเดียวกับข้อมูลที่บันทึกบนบัตรรายการ โดยเริ่มจากเขตข้อมูล 010 ถึง 999 มีความยาวไม่คงที่ บันทึกข้อมูลที่เป็นทั้งตัวเลขและตัวอักษร โดยไม่จำกัดความยาว เขตข้อมูลเหล่านี้มีตัวบ่งชี้ และรหัสเขตข้อมูลย่อย เขตข้อมูลที่ใช้เป็นประจำในการลงรายการตามรูปแบบมาร์ก ได้แก่

เขตข้อมูล: 010 หมายเลขควบคุมของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (NR)

ตัวบ่งชี้: # -- ยังไม่กำหนดให้ใช้

รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a -- หมายเลขควบคุมของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (NR)

เขตข้อมูล: 020 เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (R)

ตัวบ่งชี้: # -- ยังไม่กำหนดให้ใช้

รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a -- เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (R)

\$c -- ข้อมูลเกี่ยวกับการได้มา (ส่วนใหญ่เป็นราคา) (NR)

\$z -- เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือที่ยกเลิก

หรือไม่ถูกต้อง (R)

เขตข้อมูล: 050 เลขเรียกหนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (R)

ตัวบ่งชี้ 1: แสดงว่ามีตัวเลขจัดเก็บในหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

-- ไม่มีข้อมูลระบุว่าตัวเลขจัดเก็บในหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

0 -- มีตัวเลขอยู่ในหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

1 -- ไม่มีตัวเลขอยู่ในหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

NR (Non repeatable) หมายถึง สามารถใช้แท็ก หรือรหัสเขตข้อมูลย่อยนั้นได้เพียงครั้งเดียว เช่น ในระเบียบหนึ่ง มีชื่อผู้แต่งได้เพียงคนเดียว นั่นคือใช้แท็ก 100 ซ้ำไม่ได้

R (Repeatable) หมายถึง สามารถใช้แท็ก หรือรหัสเขตข้อมูลย่อยนั้นซ้ำได้ เช่น ในระเบียบหนึ่ง มีโน้ตได้หลายรายการ นั่นคือใช้แท็ก 500 ซ้ำได้

- ตัวบ่งชี้ 2: แสดงแหล่งหรือหน่วยงานที่กำหนดเลขเรียกหนังสือ
 0 -- กำหนดเลขโดยหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน
 4 -- กำหนดเลขโดยหน่วยงานอื่น
- รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a – เลขหมู่ (R)
 \$b – เลขผู้แต่ง (NR)
- เขตข้อมูล: 082 เลขเรียกหนังสือระบบทศนิยมดิวอี้ (R)
- ตัวบ่งชี้ 1: ประเภทของฉบับพิมพ์
 0 -- ฉบับเต็ม
 1 – ฉบับย่อ
- ตัวบ่งชี้ 2: แสดงแหล่งหรือหน่วยงานที่กำหนดเลขเรียกหนังสือ
 # -- ไม่มีข้อมูลระบุ
 0 -- กำหนดเลขโดยหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน
 4 -- กำหนดเลขโดยหน่วยงานอื่น
- รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a – เลขหมู่ (R)
 \$b – เลขผู้แต่ง (NR)
 \$2 – ฉบับพิมพ์ (NR)
- เขตข้อมูล: 100 รายการหลัก – ชื่อบุคคล (NR)
- ตัวบ่งชี้ 1: ประเภทหรือรูปแบบของชื่อบุคคล
 0 -- ชื่อต้น
 1 -- ชื่อสกุลที่ลงรายการแบบกลับคำ
 3 -- ชื่อวงศ์ตระกูล
- ตัวบ่งชี้ 2 : # -- ยังไม่กำหนดให้ใช้
- รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a – ชื่อบุคคล (NR)
 \$b – เลขกำกับชื่อ (NR)
 \$c -- ตำแหน่ง ยศ และบรรดาศักดิ์ เป็นต้น (R)
 \$q – ชื่อเต็ม (Fuller form of name) (NR)
 \$d – ปีเกิด-ปีตาย (NR)
- เขตข้อมูล: 110 รายการหลัก – ชื่อนิติบุคคล (NR)
- ตัวบ่งชี้ 1: ประเภทของชื่อนิติบุคคล
 0 -- ชื่อนิติบุคคลที่ลงรายการแบบกลับคำ
 1 -- ชื่อที่เป็นเขตปกครอง (Jurisdiction name)
 2 -- ชื่อที่ลงรายการตามที่ปรากฏ
- ตัวบ่งชี้ 2: # -- ยังไม่กำหนดให้ใช้
- รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a – ชื่อนิติบุคคล (NR)
 \$b – ชื่อหน่วยงานรอง (R)
 \$c -- สถานที่จัดประชุม (NR)
 \$n – ครั้งที่จัดประชุม (NR)
 \$d – ปีที่ประชุม (NR)

เขตข้อมูล: 130 รายการหลัก – ชื่อเรื่องแบบฉบับ (NR)

ตัวบ่งชี้ 1: จำนวนอักขระที่ไม่นับในการจัดเรียง

0-9 -- จำนวนอักขระที่ไม่นับในการจัดเรียง

(นับช่องว่างที่เว้นวรรครวมด้วย)

ตัวบ่งชี้ 2: # -- ยังไม่กำหนดให้ใช้

รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a – ชื่อเรื่องแบบฉบับ (NR)

\$p – ชื่อตอน หรือส่วนของงาน (NR)

\$l – ภาษา (NR)

\$s – รุ่น (Version) ของงาน หรือฉบับพิมพ์ (NR)

\$f – ปีของงาน (NR)

เขตข้อมูล: 245 ชื่อเรื่องและการแจ้งความรับผิดชอบ (NR)

ตัวบ่งชี้ 1: การทำรายการเพิ่มชื่อเรื่อง

0 -- ไม่ทำรายการเพิ่มชื่อเรื่อง

1 -- ทำรายการเพิ่มชื่อเรื่อง

ตัวบ่งชี้ 2: จำนวนอักขระที่ไม่นับในการจัดเรียง

0-9 -- จำนวนอักขระที่ไม่นับในการจัดเรียง

(นับช่องว่างที่เว้นวรรครวมด้วย)

รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a – ชื่อเรื่องที่เหมาะสม (NR)

\$b – ชื่อเรื่องย่อย ชื่อเรื่องเทียบเคียง เป็นต้น (NR)

\$p – ชื่อตอนหรือส่วนของงาน (R)

\$c -- รายการผู้รับผิดชอบ (NR)

เขตข้อมูล: 246 ชื่อเรื่องแบบอื่นๆ (R)

ตัวบ่งชี้ 1: ตัวควบคุมการระบุข้อความที่หมายเหตุ การทำรายการเพิ่มชื่อเรื่อง

1 -- หมายเหตุ และทำรายการเพิ่มชื่อเรื่อง

3 -- ไม่มีหมายเหตุ แต่ทำรายการเพิ่มชื่อเรื่อง

ตัวบ่งชี้ 2: ประเภทของชื่อเรื่อง

-- ไม่มีข้อมูลระบุประเภท

0 -- ชื่อเรื่องที่ได้จากส่วนหนึ่งของชื่อเรื่อง ในเขตข้อมูล 245

1 -- ชื่อเรื่องภาษาอื่น

4 -- ชื่อเรื่องที่ปรากฏที่ปกหนังสือ

8 -- ชื่อเรื่องที่ปรากฏที่สันหนังสือ

รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a – ชื่อเรื่องที่เหมาะสม

\$b – ชื่อเรื่องย่อย ชื่อเรื่องเทียบเคียง เป็นต้น (NR)

เขตข้อมูล: 250 ฉบับพิมพ์ (NR)

ตัวบ่งชี้: # -- ยังไม่กำหนดให้ใช้

รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a – ฉบับพิมพ์ (NR)

- เขตข้อมูล: 260 การพิมพ์ และการจำหน่าย ฯลฯ (R)
 ตัวบ่งชี้: # -- ยังไม่กำหนดให้ใช้
 รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a – สถานที่พิมพ์ (R)
 \$b – สำนักพิมพ์ และจำหน่าย ฯลฯ (R)
 \$c -- ปีที่จัดพิมพ์ และจำหน่าย (R)
- เขตข้อมูล: 300 ลักษณะทางกายภาพ (R)
 ตัวบ่งชี้: # -- ยังไม่กำหนดให้ใช้
 รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a – จำนวนหน้า แผ่น หรือเล่ม (R)
 \$b – รายละเอียดของลักษณะทางกายภาพ ส่วนใหญ่เป็น
 ภาพ ประกอบ (NR)
 \$c -- ขนาด (R)
 \$e – วัสดุประกอบ (NR)
- เขตข้อมูล: 440 การแจ้งชื่อชุด และรายการเพิ่มชื่อชุด (R)
 ตัวบ่งชี้ 1: # -- ยังไม่กำหนดให้ใช้
 ตัวบ่งชี้ 2: จำนวนอักขระที่ไม่นับในการจัดเรียง
 0-9 -- จำนวนอักขระที่ไม่นับในการจัดเรียง
 (นับช่องว่างที่เว้นวรรครวมด้วย)
 รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a -- ชื่อชุด (NR)
 \$v -- หมายเลขของเล่ม (R)
 \$x -- หมายเลข ISSN (NR)
- เขตข้อมูล: 490 การแจ้งชื่อชุด (ที่ไม่ทำรายการเพิ่ม) (R)
 ตัวบ่งชี้ 1: การระบุความต้องการในการทำรายการเพิ่มให้สืบค้นได้ ซึ่งจะทำ
 รายการเพิ่มในเขตข้อมูล 8XX
 0 -- ชื่อชุดไม่เป็นรายการสืบค้น
 1 -- ใช้ชื่อชุดที่แตกต่างเป็นรายการสืบค้น (ทำรายการเพิ่มใน
 เขตข้อมูล 8XX)
 ตัวบ่งชี้ 2: # -- ยังไม่กำหนดให้ใช้
 รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a – ชื่อชุด (R)
 \$v -- หมายเลขของเล่ม (R)
 \$x -- หมายเลข ISSN (NR)
- เขตข้อมูล: 500 หมายเหตุทั่วไป (R)
 ตัวบ่งชี้: # -- ยังไม่กำหนดให้ใช้
 รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a – หมายเหตุทั่วไป (NR)
- เขตข้อมูล: 504 หมายเหตุบรรณานุกรม (R)
 ตัวบ่งชี้: # -- ยังไม่กำหนดให้ใช้
 รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a – หมายเหตุบรรณานุกรม (NR)

- เขตข้อมูล: 505 หมายเหตุสารบัญที่มีรูปแบบ (R)
 ตัวบ่งชี้ 1: ประเภทของหมายเหตุสารบัญ
 0 -- สารบัญ
 1 -- สารบัญที่ไม่สมบูรณ์ (ในผลงาน)
 2 -- สารบัญที่เลือกมาเพียงบางรายการ
 ตัวบ่งชี้ 2: ระดับของการบันทึกรายการสารบัญ
 # -- รายการสารบัญไว้ในรหัสเขตข้อมูลย่อย \$a ทั้งหมด
 รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a -- รูปแบบของการลงรายการสารบัญ (NR)
- เขตข้อมูล: 520 หมายเหตุสรุปเนื้อหาย่อ (R)
 ตัวบ่งชี้ 1: ตัวควบคุมการแสดงผลคำ หรือวลี นำหน้าข้อความหมายเหตุ
 # -- ระบบจะแสดงผลคำว่า "สรุปเนื้อหาย่อ" หน้าข้อความ
 1 -- ระบบจะแสดงผลคำว่า "บทวิจารณ์" หน้าข้อความ
 2 -- ระบบจะแสดงผลคำว่า "ขอบเขตของเนื้อหา"
 หน้าข้อความ
 3 -- ระบบจะแสดงผลคำว่า "สาระสังเขป" หน้าข้อความ
 ตัวบ่งชี้ 2:
 # -- ยังไม่กำหนดให้ใช้
 รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a -- สรุปเนื้อหาย่อ (NR)
 \$b -- สรุปขอบเขตเนื้อหาย่อ ที่เพิ่มเติมจากข้อความ
 หมายเหตุ ในเขตข้อมูลย่อย a (NR)
- เขตข้อมูล: 600 รายการเพิ่มหัวเรื่อง -- ชื่อบุคคล (R)
 ตัวบ่งชี้ 1: ประของชื่อบุคคล
 0 -- ชื่อต้น
 1 -- ชื่อสกุลที่ลงรายการแบบกลับคำ
 3 -- ชื่อวงศ์ตระกูล
 ตัวบ่งชี้ 2: ระบบหัวเรื่อง หรือบรรณานุกรมที่ใช้สร้างหัวเรื่อง
 0 -- หัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน
 1 -- หัวเรื่องวรรณกรรมสำหรับเด็กของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน
 2 -- หัวเรื่องของหอสมุดแพทย์แห่งชาติ สหรัฐอเมริกา
 3 -- หัวเรื่องของหอสมุดเกษตรแห่งชาติ สหรัฐอเมริกา
 4 -- หัวเรื่อง หรือบรรณานุกรมที่ไม่ได้ใช้ตามค่าตัวบ่งชี้ 2
 ลำดับที่ 0-3
 5 -- หัวเรื่องของหอสมุดแห่งชาติแคนาดา
 7 -- หัวเรื่อง หรือบรรณานุกรมตามรหัสเขตข้อมูลย่อย 2
 รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a -- ชื่อบุคคล (NR)
 \$b -- เลขกำกับชื่อ (NR)
 \$c -- ตำแหน่ง ยศ และบรรดาศักดิ์ เป็นต้น (R)

- \$q – ชื่อเต็ม (NR)
- \$d – ปีเกิด-ปีตาย (NR)
- \$t – ชื่อของงาน (NR)
- \$v -- หัวเรื่องย่อตามรูปแบบการเขียน (R)
- \$x -- หัวเรื่องย่อทั่วไป (R)
- \$y -- หัวเรื่องย่อตามยุคสมัย (R)
- \$z -- หัวเรื่องย่อชื่อภูมิศาสตร์ (N)
- \$2 – แหล่งที่นำหัวเรื่องมาใช้ ตามค่าตัวบ่งชี้ 2 ตัวที่ 7 (NR)

เขตข้อมูล: 610 รายการเพิ่มหัวเรื่อง--ชื่อนิติบุคคล (R)

ตัวบ่งชี้ 1: ประเภทของชื่อนิติบุคคล

- 0 -- ชื่อนิติบุคคลที่ลงรายการแบบกลับคำ
- 1 -- ชื่อที่เป็นเขตปกครอง
- 2 -- ชื่อที่ลงรายการตามที่ปรากฏ

ตัวบ่งชี้ 2: ระบุระบบหัวเรื่อง หรือบรรณานุกรมที่ใช้สร้างหัวเรื่อง

- 0 -- หัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน
- 1 – หัวเรื่องวรรณกรรมสำหรับเด็กของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน
- 2 -- หัวเรื่องของหอสมุดแพทย์แห่งชาติ สหรัฐอเมริกา
- 3 -- หัวเรื่องของหอสมุดเกษตรแห่งชาติ สหรัฐอเมริกา
- 4 -- หัวเรื่อง หรือบรรณานุกรมที่ไม่ได้ใช้ตามค่าตัวบ่งชี้ 2 ลำดับที่ 0-3
- 5 -- หัวเรื่องของหอสมุดแห่งชาติแคนาดา
- 7 -- หัวเรื่อง หรือบรรณานุกรมตามรหัสเขตข้อมูลย่อย 2

รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a – ชื่อนิติบุคคล (NR)

- \$b – ชื่อหน่วยงานรอง (R)
- \$v -- หัวเรื่องย่อตามรูปแบบการเขียน (R)
- \$x -- หัวเรื่องย่อทั่วไป (R)
- \$y -- หัวเรื่องย่อตามยุคสมัย (R)
- \$z -- หัวเรื่องย่อชื่อภูมิศาสตร์ (R)
- \$2 – แหล่งที่นำหัวเรื่องมาใช้ ตามค่าตัวบ่งชี้ 2 ตัวที่ 7 (NR)

เขตข้อมูล: 630 รายการเพิ่มหัวเรื่อง -- ชื่อเรื่องแบบฉบับ (R)

ตัวบ่งชี้ 1: จำนวนอักขระที่ไม่นับในการจัดเรียง

- 0-9 -- จำนวนอักขระที่ไม่นับในการจัดเรียง
(นับช่องว่างที่เว้นวรรครวมด้วย)

ตัวบ่งชี้ 2: การระบุระบบหัวเรื่อง หรือบรรณานุกรมที่ใช้สร้างหัวเรื่อง

- 0 -- หัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน
- 1 – หัวเรื่องวรรณกรรมสำหรับเด็กของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

- 2 -- หัวเรื่องของหอสมุดแพทย์แห่งชาติ สหรัฐอเมริกา
- 3 -- หัวเรื่องของหอสมุดเกษตรแห่งชาติ สหรัฐอเมริกา
- 4 -- หัวเรื่อง หรือบรรณานุกรมที่ไม่ได้ใช้ตามค่าตัวบ่งชี้ 2 ลำดับที่ 0-3
- 5 -- หัวเรื่องของหอสมุดแห่งชาติแคนาดา
- 7 -- หัวเรื่อง หรือบรรณานุกรมตามรหัสเขตข้อมูลย่อย 2

รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a -- ชื่อเรื่องแบบฉบับ (NR)

\$f -- ปีของงาน (NR)

\$l -- ภาษา (NR)

\$p -- ชื่อตอน หรือส่วนของงาน (R)

\$s -- รุ่นของงาน หรือฉบับพิมพ์ (NR)

เขตข้อมูล: 650 รายการเพิ่มหัวเรื่อง -- หัวเรื่องทั่วไป (R)

ตัวบ่งชี้ 1: # -- ยังไม่กำหนดให้ใช้

ตัวบ่งชี้ 2: การระบุระบบหัวเรื่อง หรือบรรณานุกรมที่ใช้สร้างหัวเรื่อง

- 0 -- หัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน
- 1 -- หัวเรื่องวรรณกรรมสำหรับเด็กของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน
- 2 -- หัวเรื่องของหอสมุดแพทย์แห่งชาติ สหรัฐอเมริกา
- 3 -- หัวเรื่องของหอสมุดเกษตรแห่งชาติ สหรัฐอเมริกา
- 4 -- หัวเรื่อง หรือบรรณานุกรมที่ไม่ได้ใช้ตามค่าตัวบ่งชี้ 2 ลำดับที่ 0-3
- 5 -- หัวเรื่องของหอสมุดแห่งชาติแคนาดา
- 7 -- หัวเรื่อง หรือบรรณานุกรมตามรหัสเขตข้อมูลย่อย 2

รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a -- หัวเรื่องทั่วไป (NR)

\$v -- หัวเรื่องย่อยตามรูปแบบการเขียน (R)

\$x -- หัวเรื่องย่อยทั่วไป (R)

\$y -- หัวเรื่องย่อยตามยุคสมัย (R)

\$z -- หัวเรื่องย่อยชื่อภูมิศาสตร์ (R)

\$2 -- แหล่งที่นำหัวเรื่องมาใช้ ตามค่าตัวบ่งชี้ 2 ตัวที่ 7 (NR)

เขตข้อมูล: 651 รายการเพิ่มหัวเรื่อง -- ชื่อภูมิศาสตร์ (R)

ตัวบ่งชี้ 1: # -- ยังไม่กำหนดให้ใช้

ตัวบ่งชี้ 2: ระบุระบบหัวเรื่อง หรือบรรณานุกรมที่ใช้สร้างหัวเรื่อง

- 0 -- หัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน
- 1 -- หัวเรื่องวรรณกรรมสำหรับเด็กของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน
- 2 -- หัวเรื่องของหอสมุดแพทย์แห่งชาติ สหรัฐอเมริกา
- 3 -- หัวเรื่องของหอสมุดเกษตรแห่งชาติ สหรัฐอเมริกา

4 -- หัวเรื่อง หรือบรรณานุกรมที่ไม่ได้ใช้ตามค่าตัวบ่งชี้ 2
ลำดับที่ 0-3

5 -- หัวเรื่องของหอสมุดแห่งชาติแคนาดา

7 -- หัวเรื่อง หรือบรรณานุกรมตามรหัสเขตข้อมูลย่อย 2

รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a--หัวเรื่องชื่อภูมิศาสตร์ (NR)

\$v -- หัวเรื่องย่อยตามรูปแบบการเขียน (R)

\$x -- หัวเรื่องย่อยทั่วไป (R)

\$y -- หัวเรื่องย่อยตามยุคสมัย (R)

\$z -- หัวเรื่องย่อยชื่อภูมิศาสตร์ (R)

\$2 -- แหล่งที่นำหัวเรื่องมาใช้ ตามค่าตัวบ่งชี้ 2 ตัวที่ 7 (NR)

เขตข้อมูล: 700 รายการเพิ่ม -- ชื่อบุคคล (R)

ตัวบ่งชี้ 1: ประเภทของชื่อบุคคล

0 -- ชื่อต้น

1 -- ชื่อสกุลที่ลงรายการแบบกลับคำ

3 -- ชื่อวงศ์ตระกูล

ตัวบ่งชี้ 2: ประเภทของรายการเพิ่มชื่อบุคคล (รายการจำแนก/ไม่จำแนก)

-- รายการเพิ่มที่ไม่เป็นรายการจำแนก

2 -- รายการเพิ่มที่เป็นรายการจำแนก

รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a -- ชื่อบุคคล (NR)

\$b -- เลขกำกับชื่อ (NR)

\$c -- ตำแหน่ง ยศ และบรรดาศักดิ์ เป็นต้น (R)

\$q -- ชื่อเต็ม (NR)

\$d -- ปีเกิด-ปีตาย (NR)

เขตข้อมูล: 710 รายการเพิ่ม--ชื่อนิติบุคคล (R)

ตัวบ่งชี้ 1: ประเภทของชื่อนิติบุคคล

0 -- ชื่อนิติบุคคลที่ลงรายการแบบกลับคำ

1 -- ชื่อที่เป็นเขตปกครอง

2 -- ชื่อที่ลงรายการตามที่ปรากฏ

ตัวบ่งชี้ 2: ประเภทของรายการเพิ่มชื่อนิติบุคคล (รายการจำแนก/ไม่จำแนก)

-- รายการเพิ่มที่ไม่เป็นรายการจำแนก

2 -- รายการเพิ่มที่เป็นรายการจำแนก

รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a -- ชื่อนิติบุคคล (NR)

\$b -- ชื่อหน่วยงานรอง (R)

เขตข้อมูล: 730 รายการเพิ่ม -- ชื่อเรื่องแบบฉบับ (R)

ตัวบ่งชี้ 1: จำนวนอักขระที่ไม่นับในการจัดเรียง

0-9 -- จำนวนอักขระที่ไม่นับในการจัดเรียง

(นับช่องว่างที่เว้นวรรครวมด้วย)

- ตัวบ่งชี้ 2: ประเภทของรายการเพิ่มชื่อเรื่อง (รายการจำแนก/ไม่จำแนก)
- # -- รายการเพิ่มที่ไม่เป็นรายการจำแนก
 - 2 -- รายการเพิ่มที่เป็นรายการจำแนก
- รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a -- ชื่อเรื่องแบบฉบับ (NR)
- \$f -- ปีของงาน (NR)
 - \$l -- ภาษา (NR)
 - \$p -- ชื่อตอน หรือส่วนของงาน (R)
 - \$s -- รุ่นของงาน หรือฉบับพิมพ์ (NR)
- เขตข้อมูล: 740 รายการเพิ่มชื่อเรื่องที่แตกต่างกัน/ชื่อเรื่องจำแนก (R)
- ตัวบ่งชี้ 1: จำนวนอักขระที่ไม่นับในการจัดเรียง
- 0-9 -- จำนวนอักขระที่ไม่นับในการจัดเรียง
(นับช่องว่างที่เว้นวรรครวมด้วย)
- ตัวบ่งชี้ 2: ประเภทของรายการเพิ่มชื่อเรื่อง (รายการจำแนก/ไม่จำแนก)
- # -- รายการเพิ่มที่ไม่เป็นรายการจำแนก
 - 2 -- รายการเพิ่มที่เป็นรายการจำแนก
- รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a -- ชื่อเรื่อง (NR)
- เขตข้อมูล: 800 รายการเพิ่มชื่อชุด -- ชื่อบุคคล (R)
- ตัวบ่งชี้ 1: ประเภทของชื่อบุคคล
- 0 -- ชื่อต้น
 - 1 -- ชื่อสกุลที่ลงรายการแบบกลับคำ
 - 3 -- ชื่อวงศ์ตระกูล
- ตัวบ่งชี้ 2: # -- ยังไม่กำหนดให้ใช้
- รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a -- ชื่อบุคคล (NR)
- \$b -- เลขกำกับชื่อ (NR)
 - \$c -- ตำแหน่ง ยศ และบรรดาศักดิ์ เป็นต้น (R)
 - \$q -- ชื่อเต็ม (NR)
 - \$d -- ปีเกิด-ปีตาย (NR)
 - \$t -- ชื่อของงาน (NR)
 - \$v -- ลำดับที่ของเล่ม (NR)
- เขตข้อมูล: 810 รายการเพิ่มชื่อชุด -- ชื่อนิติบุคคล (R)
- ตัวบ่งชี้ 1: ประเภทของชื่อนิติบุคคล
- 0 -- ชื่อนิติบุคคลที่ลงรายการแบบกลับคำ
 - 1 -- ชื่อที่เป็นเขตปกครอง
 - 2 -- ชื่อที่ลงรายการตามที่ปรากฏ
- ตัวบ่งชี้ 2: # -- ยังไม่กำหนดให้ใช้

- รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a – ชื่อนิติบุคคล (NR)
 \$b – ชื่อหน่วยงานรอง (R)
 \$c -- สถานที่จัดประชุม (NR)
 \$n – ครั้งที่จัดประชุม (NR)
 \$d – ปีที่ประชุม (R)
- เขตข้อมูล: 830 รายการเพิ่มชื่อชุด -- ชื่อแบบฉบับ (R)
 ตัวบ่งชี้ 1: # -- ยังไม่กำหนดให้ใช้
 ตัวบ่งชี้ 2: จำนวนอักขระที่ไม่นับในการจัดเรียง
 0-9 -- จำนวนอักขระที่ไม่นับในการจัดเรียง
 (นับช่องว่างที่เว้นวรรครวมด้วย)
- รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a – ชื่อแบบฉบับ (NR)
 \$v -- หมายเลขของเล่ม (NR)
- เขตข้อมูล: 856 การเข้าถึงและแหล่งของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (R)
 (Electronic location and access)
 ตัวบ่งชี้ 1: วิธีการเข้าถึง
 # -- ยังไม่กำหนดให้ใช้
 0 -- จดหมายอิเล็กทรอนิกส์
 1 -- การถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล
 2 -- การเข้าใช้เครื่องจากระยะไกล
 3 -- การเข้าใช้โดยผ่านสายโทรศัพท์
 4 -- การเข้าใช้โดยผ่านโปรโตคอล HTTP
 7 -- วิธีพิเศษ ตามเขตข้อมูลย่อย 2
- ตัวบ่งชี้ 2: ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแหล่งสื่ออิเล็กทรอนิกส์
 # -- ไม่มีข้อมูลระบุ
 0 -- แหล่งของสื่ออิเล็กทรอนิกส์
 1 – รุ่นของสื่ออิเล็กทรอนิกส์
 8 -- ไม่มีการแสดงผลค่า หรือวลี นำหน้าข้อความ
- รหัสเขตข้อมูลย่อย: \$a – ชื่อโฮสต์ (R)
 \$b – หมายเลขในการเข้าถึง (R)
 \$f – ชื่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (R)
 \$q – รูปแบบของข้อมูล (NR)
 \$s -- ขนาดของแฟ้มข้อมูล (R)
 \$u – ที่อยู่ (โดเมนเนม) (R)
 \$z – หมายเลขข้อความที่เผยแพร่ได้ (R)

ข้อมูลทั้ง 3 ส่วนในแต่ละระเบียน คอมพิวเตอร์จะจัดเก็บตามรูปแบบที่ใช้เพื่อ
การสื่อสาร (Communications format) ระหว่างคอมพิวเตอร์กับผู้ใช้ แต่เป็นส่วนที่ผู้ใช้ไม่สามารถมองเห็นได้
โดยที่รูปแบบของระเบียนที่จัดเรียงนั้น จะมีลักษณะการจัดวางตัวอักษรต่อเนื่องกันไปไม่มีช่องว่าง ซึ่งผู้ใช้ทั่วไป
เข้าใจได้ยาก และไม่เข้าใจความหมายของข้อมูลเหมือนที่อยู่ในรูปบัตรรายการ แต่เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถอ่าน
ได้ ดังตัวอย่างในภาพประกอบ 4

```

-----ส่วนนำระเบียน-----,-----นามานุกรมเขตข้อมูล-----
00753nam 22001931a 450000800410000002000150004109
-----นามานุกรมเขตข้อมูล-----
00022000561000057000782450113001352600041002483000
-----นามานุกรมเขตข้อมูล-----
03600289500009800325600005100423650001500474700002
-----นามานุกรมเขตข้อมูล-----,-----008-----
600489710002200515913000600537910001600543^#####s
-----008-----,-----020-----
1984#####h#m#####a000#0btha#d^ a9748622274^
-----050-----,-----100-----
aDS570.6.S67bศ173^0 aกัลยาณีวัฒนา,cสมเด็จพระเจ้าพี่นาง
-----100-----,-----245-----
เธอเจ้าฟ้า,d2466^10aเวลาเป็นของมีค่า =bBusy fingers /c
-----245-----
สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณีวัฒนา ;แปลโดย ดวงทิพย์ สุ
-----245-----,-----260-----
รินทราริป.^ aกรุงเทพฯ :ธนาคารไทยพาณิชย์,c2527.^ a
-----300-----,-----500-----
150 หน้า :bภาพประกอบ ;c26 ซม.^ aพิมพ์เนื่องในโอกาสที่สม
-----500-----
เด็จพระศรีนครินทร์บรมราชชนนีทรงเจริญพระชนมายุครบ 7 รอบ 2
-----500-----,-----600-----
1 ตุลาคม 2527.^0 aศรีนครินทร์บรมราชชนนี,cสมเด็จพระ,d244
-----600-----,-----650-----,-----700-----,-----710-----
3-2538.^ 4aหัตถศึกษา.^0 aดวงทิพย์ สุรินทราริป.^2 aธนาคาร
-----710-----,-----913-----
รไทยพาณิชย์.^ a- ajarbjarr^


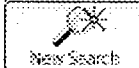

```

ภาพประกอบ 4 รายการรูปแบบมาร์กเพื่อการสื่อสารระหว่างคอมพิวเตอร์กับผู้ใช้

การใช้เครื่องหมาย # แทนค่าว่างในเขตข้อมูล 008 อาจแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับแต่ละโปรแกรมจะกำหนดใช้

ในกรณีที่บรรณารักษ์หรือผู้ทำรายการ ต้องการดูรายละเอียดที่ลงรายการไว้ในแต่ละระเบียนว่ามีเขตข้อมูลใดบ้าง ก็จะต้องกำหนดให้เครื่องแสดงผลรายการตามรูปแบบมาร์กแท็ก (MARC tagged display) ดังตัวอย่างในภาพประกอบ 5 ส่วนการแสดงผลหน้าจอสำหรับผู้ใช้งานรายการออนไลน์ ก็จะต้องกำหนดให้เครื่องแสดงผลรูปบัตรรายการ หรือรูปป้ายสัญลักษณ์แบบข้อความ ดังตัวอย่างในภาพประกอบ 6

Ramkhamhaeng University Library Catalog

008 s1984 th a 000 0btha dnam1a
 020 9748622274
 090 DS570.6.S67bศ173
 100 0 กัลยาณีวัฒนา,lcสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้า,ld2466-
 245 10 เวลาเป็นของมีค่า =|bBusy fingers /lcสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ
 เจ้าฟ้ากัลยาณีวัฒนา;แปลโดย ดวงทิพย์ สุรินทราริป์.
 260 กรุงเทพฯ :|bธนาคารไทยพาณิชย์,lc2527.
 300 150 หน้า :|bภาพประกอบ ;lc26 ซม.
 500 พิมพ์เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงเจริญ
 ญพระชนมายุครบ 7 รอบ 21 ตุลาคม 2527.
 600 0 ศรีนครินทราบรมราชชนนี,lcสมเด็จพระ,ld2443-2538.
 650 4 ทัศนศึกษา.
 700 0 ดวงทิพย์ สุรินทราริป์.
 710 2 ธนาคารไทยพาณิชย์.
 910 jar|bjar|jr

สถานที่	เลขหมู่	สถานภาพ
RB-Referenceวิทยาเขตบางนา	<u>DS570.6.S67 ศ173</u>	ใช้ในห้องสมุด
RC-Reference ชั้น1 อ.3	<u>DS570.6.S67 ศ173</u>	ใช้ในห้องสมุด
RC-Reference ชั้น1 อ.3	<u>DS570.6.S67 ศ173</u>	ใช้ในห้องสมุด

ที่มา: ฐานข้อมูลบรรณานุกรม ของ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง (สืบค้น: 21 มี.ค. 46)

ภาพประกอบ 5 การแสดงผลข้อมูลรูปแบบมาร์กแท็ก

Samkhamhaeng University Library Catalog

Previous Record

Next Record

Return to List

Another Search

New Search

MARC Display

Save Records

ชื่อเรื่อง

▼

เวลาเป็นลิ้มค่า

Search

สถานที่ บางนา ราม2

ผู้แต่ง กัลยาณีวัฒนา, สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้า, 2466-

ชื่อเรื่อง เวลาเป็นของมีค่า = Busy fingers / สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณีวัฒนา ; แปลโดย ดวงทิพย์ สุรินทรอาชีพ.

พิมพ์ลักษณ์ กรุงเทพฯ : ธนาคารไทยพาณิชย์, 2527.

สถานที่	เลขหมู่	สถานภาพ
RB-Refernceวิทยาเขตบางนา	<u>DS570.6.S67 ค173</u>	ใช้ในห้องสมุด
RC-Reference ชั้น1 อ.3	<u>DS570.6.S67 ค173</u>	ใช้ในห้องสมุด
RC-Reference ชั้น1 อ.3	<u>DS570.6.S67 ค173</u>	ใช้ในห้องสมุด

ขนาด 150 หน้า : ภาพประกอบ ; 26 ซม.

โน้ด พิมพ์เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงเจริญพระชนมายุครบ 7 รอบ 21 ตุลาคม 2527.

หัวเรื่อง ศรีนครินทราบรมราชชนนี, สมเด็จพระ, 2443-2538.
หัตถศึกษา.
 ดวงทิพย์ สุรินทรอาชีพ.

ผู้แต่งร่วม ธนาคารไทยพาณิชย์.

เลขมาตรฐาน 9748622274

Previous Record

Next Record

Return to List

Another Search

New Search

MARC Display

Save Records

ที่มา: ฐานข้อมูลบรรณานุกรม ของ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง (สืบค้น: 21 มี.ค. 46)

ภาพประกอบ 6 การแสดงผลข้อมูลรูปป้ายสัญลักษณ์แบบข้อความ

พัฒนาการของการใช้มาร์กในประเทศไทย

เมื่อคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในการปฏิบัติงานต่างๆ ของห้องสมุดมากขึ้น ทำให้แต่ละห้องสมุดคิดหาแนวทาง และรูปแบบที่เหมาะสมในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้กับงานห้องสมุดของตน เพื่อให้เป็นการประหยัดทั้งค่าใช้จ่ายและบุคลากร ห้องสมุดหลายแห่งในประเทศไทย จึงได้นำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการสร้างฐานข้อมูลทรัพยากรห้องสมุด สำหรับโปรแกรมที่นำมาใช้ในการสร้างฐานข้อมูลในระยะแรก คือ โปรแกรม ซีดีเอส/โอซิส ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยองค์การศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก (UNESCO) เป็นการนำมาใช้โดยไม่ต้องเสียเงิน แต่เป็นลักษณะต่างคนต่างทำ ยังไม่ได้คำนึงถึงรูปแบบการลงรายการที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงไม่เอื้อประโยชน์ต่อการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ตลอดจนอาจเป็นปัญหาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างสถาบัน

การใช้มาร์กในประเทศไทย เริ่มขึ้นประมาณปี พ.ศ. 2519 เมื่อหอสมุดแห่งชาติด้วยความร่วมมือขององค์การศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก (UNESCO) ได้จัดทำรายการบรรณานุกรมหนังสือภาษาไทย ลงบนเครื่องคอมพิวเตอร์ ไอบีเอ็ม 3031 (IBM 3031) ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ หอสมุดแห่งชาติจึงได้พัฒนาไทยมาร์กขึ้น (สมพิศ คูศรีพิทักษ์. 2539 : 35) และในปี พ.ศ. 2526 มหาวิทยาลัยมหิดลก็ได้พัฒนามหิดลมาร์กขึ้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2527 ทบวงมหาวิทยาลัย โดยคณะอนุกรรมการประสานงานการใช้คอมพิวเตอร์ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ทำการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของระบบคอมพิวเตอร์ที่นำมาใช้ในห้องสมุด เพื่อที่จะกำหนดแนวทางและรูปแบบที่เหมาะสมในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้กับงานห้องสมุด ให้เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน ในปี พ.ศ. 2528-2529 คณะอนุกรรมการฯ ดังกล่าว ได้จัดทำคู่มือโครงสร้างระเบียบหนังสือ/เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง และโสตทัศนวัสดุ ขึ้น เรียกว่า คู่มือโครงสร้างระเบียบ University MARC หรือเรียกสั้นๆ ว่า ยูนิพมาร์ก (UNIVMARC) โดยยึดมาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูลบรรณานุกรม ขององค์การมาตรฐานสากลที่ 2709-1981 (International Standard Organization ISO-2709-1981 (E)) ส่วนรายละเอียดภายในโครงสร้างระเบียบนั้นส่วนใหญ่ยึดตามแนว MARC: Extension: OCLC-MARC, USMARC และ AUSMARC และได้จัดพิมพ์ยูนิพมาร์ก เผยแพร่แก่หน่วยงานต่างๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2536 : 1-5)

หลังจากนั้นได้มีการจัดประชุมเชิงวิชาการเพื่อการแนะนำยูนิพมาร์ก และสัมมนาผลจากการที่หน่วยงานต่างๆ ได้ทดลองใช้ยูนิพมาร์ก พบว่ายังมีปัญหาบางประการ คณะอนุกรรมการประสานงานการใช้คอมพิวเตอร์ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาจึงได้ทำการประเมินผลการใช้ยูนิพมาร์ก โดยได้นำข้อเสนอแนะจากผู้ใช้มาประกอบการพิจารณาในการแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์ และเป็นมาตรฐานสากล ยูนิพมาร์กที่แก้ไขปรับปรุงใหม่นี้ ยังคงยึดถือมาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูลบรรณานุกรมตามมาตรฐานสากล ที่ 2709-1981 เช่นเดิม ส่วนรายละเอียดภายในโครงสร้างระเบียบจะยึดตาม ยูเอสมาร์ก เป็นหลัก ในปี พ.ศ. 2536 คู่มือโครงสร้างระเบียบยูนิพมาร์ก ฉบับแก้ไขปรับปรุงได้แล้วเสร็จ และจัดพิมพ์เผยแพร่ให้แก่หน่วยงานต่างๆ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2536 : 1-5)

ในขณะเดียวกันที่มีการใช้มาร์กต่างๆ อยู่ นั้น สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทำการศึกษารูปแบบการลงรายการที่ใช้ในห้องสมุดต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ไทยมาร์ก มหิดลมาร์ก หรือยูนิพมาร์ก (ฉบับพิมพ์ครั้งแรก) พบว่ารูปแบบเหล่านี้มีพื้นฐานมาจาก ยูเคมาร์ก และออสมาร์ก ซึ่งเป็นรูปแบบที่ไม่เป็นที่นิยม และมีการเลิกใช้มากขึ้น ในขณะที่ ยูเอสมาร์ก (ตามชื่อเรียกในขณะนั้น) เป็นรูปแบบได้รับความนิยมมากขึ้น ประมาณปี พ.ศ. 2531 สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงได้จัดทำคู่มือการลงรายการบรรณานุกรมหนังสือ วารสาร และโสตทัศนวัสดุ โดยเลือกใช้รูปแบบยูเอสมาร์กเป็นพื้นฐาน คู่มือดังกล่าวเรียกว่าซียูมาร์ก และคู่มือนี้ก็ได้รับความสนใจจากหน่วยงานต่างๆ ในการนำไปศึกษาเป็นจำนวนมาก (ประจักษ์ พุ่มวิเศษ. 2538 : 4)

ในปี พ.ศ. 2529 ได้มีโครงการพัฒนาเครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (Provincial University Library Network : Pulinet) ขึ้น ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มกันของห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ ในส่วนภูมิภาค โดยเน้นถึงความสำคัญของการนำระบบห้องสมุดอัตโนมัติมาใช้งานห้องสมุด ตลอดจนเพื่อความร่วมมือระหว่างกัน และให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างคุ้มค่า ในระหว่างนั้น ประมาณปี พ.ศ. 2533 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ด้วยความสนับสนุนจากโครงการพัฒนาระหว่างประเทศของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยแห่งออสเตรเลีย (International Development Program of Australian Universities and Colleges: IDP) ได้นำโปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ชื่อ ซี-ยูริกา (SEA-URICA) มาใช้พัฒนางานห้องสมุด ซึ่งโปรแกรมดังกล่าวใช้โครงสร้างระเบียบบรรณานุกรมตามรูปแบบยูเอสมาร์ก หลังจากนั้นจึงเริ่มมีการศึกษาการใช้ยูเอสมาร์กกันมากขึ้น

ต่อมาในปี พ.ศ. 2535 ทบวงมหาวิทยาลัยได้มีโครงการพัฒนาเครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลาง (Thai Library Network - Metropolitan : Thailinet (M)) ขึ้นในกลุ่มของมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล โดยมีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับโครงการพัฒนาเครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค ต่อมาในปี พ.ศ. 2541 ได้มีการเชื่อมโยงทั้งเครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลาง และเครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคเข้าด้วยกัน เรียกชื่อว่า โครงการพัฒนาเครือข่ายระบบห้องสมุดในประเทศไทย (Thai Library Integrated System: ThaiLIS) อันประกอบด้วยห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 24 แห่ง โดยมีสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานกลาง ทั้งนี้ทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดสรรงบประมาณให้แก่ห้องสมุดต่างๆ ดังกล่าว ในการจัดหาโปรแกรมสำเร็จระบบห้องสมุดอัตโนมัติเข้ามาพัฒนาระบบงานห้องสมุด ซึ่งโปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เลือกใช้ ได้แก่ อินโนแพค, วีทีแอลเอส, โฮริซอน, และไดนิทซ์ เป็นต้น และโดยที่ระบบเหล่านี้พัฒนาขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา จึงมีคุณสมบัติที่สามารถรองรับโครงสร้างระเบียบบรรณานุกรมตามรูปแบบยูเอสมาร์กได้ (Vilas Wuwongse. 1997 : Online ; Chirawan Bhakdibutr and Sutanee Keesiri. 1999 : Online)

การควบคุมรายการหลักฐาน (Authority Control)

ถึงแม้ว่าห้องสมุดหรือสถาบันบริการสารสนเทศ จะจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่มีประโยชน์และมีคุณค่าตรงตามความต้องการของผู้ใช้ เข้ามาเป็นจำนวนมากก็ตาม แต่ถ้าหากว่าไม่สามารถเข้าถึงสารสนเทศเหล่านั้นได้อย่างถูกต้อง ทันเวลา ก็จะไม่มีความประโยชน์ต่อผู้ใช้เลย ดังนั้นสิ่งจำเป็นที่ต้องคำนึงในการสืบค้นสารสนเทศ คือ การทำรายการโดยการจัดเก็บข้อมูลด้วยเทคนิคและวิธีการที่ถูกต้อง และเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน ซึ่งจะทำให้สามารถสืบค้นข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการหนึ่งที่ช่วยในการจัดเก็บเพื่อการสืบค้นดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ หรือบัตรรายการ นั่นก็คือการทำรายการหลักฐาน หรือ Authority file ซึ่งในระบบเดิมจะทำลงในบัตรเรียกว่าบัตรหลักฐาน ส่วนในปัจจุบันเมื่อมีการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบห้องสมุดอัตโนมัติ รายการหลักฐานจึงทำไว้ในลักษณะของแฟ้มรายการหลักฐาน ที่จัดเก็บไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ (สุนีย์ กาศจำจุญ. 2540 : 25)

รายการหลักฐาน คือรายการที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นมาตรฐานในการลงรายการหนึ่งๆ ซึ่งเป็นรายการสืบค้น หรือจุดเข้าถึง (Access points) ให้เป็นรูปแบบที่ถูกต้อง คงที่แน่นอนและสม่ำเสมอ หรือถ้าเป็นการลงรายการแบบเดิมก็คือรายการที่ใช้สืบค้น เช่น ชื่อผู้แต่ง หรือ หัวเรื่อง เป็นต้น ทั้งนี้บรรณารักษ์ผู้ทำรายการจะต้องตรวจสอบจากรายการหลักฐานก่อนว่าได้มีการลงรายการไว้อย่างไร และต้องใช้อย่างนั้นทุกครั้งโดยไม่ต้องสร้างรายการหลักฐานใหม่ ยกเว้นรายการที่ยังไม่มีการใช้มาก่อน

รายการที่ห้องสมุดควรจัดทำรายการหลักฐาน (Mortimer. 1999 : 111) ได้แก่

1. รายการหลักฐานชื่อ (Name authority)
 - 1.1 ชื่อบุคคล (Personal names : X00)
 - 1.2 ชื่อนิติบุคคล (Corporate names: X10)
 - 1.3 ชื่อการประชุม (Meeting names: X11)
 - 1.4 ชื่อที่เป็นเขตปกครอง (Names of jurisdictions: X51)
 - 1.5 ชื่อเรื่องแบบฉบับ (Uniform titles: X30)
 - 1.6 ชื่อชุด (Series)
 - 1.7 ชื่อบุคคลและชื่อเรื่อง (Name/title combinations)
2. รายการหลักฐานชื่อหัวเรื่อง (Subject authority)

รายการหลักฐานแต่ละประเภทจะจัดเก็บเป็นแฟ้มรายการหลักฐาน และในแต่ละแฟ้มก็จัดเก็บเป็นระเบียบรายการหลักฐาน (Authority records) ตามรูปแบบมาร์กซึ่งมีรูปแบบมาตรฐานเช่นเดียวกับรายการบรรณานุกรม คือ MARC 21 Authority Format (MARC 21 Authority Format : Online)

การควบคุมรายการหลักฐาน หรือ Authority control คือ การจัดการ หรือการดูแลรายการที่นำมาลงเป็นจุดเข้าถึง หรือรายการที่ใช้สืบค้นต่างๆ ให้อยู่ในรูปแบบที่เป็นมาตรฐาน เพื่อไม่ให้ปรากฏรายการที่เป็นรายการเดียวกันแต่ลงในรูปแบบที่หลากหลาย และกระจัดกระจาย ซึ่งการควบคุมดังกล่าวจะก่อให้เกิดประโยชน์ คือ

1. เพื่อให้เกิดความสม่ำเสมอ หรือความคงที่ ของการลงรายการที่เป็นจุดเข้าถึง ได้แก่
 - 1.1 การลงรายการชื่อ (ชื่อบุคคล ชื่อนิติบุคคล ชื่อการประชุม ชื่อทางภูมิศาสตร์) และชื่อเรื่อง (ชื่อชุด ชื่อเรื่องแบบฉบับ) ให้มีลักษณะเป็นหนึ่งเดียว
 - 1.2 การใช้หัวเรื่องจากรายการที่เป็นศัพท์ควบคุม
2. ขจัดปัญหาผลงานของบุคคลคนเดียวกัน หรือ ที่เป็นเรื่องเดียวกัน ที่กระจัดกระจายให้อยู่ในที่เดียวกัน หรือสามารถโยงรายการที่เกี่ยวข้องกันเข้าหากันได้
3. ทำให้การสืบค้นเป็นไปอย่างรวดเร็ว และง่ายยิ่งขึ้น
4. ทำให้ผู้ใช้ไม่เกิดความสับสน ต่อรายการที่สืบค้นได้

ในการสร้างรายการหลักฐานตามรูปแบบมาร์กนั้น มาร์กได้กำหนดให้รายการที่เป็นจุดเข้าถึงหลัก (Headings) คือเขตข้อมูลที่ขึ้นต้นด้วย 1 (100, 110, 111, 150 และ 151), รายการโยงที่ไม่ใช่ (รายการที่โยง "ดูที่" หรือ "X" ในระบบเดิม) คือเขตข้อมูลที่ขึ้นต้นด้วย 4 (400, 410, 411, 450 และ 451), รายการโยงที่ใช้ (รายการโยง "ดูเพิ่มเติม" หรือ "XX") คือเขตข้อมูลที่ขึ้นต้นด้วย 5 (500, 510, 511, 550 และ 551) และรายการหมายเหตุต่างๆ คือเขตข้อมูลที่ขึ้นต้นด้วย 6 (667, 670, 675, 678, 680 และ 681 เป็นต้น) ส่วนรูปแบบการแสดงผลนั้นขึ้นอยู่กับผู้ดูแลระบบจะกำหนด (Wynar. 1992 : 478)

การจัดเก็บระเบียบรายการหลักฐานตามรูปแบบมาร์กนั้น ถ้าเป็นกรณีที่ยังไม่มีการควบคุมรายการหลักฐาน ระบบจะสร้างระเบียบรายการหลักฐานขึ้นเท่ากับจำนวนชื่อ หรือหัวเรื่องใช้ลงรายการ ในที่นี้ขอยกตัวอย่างลักษณะของการจัดเก็บระเบียบรายการหลักฐานชื่อบุคคลตามรูปแบบมาร์ก ที่มีการควบคุมรายการหลักฐานแล้ว ชื่อทุกชื่อก็จะปรากฏอยู่ในระเบียบเดียวกัน ต่างกันที่การใช้เขตข้อมูลในการบันทึกรายการ ดังตัวอย่างภาพประกอบ 7

```

A10000057          Last updated: 02-10-99 Created: 23-03-95
Revision: 5
01 ACODE1: a      02 ACODE2: t      03 ASUPPRESS: -
04 100 0  เทพรัตนราชสุตาศย สยามบรมราชกุมารี,|๐สมเด็จพระ,|d2498-
05 400 0  สิรินครเทพรัตนสุตาศย,|๐สมเด็จพระ เจ้าฟ้า
06 400 0  สมเด็จพระเทพรัตนราชสุตาศย สยามบรมราชกุมารี
07 500 0  แวนแก้ว
+-----+
|To modify a particular field, Key its number|
|V > VERIFY MARC Codes   F > FULL Screen Editor   Z > MOVE Fields|
|H > Verify HEADINGS     I > INSERT a Field   + > ADDITIONAL options|
| Choose one (1-7,V,H,F,I,Z,D,C,P,R,[,],Q,+)_____|
+-----+

```

ที่มา: ฐานข้อมูลบรรณานุกรม ของสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (25 เม.ย. 46)

ภาพประกอบ 7 การจัดเก็บระเบียบรายการหลักฐานข้อมูลตามรูปแบบมาร์ก

ดังนั้น ถ้าไม่มีการควบคุมรายการหลักฐาน ผลจากการสืบค้นรายการต่างๆ จะปรากฏ
ในลักษณะที่หลากหลาย และกระจัดกระจาย ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ดังตัวอย่างในภาพประกอบ 9

Chula Library Catalogue				
EXTENDED DISPLAY		START OVER	ANOTHER SEARCH	LIMIT THIS SEARCH
AUTHOR		สุวัฒน์ วรรณ	Search	
Num	Mark	AUTHORS (1-3 of 3)		Year
				Entries
				17 Found
1	☐	สุวัฒน์ วรรณ, 2466-		1
2	☐	สุวัฒน์ วรรณ		15
3	☐	สุวัฒน์ วรรณ, 2466-		1
Save Marked Records				
EXTENDED DISPLAY		START OVER	ANOTHER SEARCH	LIMIT THIS SEARCH

ที่มา: ฐานข้อมูลบรรณานุกรม ของสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สืบค้น: 23 เม.ย. 46)

ภาพประกอบ 8 รายการที่สืบค้นได้ ที่ไม่มีการควบคุมรายการหลักฐาน

จากตัวอย่างภาพประกอบ 8 เป็นผลการสืบค้นรายการชื่อผู้แต่งชื่อ “สุวัฒน์ วร” ที่ปรากฏบนหน้าจอ เมื่อตรวจสอบแล้วพบว่า รายการลำดับที่ 1-3 นั้นเป็นชื่อบุคคลคนเดียวกัน คือ สุวัฒน์ วรดิลก โดยที่รายการที่ 1 สะกดชื่อสกุลเป็น “วรดิลก” พร้อมกับระบุปีเกิด รายการที่ 2 สะกดชื่อถูกต้องแต่ไม่ระบุปีเกิด ส่วนรายการที่ 3 สะกดชื่อถูกต้องและระบุปีเกิด ซึ่งเป็นผลการสืบค้นปรากฏออกมาหลากหลาย กระจัดกระจายในลักษณะดังกล่าว

จากผลการสืบค้นดังกล่าว แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการลงรายการชื่อบุคคล ที่ไม่เป็นแบบแผนเดียวกัน ตามหลักการควบคุมรายการหลักฐาน อาจทำให้ผู้ใช้สับสน และไม่ทราบว่าทุกชื่อที่ปรากฏ หมายถึงบุคคลคนเดียวกัน อีกทั้งอาจทำให้รวบรวมผลงานของ สุวัฒน์ วรดิลก ได้ไม่ครบถ้วน ถ้ามีการควบคุมรายการหลักฐานที่สมบูรณ์ ชื่อสุวัฒน์ วรดิลก ควรมีชื่อเดียว และระบุปีเกิดด้วย ผลการสืบค้นรายการดังกล่าวควรจะปรากฏ ดังภาพประกอบ 9

Num	Mark	Authors (1 of 1)	Year	Entries 17 Found
1	-	สุวัฒน์ วรดิลก, 2466-		17

ภาพประกอบ 9 ลักษณะผลการสืบค้นรายการชื่อบุคคล ที่มีการควบคุมรายการหลักฐาน

ห้องสมุดต่างๆ อาจจัดทำแฟ้มรายการหลักฐานเป็นของตนเอง ทั้งนี้บรรณารักษ์ผู้ทำรายการหลักฐานจะต้องทำตามกฎเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 สำหรับรายการหลักฐานสารสนเทศภาษาต่างประเทศ อาจใช้รายการหลักฐานที่มีการจัดทำโดยหน่วยงานอื่น เช่นแฟ้มรายการหลักฐาน “Library of Congress Name Authorities” ที่จัดทำโดยหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ซึ่งมีทั้งที่จัดเก็บในรูปซีดีรอมและออนไลน์

ฐานข้อมูลทรัพยากรห้องสมุด

ฐานข้อมูลทรัพยากรห้องสมุด เป็นฐานข้อมูลที่จัดเก็บสารสนเทศที่มีให้บริการในห้องสมุดหรือสถาบันบริการสารสนเทศอื่นๆ ซึ่งหน่วยงานจัดทำขึ้นเอง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ ในการสืบค้นสารสนเทศอันได้แก่ หนังสือ บทความวารสาร จุลสาร กฤตภาค สื่อโสตทัศน วิทยานิพนธ์ เป็นต้น ทั้งนี้อาจจัดเก็บอยู่ในรูปแบบต่างๆ ทั้งระบบออฟไลน์ และระบบออนไลน์ (สมชาย วรรณญาณไกร. 2544 : 7)

ประเภทของฐานข้อมูลทรัพยากรห้องสมุด

ฐานข้อมูลมีหลายประเภทซึ่งแตกต่างกันทั้งในด้านเนื้อหาและการใช้งาน ดังนั้นจึงมีการแบ่งประเภทของฐานข้อมูลได้หลายลักษณะ คืออาจแบ่งตามความมุ่งหมายของการจัดทำฐานข้อมูล หรือตามลักษณะของข้อมูลหรือเนื้อหาของสารสนเทศที่จัดเก็บ (พิมพ์วิไล เปรมสมิทธิ. 2538 : 4 ; สมพิศ คูศรีพิทักษ์. 2539 : 52) สำหรับห้องสมุดและสถาบันบริการสารสนเทศโดยทั่วไป มักจะหมายถึงฐานข้อมูลทรัพยากรห้องสมุดที่จัดเก็บตามลักษณะของข้อมูล ได้แก่

1. ฐานข้อมูลบรรณานุกรม (Bibliographic database) ซึ่งเป็นฐานข้อมูลหลักของห้องสมุดที่จัดเก็บรวบรวมระเบียบนทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภทที่มีอยู่ในห้องสมุดนั้นๆ โดยให้รายละเอียดทางบรรณานุกรมของวัสดุต่างๆ ไว้ในแต่ละระเบียบ ฐานข้อมูลบรรณานุกรมบางฐานข้อมูลอาจมีสาระสังเขปประกอบ เพื่อให้ผู้ใช้ได้ทราบถึงเนื้อหาโดยย่อ และช่วยในการตัดสินใจเลือกสารสนเทศได้สะดวกยิ่งขึ้น

2. ฐานข้อมูลตัวเลข (Numeric database) เป็นฐานข้อมูลทางสถิติที่ห้องสมุดจัดทำขึ้นเพื่อให้บริการผู้ใช้ โดยอาจทำเป็นฐานข้อมูลในด้านต่างๆ เช่น สถิติการลงทุน ตลาดหุ้น ธุรกิจอุตสาหกรรม เป็นต้น
 3. ฐานข้อมูลเต็มรูป (Full-text database) เป็นฐานข้อมูลที่บันทึกรายละเอียดของวารสารสนเทศทั้งหมดเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ในรูปแบบที่เครื่องสามารถอ่านได้ โดยสามารถดูรายละเอียดของวารสารนั้นๆ ได้เหมือนดูจากวารสารจริง ฐานข้อมูลเต็มรูปที่ห้องสมุดมักจะจัดทำได้แก่ ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ ฐานข้อมูลวารสาร และฐานข้อมูลกฤตภาค เป็นต้น
 4. ฐานข้อมูลภาพลักษณ์ (Image database) เป็นฐานข้อมูลที่จัดเก็บรูปภาพที่สำคัญ เช่น บุคคลสำคัญ รูปภาพเกี่ยวกับกิจกรรม หรือแบบแปลนของหน่วยงาน ตลอดจนภาพทั่วไปอื่นๆ ฐานข้อมูลประเภทนี้ทำได้โดยการสำเนารูปภาพด้วยเครื่องสแกน (Scanner) นำไปจัดเก็บในเครื่องคอมพิวเตอร์
 5. ฐานข้อมูลสื่อประสม (Multimedia database) เป็นฐานข้อมูลที่ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดเก็บสารสนเทศที่สามารถแสดงได้ทั้งตัวอักษร รูปภาพ (ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว) แต่การจัดทำฐานข้อมูลประเภทนี้มีข้อจำกัดคือ สิ้นเปลืองงบประมาณมาก
- อย่างไรก็ตาม ฐานข้อมูลทุกประเภทล้วนแล้วแต่มีความสำคัญต่อการบริการของห้องสมุด แต่ด้วยข้อจำกัดของงบประมาณในการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ สำหรับสร้างฐานข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อจัดเก็บสารสนเทศในห้องสมุดที่มีเป็นจำนวนมากได้ จึงอาจจะพัฒนาฐานข้อมูลประเภทต่างๆ ได้เพียงบางส่วน ดังนั้นฐานข้อมูลที่จัดทำกันแพร่หลาย และสามารถให้รายละเอียดเพื่อเข้าถึงสารสนเทศที่ดีที่สุดก็คือฐานข้อมูลบรรณานุกรม

คุณภาพของฐานข้อมูลบรรณานุกรมทรัพยากรห้องสมุด

ห้องสมุดหรือผู้จัดทำฐานข้อมูลจะต้องมีความรับผิดชอบในการสร้างฐานข้อมูลให้มีคุณภาพเพื่อไม่ให้มี "ข้อมูลที่สกปรก" (Dirty data) ปรากฏอยู่ในฐานข้อมูล ซึ่งเป็นการกล่าวถึงลักษณะของฐานข้อมูลที่มีข้อผิดพลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ (Massey. 2000 : Online) สิ่งสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคุณภาพของรายการและฐานข้อมูล ได้แก่ นโยบายและแนวปฏิบัติในการทำรายการ เนื้อหาภายในฐานข้อมูล การดูแลรักษาฐานข้อมูล การเข้าถึงและการแสดงผลรายการที่เกี่ยวข้องกัน จากการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพของฐานข้อมูล พอจะสรุปประเด็นในการพิจารณาคุณภาพของฐานข้อมูลบรรณานุกรมทรัพยากรห้องสมุด (Lancaster. 1991 : 116 ; Massey. 2000 ; อ้างอิงจาก Basch. 1990. "Measuring the Quality of the Data: Report on the Fourth Annual SCOUG Retreat" Database Search. 6(8) 18-23 ; Massey. 2000 ; อ้างอิงจาก Fox and Redman. 1994. "The Notion of Data and Its Quality Dimensions" Information Processing & Management. 30(1) 9-19) ได้ดังนี้

1. ขอบเขต หรือความครอบคลุมเนื้อหา (Scope/coverage) หมายถึง ขอบเขตของทรัพยากรสารสนเทศที่จัดเก็บในฐานข้อมูล ครอบคลุมเนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานที่ให้บริการ
2. ความสมบูรณ์ของสารสนเทศ (Completeness) หมายถึง การแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับรายการบรรณานุกรมของสารสนเทศได้ครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งจะเป็นตัวแทนสารสนเทศที่ดี และช่วยให้ผู้ใช้ตัดสินใจเลือกสารสนเทศได้ตรงกับความต้องการมากที่สุด
3. ความคงที่ หรือความสม่ำเสมอ (Consistency) หมายถึง การใช้คำ หรือคำศัพท์ต่างๆ ในการกำหนดจุดเข้าถึง ด้วยความคงที่และสม่ำเสมอ โดยการจัดทำแฟ้มรายการหลักฐานไว้ตรวจสอบ

4. ความทันสมัย (Timeliness) หมายถึง การนำรายการสารสนเทศใหม่ๆ เข้าไปยังฐานข้อมูลได้รวดเร็วทันต่อความต้องการ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ใช้ทุกคนต้องการมากที่สุด

5. ความถูกต้องของสารสนเทศ (Accuracy) หมายถึง การไม่มีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นกับสารสนเทศในฐานข้อมูล ซึ่งอาจเกิดจากการนำเข้า หรือการป้อนข้อมูลผิดพลาด เช่น การสะกดผิด การพิมพ์ผิด เป็นต้น โดยทั่วไป ผู้ใช้มักจะให้ความสนใจในความถูกต้องของสารสนเทศที่สืบค้นได้จากฐานข้อมูล ดังนั้น จึงควรควบคุมการป้อนข้อมูล และตรวจสอบข้อผิดพลาดดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ จะเป็นการช่วยให้ผู้ใช้ได้รับข้อมูลทางบรรณานุกรมของเอกสารต้นฉบับถูกต้อง และสามารถติดตามหาเอกสารต้นฉบับได้ไม่ผิดพลาด

6. ประสิทธิภาพในการเข้าถึง/การค้นคืน (Accessibility/retrievability) หมายถึง ความสะดวกในการเข้าถึงหรือสืบค้น ที่ผู้ใช้สามารถใช้ได้ด้วยตนเอง เป็นการประหยัดเวลาแก่เจ้าหน้าที่ ที่ให้บริการด้วย อีกทั้งมีจำนวนเอกสารที่ได้รับการค้นคืนด้วยกลยุทธ์ที่เหมาะสม โดยวัดจากอัตราส่วนของข้อมูลที่ค้นได้ (Recall) และความตรงกับความต้องการของข้อมูลที่ค้นได้ (Precision)

7. รูปแบบของการรับผล (Output) หมายถึง การที่ผู้ใช้สามารถรับผลที่ได้จากการสืบค้นในลักษณะต่างๆ ได้หลายรูปแบบตามความต้องการ เช่น สามารถกำหนดรูปแบบ จำนวนหน้าในการส่งพิมพ์ผล สามารถสั่งพิมพ์โดยอัตโนมัติ สามารถรับผลทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ทางโทรสาร และสามารถบันทึกหรือการถ่ายโอนข้อมูลได้ เป็นต้น

8. การเป็นระบบบูรณาการ (Integration) หมายถึง การที่ฐานข้อมูลมีคุณลักษณะที่เป็นการบูรณาการ ดังนี้ แฟ้มข้อมูลในฐานข้อมูลจะต้องมีโครงสร้าง และการกำหนดรูปแบบ การใช้แท็ก ที่เหมือนกัน เพื่อให้สามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้ สามารถสืบค้นจากหลายเขตข้อมูลพร้อมกันได้ มีช่องทางที่สืบค้นไปยังฐานข้อมูลอื่นได้ และสามารถเชื่อมโยงหรือเข้าถึง ไปยังแหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์รูปแบบอื่นที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับกันได้ เป็นต้น

ประเด็นในการพิจารณาคุณภาพของฐานข้อมูลบรรณานุกรมที่กล่าวมานั้น เป็นเพียงส่วนที่เน้นเฉพาะฐานข้อมูลบรรณานุกรมทรัพยากรห้องสมุด ที่ห้องสมุดจัดทำขึ้นเอง ยังมีประเด็นอื่นๆ อีกหลายลักษณะที่ไม่ได้กล่าวถึง ซึ่งเป็นการเน้นถึงฐานข้อมูลบรรณานุกรมที่ให้บริการเชิงพาณิชย์

ในเรื่องคุณภาพของฐานข้อมูลบรรณานุกรมทรัพยากรห้องสมุดนั้น นอกจากจะพิจารณากันในประเด็นต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว อีกส่วนหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงอย่างยิ่ง คือส่วนของแฟ้มข้อมูลที่จัดเก็บระเบียบบรรณานุกรม เพราะถ้าหากว่าฐานข้อมูลมีแฟ้มข้อมูลที่มีคุณภาพ ก็จะส่งผลให้ฐานข้อมูลนั้นมีคุณภาพและมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น บาสช์ (Basch, 1990) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของแฟ้มข้อมูลบรรณานุกรมที่มีคุณภาพ ไว้ดังนี้

1. สามารถจำกัดการสืบค้นได้ด้วยชื่อภูมิศาสตร์, ภาษา, และเนื้อหา
2. มีการจัดทำดัชนีคำค้นให้กับเนื้อหา ในลักษณะการจัดลำดับความสำคัญของคำที่มีความหมายกว้าง ไปสู่คำที่มีความหมายแคบ
3. มีการระบุรูปแบบหรือลักษณะของเนื้อหา (เช่น นโยบาย, การวิจารณ์ หรือทฤษฎี) ไว้ในส่วนใดส่วนหนึ่งของรายการ เช่น ระบุไว้ในเลขหมู่ หรือหัวเรื่อง เป็นต้น
4. มีการเชื่อมโยงจากระเบียนหนึ่ง ไปยังระเบียนอื่นๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กัน เช่น หนึ่งชุดเตี๋ยวกันที่แยกทำรายการ, เอกสารประกอบการประชุมประเภทต่างๆ ที่แยกทำรายการ เป็นต้น
5. สามารถสืบค้นรายการผู้แต่งและชื่อเรื่อง พร้อมๆ กันได้
6. สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่ง พร้อมด้วยสถานที่ที่ติดต่อได้
7. สามารถสืบค้นรายการทั้งหมดได้ และแสดงผลได้ทั้งรูปแบบมาร์กแท็ก และรูปแบบอื่นๆ

8. ควรมีเขตข้อมูลที่สำคัญ ดังนี้ ผู้แต่ง และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง, ชื่อเรื่อง, แหล่ง, ภาษาเดิมของเนื้อหา, ปีพิมพ์, สารสังเขป, หมายเลขเฉพาะต่างๆ (เช่นเลขทะเบียน หรือเลขสัญญา เป็นต้น) และ ดัชนี

9. การลงรายการผู้แต่งในแต่ละฐานข้อมูล ควรเป็นแบบแผนเดียวกัน

10. ฐานข้อมูลประเภทเดียวกัน ต้องมีโครงสร้างเหมือนกัน

11. มีบัญชีคำที่เรียงไว้อย่างมีระบบ ในรูปอรรถาภิธาน (Thesouri) และเรียกใช้ได้ทางออนไลน์ เพื่อใช้เป็นเครื่องช่วยในการสืบค้น

12. มีตารางแสดงรหัสหรือสัญลักษณ์ทางเคมี และทางด้านอื่นๆ ทั้งในรูปเอกสารปกติและทางออนไลน์ เพื่อใช้เป็นเครื่องช่วยในการสืบค้น

การสร้างฐานข้อมูลบรรณานุกรมให้มีคุณภาพนั้น จะเป็นผลดีในแง่ต่างๆ ได้แก่

1. การสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ใช้

2. ง่ายต่อการดูแลรักษาฐานข้อมูลให้สมบูรณ์อยู่เสมอ

3. เป็นฐานข้อมูลที่ได้มาตรฐาน สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลทางบรรณานุกรม

ดังนั้นความจำเป็นประการหนึ่งที่ห้องสมุดและสถาบันบริการสารสนเทศจะต้องคำนึงถึงเป็นอย่างยิ่ง ต่อการสร้างฐานข้อมูลบรรณานุกรมทรัพยากรห้องสมุด ก็คือการตรวจสอบหรือประเมินฐานข้อมูลบรรณานุกรมที่จัดทำขึ้น

การตรวจสอบคุณภาพของรายการบรรณานุกรม

สิ่งหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบของห้องสมุดและสถาบันบริการสารสนเทศ ที่มีต่อผู้ใช้บริการ คือการให้ความสนใจในเรื่องของการประเมินและการกำหนดคุณภาพของบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตรวจสอบคุณภาพของรายการบรรณานุกรมที่มีให้บริการ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพอสรุปได้ว่า การตรวจสอบคุณภาพของรายการบรรณานุกรม อาจทำได้ 3 รูปแบบ (Zeng. 1992 : Online ; Chapman. 1994 : Online ; Romero. 1994 : 217 ; 1995 : 210 ; Chan and Vizine-Goetz. 1997 : 295 ; Mansor. 1999 : Online) ได้แก่

1. การตรวจสอบรายการจากฐานข้อมูล เป็นการตรวจสอบเฉพาะรายการที่ปรากฏในฐานข้อมูลเท่านั้น ซึ่งอาจทำได้จากฐานข้อมูลเดียว หรือเป็นการศึกษาเปรียบเทียบจากหลายฐานข้อมูลส่วนใหญ่เป็นการตรวจสอบเพื่อความสมบูรณ์ของรายการในกรณีที่มีการใช้ฐานข้อมูลร่วมกัน

2. การตรวจสอบรายการจากฐานข้อมูลกับตัววัสดุ เป็นการตรวจสอบความถูกต้องของรายการในฐานข้อมูลที่ใช้ข้อมูลจากตัววัสดุเพื่อดูข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ปฏิบัติจะเป็นผู้ตรวจสอบและทำในฐานข้อมูลของห้องสมุดนั้นๆ เพื่อให้ได้ฐานข้อมูลที่ต้องการสมบูรณ์

3. ตรวจสอบรายการจากแผ่นงานลงรายการ กับตัวเล่ม เป็นการตรวจสอบรายการก่อนที่จะนำเข้าไปในฐานข้อมูล โดยทั่วไปมักจะทำการตรวจสอบจากการลงรายการของบรรณารักษ์ ทั้งนี้อาจนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการลงรายการ หรือการจัดฝึกอบรมในเรื่องการลงรายการ

การตรวจสอบทั้ง 3 รูปแบบ อาจทำการตรวจสอบทั้งระเบียน หรือเพียงบางส่วนของระเบียน (เช่น เฉพาะรายการหัวเรื่อง หรือรายการที่เป็นจุดเข้าถึง) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ ซึ่งในการตรวจสอบโดยทั่วไปนั้น จะกำหนดขอบเขตที่จะตรวจสอบ ไว้ 4 เรื่อง ได้แก่

1. รูปแบบการลงรายการ ได้แก่ การใช้ แท็ก, ตัวบ่งชี้, รหัสเขตข้อมูลย่อย และเครื่องหมายวรรคตอน

2. เนื้อหาที่ลงรายการ ได้แก่ เนื้อหาที่นำมาลงรายการไม่ถูกต้อง หรือไม่ครบถ้วน

3. ความผิดพลาดของข้อมูล ได้แก่ ความผิดพลาดอันเกิดจากผู้ทำรายการ หรือผู้จัดพิมพ์
4. การใช้หัวเรื่องและหัวเรื่องย่อย รวมทั้งการใช้หัวเรื่องซึ่งถูกยกเลิกแล้ว

ตัวอย่าง วิธีการตรวจสอบคุณภาพรายการบรรณานุกรม ของ ชาฟแมน

วิธีการตรวจสอบคุณภาพรายการบรรณานุกรม ของ ชาฟแมน (Chapman. 1994 : Online) ชื่อว่า CAT-ASSESS tool เป็นวิธีการตรวจสอบที่ทำกับรายการในฐานข้อมูลและตัวเล่ม เพื่อประเมินความถูกต้องของรายการทั้งระเบียบ หรือส่วนหนึ่งของระเบียบ การตรวจสอบจะกระทำกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสามารถกำหนดได้จากประเภทของหนังสือ โดยรายการในกลุ่มตัวอย่างที่ถูกตรวจสอบ จะบันทึกข้อผิดพลาดลงในแบบบันทึกรายการ พร้อมทั้งกำหนดรหัสความผิดพลาดที่ตรวจสอบ และนำเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การตรวจสอบวิธีนี้ออกแบบขึ้นเพื่อใช้กับหนังสือ และสามารถประยุกต์ใช้ได้กับเอกสารรูปแบบอื่น หรือวัสดุที่ไม่ใช่หนังสือ โดยการเพิ่มจุดที่ต้องตรวจสอบเป็นพิเศษ เช่น การลงรายการของหนังสือเก่า ซึ่งอาจจะต้องเพิ่มรายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด และให้ความสนใจกับการบรรยายลักษณะทางกายภาพเป็นพิเศษ ในปัจจุบันเครื่องมือนี้ยังไม่เหมาะสมกับการตรวจสอบรายการวารสารหรือสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง เพราะรายการที่ตรวจสอบยังไม่ครอบคลุมรายการที่ห้องสมุดมีไว้ในครอบครอง แต่จะมีการพัฒนาต่อไปเพื่อให้ครอบคลุมต่อการตรวจสอบวัสดุได้ทุกประเภท วิธีการตรวจสอบคุณภาพรายการบรรณานุกรม ของชาฟแมน มีขั้นตอนการดำเนินการตรวจสอบดังนี้

1. การดำเนินการตรวจสอบรายการ

1.1 การสร้างแฟ้มข้อมูลการทำรายการของห้องสมุด ซึ่งเป็นการบันทึก

รายละเอียดเกี่ยวกับประวัติของการทำรายการ การเปลี่ยนแปลงของระบบ นโยบายในการทำรายการ และมาตรฐานที่ใช้ทำรายการ ทั้งมาตรฐานที่ห้องสมุดกำหนดขึ้นเอง และมาตรฐานสากล พร้อมทั้งพิจารณาข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น

1.2 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ในการตรวจสอบ ซึ่งอาจทำกับระเบียบทั้งหมด หรือเพียงบางส่วน และต้องกำหนดขนาดและวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีสุ่มด้วยคอมพิวเตอร์ การสุ่มแบบมีระบบ หรือ แบบ Quasi-random

1.2.1 ประชากร ระเบียบรายการคือประชากรที่ใช้ในการตรวจสอบ อาจเป็นระเบียบทั้งหมด หรือเพียงบางส่วน (กลุ่มประชากรย่อย) เช่น สิ่งพิมพ์ที่ไม่ใช่นวนิยาย, วัสดุที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ, รายการที่สร้างหรือแปลงผ่านโดยหน่วยงานอื่น, รายการที่สร้างขึ้นก่อนและหลังปีที่กำหนด ทั้งนี้สามารถเลือกกลุ่มตัวอย่างได้มากกว่า 1 กลุ่มประชากรย่อย และรวบรวมผลลัพธ์และหาค่าสถิติ เพื่อจัดสรรโดยไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำกันของวัสดุห้องสมุด

1.2.2 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวนของรายการที่จะตรวจสอบนั้นขึ้นอยู่กับจำนวนของความผิดพลาดที่ยอมรับได้ มีข้อสังเกตว่าไม่ได้ขึ้นอยู่กับขนาดของทรัพยากร (Collection) ในทางปฏิบัตินั้น ข้อผิดพลาดของรายการพบได้น้อยมาก ซึ่งหมายความว่าถ้าหากมีการจำกัดกลุ่มตัวอย่างแล้ว อาจทำให้ไม่สามารถหาข้อผิดพลาดที่แท้จริงก็เป็นได้

1.2.3 โครงสร้างของกลุ่มตัวอย่าง การสุ่มกลุ่มตัวอย่างของระเบียบจะต้องได้มาจาก การสุ่มโดยระบบคอมพิวเตอร์ หรือการสุ่มแบบระบบจากชั้นหนังสือ ปกติแล้วโปรแกรมสำเร็จรูประบบห้องสมุดอัตโนมัติจะทำการสุ่มตัวอย่างรายการได้ หากระบบไม่สามารถทำได้ก็ต้องใช้วิธีการอื่น

1.2.4 สิ่งที่ต้องคัดออกจากกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างจะต้องไม่รวมถึงระเบียบที่ไม่มีตัวเลข และจะต้องไม่ใช้การประมาณจำนวนระเบียบ หากไม่พบตัวเลขจริง ควรพิจารณาว่าเป็นการผิดพลาดจากการสุ่มตัวอย่าง นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างจะต้องไม่รวมถึงหนังสือที่นำไปเย็บเล่ม อยู่ระหว่างการซ่อม หรือระบุว่าสูญหาย

1.2.5 การพิมพ์ผล การสร้างเอกสาร และแบบบันทึกการตรวจสอบรายการ (Work sheet) ดังภาพประกอบ 10 นั้นขึ้นอยู่กับชนิดของการสุ่มตัวอย่าง ซึ่งถ้าเป็นการสุ่มโดยระบบคอมพิวเตอร์ ระบบก็จะพิมพ์ผลรายการออกมาให้เลย แต่ถ้าเป็นการสุ่มแบบมีระบบจะเป็นการนำวัสดุมาจากชั้นและจัดพิมพ์รายการออกมา หรืออาจทำการตรวจสอบจากรายการโดยตรงก็ได้

Control number: _____				
Date of cataloguing: _____				
If the catalogue record lists no copies held for this item, record code Z or tick this box []				
Please tick a box for each field in the catalogue record, or note the codes against each record (for example, T2 S1 M3). For author and subject headings, consider only whether they match the form given in the authority file.				
	acceptable	incorrect or missing	not applicable	Code
Group 1				
Personal authors				A
Corporate authors				C
Subject headings				D
Group 2				
Title				T
Series				S
Group 3				
Material description				M
Statement of responsibility				R
Edition				E
Imprint				I
Physical description				P
Language				L
Genre/category				G
Location/branch ID				B
Notes				N
	1	2	3	
If there are other errors in the record (for example absence of uniform title) then list them below but do NOT count them in the statistics.				

ที่มา: <http://www.ukoln.ac.uk/CAT-ASSESS> (สืบค้น: 01 มิ.ย.45)

ภาพประกอบ 10 แบบบันทึกการตรวจสอบรายการ

1.2.6 การตรวจสอบรายการ ทำได้ดังนี้

1.2.6.1 ตรวจสอบรายการในแต่ละเล่มจาก แผ่นพิมพ์ผล หรือจากรายการโดยตรง

1.2.6.2 ตรวจสอบตามเขตข้อมูลที่กำหนดและบันทึกข้อผิดพลาดลงในแบบบันทึกการตรวจสอบรายการ โดยใส่ข้อมูลลงในช่องบันทึกต่อไปนี้

- a. ถูกต้อง/ยอมรับได้
- b. ไม่ถูกต้อง/ผิดพลาด
- c. ไม่ได้ลงรายการ (ซึ่งจำเป็นต้องลงรายการ) เช่น ถ้าไม่ได้ลงรายการ

หัวเรื่องต่างๆ ที่ควรจะต้องลงรายการ ก็ให้บันทึกในช่องนี้เสมอ

1.2.6.3 ชื่อผู้แต่งและหัวเรื่องจะต้องตรวจสอบความถูกต้องกับรายการหลักฐาน

1.2.6.4 ตรวจสอบการสะกดคำให้ถูกต้อง

1.2.6.5 ตรวจสอบเลขเรียกหนังสือที่ตัวเล่มให้ถูกต้องตรงกันกับในรายการ

1.2.6.6 ข้อผิดพลาดที่มักจะพบในเขตข้อมูลต่างๆ มี 2 รูปแบบ คือ

ไม่ลงรายการ และลงรายการไม่ถูกต้อง โดยอาจจะบันทึกข้อผิดพลาดไว้ทั้ง 2 รูปแบบ

2. การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลนั้น ทำได้โดยการนำข้อมูลจากแบบบันทึกการตรวจสอบรายการ บันทึกลงในแบบกรอกข้อมูล โดยระบุข้อผิดพลาดในแต่ละเขตข้อมูล ซึ่งเป็นการรวบรวมรายการที่ยังไม่ได้นำเข้ายังฐานข้อมูลด้วย

จากตัวอย่างวิธีการตรวจสอบรายการของ ซาฟแมน ที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นว่าเป็นวิธีการที่ทำให้ได้รายการมีคุณภาพมาก เพราะเป็นการตรวจสอบข้อมูลจากตัวเล่ม และสามารถแก้ไขรายการที่ผิดพลาดในฐานข้อมูลได้ถูกต้องและครบถ้วน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากในประเทศไทยยังไม่พบว่ามีงานการศึกษาวิจัยเรื่องการตรวจสอบรายการ ที่เสนอเป็นผลงานวิจัยออกเผยแพร่ ผู้วิจัยจึงขอเสนอผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเฉพาะในต่างประเทศ โดยแยกตามรูปแบบของการตรวจสอบ ดังนี้

1. การตรวจสอบจากรายการในฐานข้อมูล

ซาน และ วิซไนน์-เกียท์ซ (Chan and Vizine-Goetz. 1997 : 295) ได้ศึกษาเรื่องข้อผิดพลาดในการใช้หัวเรื่อง ตามคู่มือการกำหนดหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน รวมทั้งการใช้หัวเรื่องที่ถูกยกเลิกแล้ว ซึ่งเป็นงานวิจัยที่อาจนำไปประยุกต์ใช้เพื่อกำหนดหัวเรื่องและการควบคุมรายการหลักฐานหัวเรื่องจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9,442 หัวเรื่อง ที่ปรากฏในระเบียบบรรณานุกรม ในฐานข้อมูลสหบรรณานุกรมของ OCLC (Online Computer Library Center) โดยพิจารณาข้อผิดพลาดของการลงรหัสรูปแบบมาร์ก คำศัพท์ที่ใช้เป็นหัวเรื่องใหญ่และหัวเรื่องย่อย การเลือกใช้หัวเรื่องย่อย การใช้อักษรตัวใหญ่ และการใช้เครื่องหมายวรรคตอน โดยศึกษาจากหัวเรื่อง 6 ประเภท คือ ชื่อบุคคล (เขตข้อมูล 600), ชื่อนิติบุคคล (เขตข้อมูล 610), ชื่อการประชุม (เขตข้อมูล 611), หัวเรื่องแบบฉบับ (เขตข้อมูล 630), หัวเรื่องทั่วไป (เขตข้อมูล 650) และหัวเรื่องชื่อภูมิศาสตร์ (เขตข้อมูล 651) และแยกประเด็นย่อยของข้อผิดพลาดเป็น 10 รูปแบบ ผลการวิจัยพบว่า จำนวนข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุด คือ การลงรายการหัวเรื่องทั่วไป (เขตข้อมูล 650) การใช้หัวเรื่องย่อย รองลงมาคือการใช้หัวเรื่องหลัก และการลงรายการตามรูปแบบมาร์ก ตามลำดับ

เซง (Zeng. 1992 : Online) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินคุณภาพของระเบียบบรรณานุกรมภาษาจีนที่ปรากฏอยู่ในฐานข้อมูลสหบรรณานุกรมของ OCLC เพื่อที่จะประเมินคุณภาพของรายการ หาดข้อผิดพลาดในการลงรายการ และวางกฎเกณฑ์เพื่อที่จะพัฒนาวิธีการปรับปรุงคุณภาพของการผลิตฐานข้อมูล โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,306 ระเบียบ และศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างจาก OCLC และเครือข่าย RLIN โดยกำหนดประเภทของข้อผิดพลาดเป็น 3 ระดับ และ 19 กลุ่มย่อย ได้แก่ รูปแบบการลงรายการ (เช่น การใช้เขตข้อมูล, ตัวบ่งชี้, รหัสเขตข้อมูลย่อย เครื่องหมายวรรคตอน และการเว้นระยะ) เนื้อหาที่ลงรายการ (เช่น เขตข้อมูลบางเขตข้อมูลไม่ได้ลง ความไม่สอดคล้องของเขตข้อมูลย่อยในแต่ละเขตข้อมูล) และความผิดพลาดของข้อมูล (เช่น ไม่เว้นระยะระหว่างคำ ความผิดพลาดจากการพิมพ์ หรือ สะกดคำไม่ถูกต้อง) ผลการตรวจสอบพบว่า ร้อยละ 72.5 ของระเบียบของตัวอย่างจาก OCLC และ ร้อยละ 89.4 ของกลุ่มตัวอย่างจาก RLIN พบข้อผิดพลาดคิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.23 และ 4.76 ตามลำดับ ข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุดคือ ส่วนของเนื้อหาที่ลงรายการไม่ถูกต้อง และที่พบน้อยที่สุดคือส่วนของรูปแบบที่ลงรายการไม่ถูกต้อง ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาที่ฐานข้อมูลที่ดีนั้นควรเน้นการปรับปรุงในเรื่องของ ความสมบูรณ์ ความสม่ำเสมอ และความถูกต้องของรายการ ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องทำการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ

แมนซอร์ (Mansor. 1999 : Online) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางในการพัฒนาโครงการความร่วมมือในการทำรายการของห้องสมุดในมาเลเซีย: การวิเคราะห์รายการมาร์กจากฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัย 3 แห่ง เพื่อตรวจสอบความแตกต่างในการลงรายการ ที่มีผลต่อการใช้รายการมาร์กร่วมกัน ของห้องสมุดในมาเลเซีย โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 410 รายการ ซึ่งทำการสุ่มจากชื่อเรื่องซ้ำกันในฐานข้อมูลของห้องสมุดมหาวิทยาลัย 3 แห่ง คือ Universiti Malaysia Sarawak (UNIMAS), Universiti Pertanian Malaysia (UPM), และ Universiti Malaya (UM) ซึ่งใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ วิทีแอลเอส (VTLS) ประเด็นที่ทำการวิเคราะห์ ได้แก่ ความแตกต่างของการลงรายการชื่อบุคคล ชื่อเรื่อง และหัวเรื่อง โดยพิจารณาในรายละเอียดของ รูปแบบการลงรายการ เนื้อหาที่ลงรายการ และการพิมพ์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่าความแตกต่างในเรื่องของรูปแบบการลงรายการ และเนื้อหาที่ลงรายการมีมากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยให้ความเห็นว่าบรรณารักษ์ขาดความคุ้นเคย และไม่มีความแม่นยำในกฎเกณฑ์ต่างๆ เช่น การลงรายการตามรูปแบบมาร์ก หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 และคู่มือการกำหนดหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังมีความเห็นว่าการทำรายการควรจะใช้มาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้สามารถรวบรวมรายการที่แตกต่างกันให้อยู่ในฐานข้อมูลเดียวกัน อีกทั้งยังเป็นการบำรุงรักษาฐานข้อมูลให้มีคุณภาพสูงสุดด้วย

2. การตรวจสอบรายการในฐานข้อมูล กับตัววัสดุ

มาสเซ (Massey. 2000 : Online) ได้ศึกษาเรื่องการตรวจคุณภาพของรายการโดยการสุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบคุณภาพของการลงรายการโดยใช้วิธีการตรวจสอบแบบ CAT-ASSESS Tool ที่พัฒนาโดยชาวแมน การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษานำร่อง (Pilot study) เกี่ยวกับการใช้วิธีการตรวจสอบแบบ CAT-ASSESS Tool กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ วัสดุและรายการสารสนเทศในฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัยบัท (University of Bath) จำนวน 2 กลุ่ม ซึ่งได้จากการสุ่ม 2 วิธี คือ การสุ่มโดยคอมพิวเตอร์ จำนวน 288 รายการ และการสุ่มแบบระบบ จำนวน 79 รายการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกการตรวจสอบการลงรายการในการตรวจสอบครั้งนี้เป็นการทำสลับกันระหว่างการตรวจจากรายการไปยังตัวเล่ม และจากตัวเล่มไปยังรายการ ผลจากการวิจัยพบว่า ในการตรวจสอบรายการจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสุ่มโดยระบบคอมพิวเตอร์ ส่วนที่พบข้อผิดพลาดมากที่สุดคือ การลงรายการในเขตข้อมูลการพิมพ์และการจำหน่าย ส่วนที่ไม่พบข้อผิดพลาดเลยคือเขตข้อมูลเลขเรียกหนังสือ สำหรับการตรวจสอบจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสุ่มแบบมีระบบ พบข้อผิดพลาด

เป็นเขตข้อมูลเดียวกันกับกลุ่มแรก ลักษณะของข้อผิดพลาดที่พบ ได้แก่ ข้อมูลบางส่วนขาดหายไป การลงประเภทของปีพิมพ์ไม่ถูกต้อง เป็นต้น ในการวิจัยครั้งนี้ นอกจากจะเป็นการตรวจสอบข้อผิดพลาดของรายการแล้ว ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการปรับปรุง และให้ข้อเสนอเกี่ยวกับเทคนิควิธีการตรวจสอบคุณภาพรายการของชาวแมนด้วย

3. การตรวจสอบรายการในแผ่นงานลงรายการ กับตัววัสดุ

โรเมโร (Romero. 1994 : 217) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการลงรายการ เพื่อการประยุกต์ใช้สำหรับการสอนและการฝึกอบรม โดยวิเคราะห์จากแผ่นงานลงรายการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จากโรงเรียนบรรณารักษ์ ที่ได้รับการรับรองจากสมาคมห้องสมุดอเมริกัน และเป็นผู้ที่ยังไม่มีประสบการณ์การลงรายการในห้องสมุดใดๆ มาก่อน จำนวน 20 คน โดยให้ลงรายการหนังสือ คนละ 10 เล่ม ทั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อหาข้อผิดพลาดที่ปรากฏจากการลงรายการ ในส่วนต่างๆ คือ รายการพรรณนา รายการหลัก การลงรหัสตามรูปแบบมาร์ก การใช้อักษรตัวใหญ่ และการใช้เครื่องหมายวรรคตอน ผลจากการวิเคราะห์พบว่า จำนวนข้อผิดพลาดที่เกิดจากการลงรหัสตามรูปแบบมาร์กมีมากที่สุดถึงร้อยละ 44-56 โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่วนของเขตข้อมูลความยาวคงที่ (Fixed fields) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้อภิปรายว่าอาจเป็นเพราะนักศึกษายังไม่คุ้นเคยกับการลงรหัสสำหรับเครื่องคอมพิวเตอร์ เมื่อผลการวิจัยปรากฏออกมาเช่นนี้ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะว่าการสอนวิชาการลงรายการในโรงเรียนบรรณารักษ์ ควรเน้นประเด็นที่มักเกิดข้อผิดพลาดในการลงรายการตามรูปแบบมาร์กด้วย

นอกจากนั้น โรเมโร (Romero. 1995 : 210) ยังได้ศึกษาเรื่องการประเมินการจัดหมวดหมู่และการกำหนดหัวเรื่อง โดยประเมินจากแผ่นงานลงรายการการจัดหมวดหมู่ตามระบบทศนิยมดิวอี้ และการกำหนดหัวเรื่องตามคู่มือการกำหนดหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จากโรงเรียนบรรณารักษ์ที่ได้รับการรับรองจากสมาคมห้องสมุดอเมริกัน และเป็นผู้ที่ยังไม่มีประสบการณ์การลงรายการมาก่อน จำนวน 20 คน โดยให้ลงรายการหนังสือ คนละ 10 เล่ม เพื่อหาข้อผิดพลาดที่ปรากฏจากการจัดหมวดหมู่ การกำหนดหัวเรื่องที่เป็นชื่อบุคคล หัวเรื่องทั่วไป หัวเรื่องทางภูมิศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ข้อผิดพลาดจากการลงรายการหัวเรื่องทุกประเภท เป็นข้อผิดพลาดจากการลงรหัสตามรูปแบบมาร์ก ซึ่งสูงที่สุดถึงร้อยละ 44.74 ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายว่าอาจเป็นเพราะนักศึกษาไม่เข้าใจความแตกต่างของหัวเรื่องแต่ละประเภท จึงทำให้มีการใช้เขตข้อมูลหัวเรื่องผิดพลาด

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ระเบียบบรรณานุกรมหนังสือภาษาไทย ที่จัดพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-2545 และนำเข้าฐานข้อมูล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ถึงวันที่ 16 มกราคม 2546 จากฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีการเรียนการสอนทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จำนวน 5 แห่ง คือ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ โดยคัดเลือกเฉพาะฐานข้อมูลที่สามารถดูการแสดงผลรายการตามรูปแบบมาร์กผ่านเว็บบราวเซอร์ได้ และใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติอินโนแพค เท่านั้น ซึ่งมีจำนวน 3 แห่ง คือ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2. ระเบียบบรรณานุกรม โดยคัดเลือกระเบียบหนังสือภาษาไทยที่เป็นชื่อเรื่องซ้ำกัน ทั้ง 3 ฐานข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

- 2.1 รวบรวมรายการชื่อเรื่องของวัสดุสารสนเทศภาษาไทย ที่จัดพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-2545 และนำเข้าฐานข้อมูล ของสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ถึง วันที่ 16 มกราคม 2546 โดยการสืบค้นผ่านเว็บบราวเซอร์ ได้ทั้งหมด จำนวน 31,600 ชื่อเรื่อง

- 2.2 คัดเลือกเฉพาะรายการที่เป็นหนังสือทั่วไป และตำรา ได้ จำนวน 12,000 ชื่อเรื่อง แล้วจัดเรียงรายการตามลำดับปีที่พิมพ์ จากมากไปหาน้อย

- 2.3 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ประมาณร้อยละ 3 ของจำนวนประชากร จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 ชื่อเรื่อง

- 2.4 ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic sampling) โดยกำหนดช่วงการสุ่ม (Sampling interval) ตามสูตร $I = \frac{N}{n}$ (Powell. 1997 : 73 ; รัชชัย วรพงศ์พร. 2543 : 288) จะได้ช่วงการสุ่มดังนี้

$$I = \frac{12,000}{300} = 40$$

จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากทั้ง 12,000 ชื่อเรื่อง โดยเริ่มสุ่มจากรายการแรก และทุกๆ 40 รายการ เรื่อยไปจนได้กลุ่มตัวอย่างครบ 300 ชื่อเรื่อง

2.5 นำชื่อเรื่องที่สุ่มมาได้ ทั้ง 300 ชื่อเรื่อง สืบค้นจากฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ของ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อให้ได้ระเบียบของชื่อเรื่องที่ซ้ำกันทั้ง 3 แห่ง ถ้าไม่พบรายการนั้นก็เลื่อนเป็นลำดับถัดไปของช่วงการสุ่มจากรายการทั้ง 12,000 ชื่อเรื่อง จนได้ครบ 300 ชื่อเรื่อง จะได้ข้อมูลที่ต้องตรวจสอบจาก 3 ฐานข้อมูล รวมทั้งสิ้นจำนวน 900 ระเบียบ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย แบบบันทึกการตรวจสอบการลงรายการตามรูปแบบมาร์ก และรูปแบบการลงรายการชื่อบุคคล จำนวน 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบบันทึกการตรวจสอบการลงรหัสในเขตข้อมูลความยาวคงที่ (เขตข้อมูล 008)

ชุดที่ 2 แบบบันทึกการตรวจสอบการใช้มาร์กในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020-856)

ชุดที่ 3 แบบบันทึกรูปแบบการลงรายการชื่อบุคคล (เขตข้อมูล 100, 600 และ 700)

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบบันทึกการตรวจสอบการลงรายการ ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบรายการ
2. ศึกษามาตรฐานการลงรายการตามรูปแบบมาร์ก จาก MARC 21 Concise Format for Bibliographic Data. 2002 concise ed.
3. ศึกษาเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพของรายการที่ชื่อว่า CAT-ASSESS tool ที่พัฒนาขึ้นโดยชาวแมน นักวิจัย แห่งเครือข่ายห้องสมุดทางออนไลน์แห่งสหราชอาณาจักร (United Kingdom Online Library Network:UKOLN) (Massey. 2000 : Online)
4. นำความรู้ที่ได้จากข้อ 1-3 มากำหนดขอบเขตเนื้อหาในการสร้างเครื่องมือ ให้ตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัย แล้วดำเนินการสร้างแบบบันทึกการตรวจสอบการลงรายการทั้ง 3 ชุด โดยแต่ละชุดจะมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ชุดที่ 1 แบบบันทึกการตรวจสอบการลงรหัสในเขตข้อมูลความยาวคงที่ (เขตข้อมูล 008) มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ช่องบันทึกตำแหน่งที่ลงรหัสถูกต้องตามรูปแบบมาร์ก

1.2 ช่องบันทึกตำแหน่งที่ลงรหัสไม่ถูกต้องตามรูปแบบมาร์ก

ชุดที่ 2 แบบบันทึกการตรวจสอบการใช้มาร์กในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020-856) มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ช่องบันทึกการใช้แท็ก ตัวบ่งชี้ และรหัสเขตข้อมูลย่อย ที่ถูกต้องตามรูปแบบมาร์ก

2.2 ช่องบันทึกการใช้แท็ก ตัวบ่งชี้ และรหัสเขตข้อมูลย่อย ที่ไม่ถูกต้องตาม

รูปแบบมาร์ก

ชุดที่ 3 แบบบันทึกรูปแบบการลงรายการชื่อบุคคล (เขตข้อมูล 100, 600 และ 700) แยกเป็น 2 ส่วน คือ

- 3.1 แบบบันทึกรูปแบบการลงรายการชื่อคนไทย มีรายละเอียด ดังนี้
 - 3.1.1 ช่องบันทึกรูปแบบการลงชื่อคนไทยที่ต่างกัน
 - 3.1.2 ช่องบันทึกการสะกดคำชื่อคนไทยที่ต่างกัน
- 3.2 แบบบันทึกรูปแบบการลงรายการชื่อคนต่างชาติ มีรายละเอียด ดังนี้
 - 3.2.1 ช่องบันทึกรูปแบบการลงชื่อคนต่างชาติที่ต่างกัน
 - 3.2.2 ช่องบันทึกการถอดอักษรชื่อคนต่างชาติเป็นอักษรไทยที่ต่างกัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. รวบรวมระเบียบบรรณานุกรม ทั้ง 900 ระเบียบ จากหน้าจอการแสดงผลรูปแบบมาร์กแท็กของทั้ง 3 ฐานข้อมูล จัดพิมพ์ไว้ในรูปแผ่นพิมพ์ผล
2. ตรวจสอบการลงรายการตามที่ปรากฏในแผ่นพิมพ์ผล แต่ละรายการแล้วบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกการตรวจสอบการลงรายการ ชุดที่ 1 และชุดที่ 2
3. ตรวจสอบรูปแบบการลงรายการชื่อบุคคลในเขตข้อมูล 100, 600 และ 700 ตามที่ปรากฏแล้วบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกการตรวจสอบรูปแบบการลงรายการชื่อบุคคล ชุดที่ 3

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

จากแบบบันทึกการตรวจสอบการลงรายการทั้ง 3 ชุด ผู้วิจัยจัดกระทำข้อมูลดังนี้

1. แจกแจงความถี่ของการลงรหัสในเขตข้อมูล 008 ในตำแหน่งต่างๆ และหาค่าร้อยละ
2. แจกแจงความถี่ของการใช้มาร์กในเขตข้อมูล 020-856 ในส่วนของการใช้แท็ก ตัวบ่งชี้ และรหัสเขตข้อมูลย่อย ของแต่ละเขตข้อมูล พร้อมทั้งรวบรวมรายการที่ลงไม่ถูกต้อง และหาค่าร้อยละ ทั้งนี้ได้จัดกลุ่มเพื่อการนำเสนอข้อมูล ดังนี้

เขตข้อมูล 020	เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ
เขตข้อมูล 100 และ 700	ชื่อบุคคล และรายการเพิ่มชื่อบุคคล
เขตข้อมูล 110 และ 710	ชื่อนิติบุคคล และรายการเพิ่มชื่อนิติบุคคล
เขตข้อมูล 130 และ 730	ชื่อเรื่องแบบฉบับ
เขตข้อมูล 245, 246 และ 740	ชื่อเรื่อง และรายการเพิ่มชื่อเรื่อง
เขตข้อมูล 250, 260 และ 300	รายการพรรณนา
เขตข้อมูล 440, 490, 800, 810 และ 830	ชื่อชุด และรายการเพิ่มชื่อชุด
เขตข้อมูล 500, 504, 505 และ 520	หมายเหตุ
เขตข้อมูล 600, 610, 630, 650 และ 651	หัวเรื่อง
เขตข้อมูล 050 และ 082	เลขเรียกหนังสือ
เขตข้อมูล 041 และ 856	รหัสภาษา และ การเข้าถึงและแหล่งของสื่ออิเล็กทรอนิกส์

3. แจกแจงความถี่ของการลงรายการชื่อคนไทย ชื่อคนต่างชาติ ที่เหมือนกันและต่างกัน และหาค่าร้อยละ
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. จำนวนรายการในแต่ละเขตข้อมูลที่ตรวจสอบการลงรายการ
2. การลงรหัสในเขตข้อมูลความยาวคงที่ (เขตข้อมูล 008)
3. การใช้มาร์กในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020-856)
 - 3.1 เขตข้อมูล 020
 - 3.2 เขตข้อมูล 100 และ 700
 - 3.3 เขตข้อมูล 110 และ 710
 - 3.4 เขตข้อมูล 130 และ 730
 - 3.5 เขตข้อมูล 245, 246 และ 740
 - 3.6 เขตข้อมูล 250, 260 และ 300
 - 3.7 เขตข้อมูล 440, 490, 800, 810 และ 830
 - 3.8 เขตข้อมูล 500, 504, 505 และ 520
 - 3.9 เขตข้อมูล 600, 610, 630, 650 และ 651
 - 3.10 เขตข้อมูล 050 และ 082
 - 3.11 เขตข้อมูล 041 และ 856
4. รูปแบบการลงรายการชื่อบุคคล (เขตข้อมูล 100, 600 และ 700)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. จำนวนรายการในแต่ละเขตข้อมูลที่ตรวจสอบการลงรายการ

จำนวนรายการที่ตรวจสอบการลงรายการ ในเขตข้อมูล 008 และเขตข้อมูล 020-856 รวมทั้งรูปแบบการลงรายการชื่อบุคคล ที่ปรากฏในระเบียบทั้ง 900 ระเบียบ จำแนกตามเขตข้อมูล ปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนรายการในแต่ละเขตข้อมูลที่ตรวจสอบการลงรายการ

เขตข้อมูล	จำนวนรายการ
008*	890
020	875
100	683
700	361
110	16
710	181
130	-
730	-
245*	900

ตาราง 1 (ต่อ)

เขตข้อมูล	จำนวนรายการ
246	111
740	26
250	347
260*	900
300*	900
440	50
490	4
800	-
810	-
830	2
500	122
504	14
505	105
520	-
600	84
610	17
630	2
650	1,360
651	137
050	294
082	280
041	4
856	1

* หมายถึง เขตข้อมูลที่ต้องมีในทุกระเบียบ

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า จากจำนวน 900 ระเบียบ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่าเขตข้อมูลที่มีจำนวนรายการมากที่สุด คือเขตข้อมูล 650 ซึ่งเป็นเขตข้อมูลสำหรับหัวเรื่องทั่วไป คือจำนวน 1,360 รายการ ทั้งนี้เพราะหนังสือเล่มหนึ่งอาจกำหนดหัวเรื่องได้มากกว่าหนึ่งหัวเรื่อง รองลงมาเป็นเขตข้อมูลซึ่งจะต้องมีในทุกระเบียบ คือจำนวน 900 รายการ เขตข้อมูลที่มีครบทั้ง 900 รายการ ได้แก่ เขตข้อมูล 245, 260 และ 300 แต่สำหรับเขตข้อมูล 008 พบว่า มีเพียง 890 รายการ ส่วนเขตข้อมูลนอกจากที่กล่าวมาแล้ว จะปรากฏหรือไม่ปรากฏในระเบียบ และจำนวนมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับรายละเอียดของหนังสือแต่ละเล่ม

2. การลงรหัสในเขตข้อมูลความยาวคงที่ (เขตข้อมูล 008)

ในการตรวจสอบการลงรหัสในเขตข้อมูลความยาวคงที่ ตรวจสอบจากรายการ จำนวน 890 รายการ และบางรายการลงรหัสไม่ครบทุกตำแหน่ง ซึ่งไม่ได้นำมาเสนอในตาราง ดังนั้นจำนวนรายการที่ตรวจสอบในแต่ละตำแหน่งจึงอาจไม่ครบทั้ง 890 รายการ ปรากฏผลดังตาราง 2

ตาราง 2 การลงรหัสในเขตข้อมูล 008

ตำแหน่ง	ลงรหัสถูกต้อง		ลงรหัสไม่ถูกต้อง	
	จำนวนรายการ	ร้อยละ	จำนวนรายการ	ร้อยละ
06	877	98.54	7	0.79
07-10	863	96.97	22	3.37
11-14	881	98.99	4	0.45
15-17	590	66.29	295	33.15
18-21	820	93.13	29	3.26
24-27	861	96.74	13	1.46
35-37	881	98.99	9	1.01

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า การลงรหัสในตำแหน่งต่างๆ ถูกต้องเกินกว่าร้อยละ 90 โดยเฉพาะในตำแหน่ง 11-14 และ 35-37 มีความถูกต้องเท่ากัน คือร้อยละ 98.99 ส่วนการลงรหัสในตำแหน่ง 15-17 ถูกต้องน้อยที่สุด คือร้อยละ 66.29

ตัวอย่างลักษณะของการลงรหัสไม่ถูกต้อง ในเขตข้อมูลความยาวคงที่ ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 ตัวอย่างลักษณะของการลงรหัสไม่ถูกต้อง ในเขตข้อมูล 008

การลงรหัสไม่ถูกต้องและรหัสที่ควรเป็น	
การลงรหัสประเภทปีพิมพ์ปีเริ่มต้น/ปีสิ้นสุด	
การลงรหัส:	008 020313 <u>s</u> 2001#####0000#0#tha#dnam a
ข้อมูลที่ปรากฏ:	260 ## \$a กรุงเทพฯ : \$b ภูมิรัตน์, \$c <u>2544-</u>
รหัสที่ควรเป็น:	008 020313 <u>m</u> 20019999th#####0000#0#tha#dnam a - ต้องรหัส m และจะต้องระบุปีพิมพ์สิ้นสุด เป็น 9999 ด้วยเนื่องจากข้อมูลในแท็ก 260 เป็นปีต่อเนื่อง
การลงรหัส:	008 990407 <u>m</u> 1998 <u>1999</u> th#####100##0#tha#dnam a
ข้อมูลที่ปรากฏ:	260 ## \$a กรุงเทพฯ : \$b แพรว, \$c <u>2542</u>
รหัสที่ควรเป็น:	008 990407 <u>s</u> 1998#####100##0#tha#dnam a - ต้องลงรหัส s และไม่ต้องระบุปีพิมพ์สิ้นสุด เนื่องจากข้อมูลในแท็ก 260 เป็นปีเดี่ยว

ตาราง 3 (ต่อ)

การลงรหัสไม่ถูกต้องและรหัสที่ควรเป็น

การลงรหัสประเภทปีพิมพ์ปีเริ่มต้น/ปีสิ้นสุด (ต่อ)

- การลงรหัส: 008 00060111999####th#####000##0#tha#dnam a
 ข้อมูลที่ปรากฏ: 260 ## \$a กรุงเทพฯ :\$b สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, \$c 2542
 รหัสที่ควรเป็น: 008 000601s1999####th#####000##0#tha#dnam a
 - ควรลงเป็นรหัส **s** ตามข้อมูลในแท็ก 260 และมาร์กไม่กำหนดให้ใช้รหัสประเภทปีพิมพ์ **1**
- การลงรหัส: 008 011204s2544#####0001#0#tha#dnam a
 ข้อมูลที่ปรากฏ: 260 ## \$a กรุงเทพฯ : \$b ซีเอ็ดดูเคชั่น, \$c 2544
 รหัสที่ควรเป็น: 008 011204s2001#####0001#0#tha#dnam a
 - ต้องลงเป็น ปี ค.ศ. **2001**
- การลงรหัส: 008 001101s1998#####000##0#tha#dnam a
 ข้อมูลที่ปรากฏ: 260 ## \$a กรุงเทพฯ : \$b ซีเอ็ดดูเคชั่น, \$c 2542
 รหัสที่ควรเป็น: 008 001101s1999#####000##0#tha#dnam a
 - ต้องลงเป็น **1999** ซึ่งตรงกับปี พ.ศ. 2542 ตามข้อมูลในแท็ก 260
-

การลงรหัสประเทศ

- การลงรหัส: 008 000824s1999####tha#####000##0#tha#dnam a
 รหัสที่ควรเป็น: 008 000824s1999####th#####000##0#tha#dnam a
 - ต้องลงรหัสประเทศไทยเป็น **th** ตาม MARC code list for countries
-

การลงรหัสภาพประกอบ

- การลงรหัส: 008 020520s2001####tha#####0000#0#tha#dnam a
 ข้อมูลที่ปรากฏ: 300 ## \$a 362 หน้า : \$b แผนภูมิ ; \$c 21 ซม.
 รหัสที่ควรเป็น: 008 020520s2001####thd#####0000#0#tha#dnam a
 - ควรลงรหัส **d** ตามข้อมูลในแท็ก 300 ซึ่งเป็น แผนภูมิ
- การลงรหัส: 008 980306s1997####tha#####000##0#tha#dnam a
 ข้อมูลที่ปรากฏ: 300 ## \$a 354 หน้า ; \$c 26 ซม.
 รหัสที่ควรเป็น: 008 980306s1997####th#####000##0#tha#dnam a
 - ไม่ต้องลงรหัส **a** ตามข้อมูลในแท็ก 300 ซึ่งไม่มีภาพประกอบ
- การลงรหัส: 008 980429s1997####th######000##0#tha#dnam a
 ข้อมูลที่ปรากฏ: 300 ## \$a ก-ย, 689 หน้า : \$b ภาพประกอบ ; \$c 25 ซม.
 รหัสที่ถูกต้อง: 008 980429s1997####tha#####000##0#tha#dnam a
 ต้องลงรหัส **a** ตามข้อมูลในแท็ก 300 ซึ่งมีภาพประกอบ
-

ตาราง 3 (ต่อ)

การลงรหัสไม่ถูกต้องและรหัสที่ควรเป็น	
การลงรหัสลักษณะของเนื้อหา	
การลงรหัส:	008 980429s1997#####000##0#tha#dnam a
ข้อมูลที่ปรากฏ:	650 #4 \$a กฎหมาย \$x พจนานุกรม
รหัสที่ต้องการ:	008 980429s1997#####d##000##0#tha#dnam a - ต้องลงรหัส <i>d</i> ตามเนื้อหาที่เป็นพจนานุกรม
การลงรหัสภาษา	
การลงรหัส:	008 980429s1997#####000##0#eng#dnam a
รหัสที่ต้องการ:	008 980429s1997#####000##0#tha#dnam a - ต้องลงรหัส <i>tha</i> ตามเนื้อหาที่เป็นภาษาไทย

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะของการลงรหัสตำแหน่งต่างๆ ที่ไม่ถูกต้อง ได้แก่ การลงรหัสประเภทปีพิมพ์ รหัสปีพิมพ์เริ่มต้นและปีสิ้นสุด รหัสประเทศ รหัสประเภทของภาพประกอบ รหัสประเภทของลักษณะเนื้อหา และลงรหัสภาษา

3. การใช้มาร์กในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020-856)

3.1 เขตข้อมูล 020

ในการตรวจสอบการใช้มาร์กเขตข้อมูล 020 ซึ่งเป็นเลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ ตรวจสอบจากรายการ จำนวน 875 รายการ ปรากฏผลดังตาราง 4

ตาราง 4 การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 020

เขตข้อมูล	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง	
	จำนวนรายการ	ร้อยละ	จำนวนรายการ	ร้อยละ
020 แท็ก	875	100.00	-	-
\$a	875	100.00	-	-
\$c	-	-	-	-

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า ในเขตข้อมูล 020 มีการใช้แท็ก และการใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย ถูกต้องทุกรายการ (ร้อยละ 100)

อนึ่ง มีข้อสังเกตว่าไม่มีรายการใดที่ใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย *c* และมีรายการหนึ่งซึ่งไม่น่าจะเป็นเลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือที่ต้องการ ทั้งนี้เพราะเลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือควรเป็นเลขสิบหลัก แต่ข้อมูลที่นำมาลงเป็นเลขสิบหกหลัก ดังตัวอย่าง: 020 ## 9745717517576405

3.2 เขตข้อมูล 100 และ 700

ในการตรวจสอบการใช้มาร์กในเขตข้อมูล 100 และ 700 ซึ่งเป็นชื่อบุคคล ตรวจสอบจากรายการ เขตข้อมูล 100 จำนวน 683 รายการ และเขตข้อมูล 700 จำนวน 361 รายการ ปรากฏผลดังตาราง 5 ตาราง 5 การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 100 และ 700

เขตข้อมูล	100				700			
	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง	
	จำนวนรายการ	ร้อยละ	จำนวนรายการ	ร้อยละ	จำนวนรายการ	ร้อยละ	จำนวนรายการ	ร้อยละ
แท็ก	681	99.71	2	0.29	357	98.89	4	1.11
ตัวบ่งชี้	673	98.83	8	1.17	351	98.32	4	1.12
\$a	681	100.00	-	-	357	100.00	-	-
\$c	12	100.00	-	-	2	100.00	-	-
\$d	9	100.00	-	-	1	100.00	-	-

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า เขตข้อมูล 100 และ 700 มีการใช้แท็กได้ถูกต้องเกือบทุกรายการ คือร้อยละ 99.71 และ 98.89 ตามลำดับ การใช้ตัวบ่งชี้ได้ถูกต้องเกือบทุกรายการเช่นเดียวกัน คือร้อยละ 98.83 และ 98.32 ตามลำดับ ส่วนการใช้รหัสเขตข้อมูลย่อยถูกต้องทุกรายการ คือร้อยละ 100 ทั้ง 2 เขตข้อมูล ตัวอย่างลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง ในเขตข้อมูล 100 และ 700 ปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 ตัวอย่างลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง ในเขตข้อมูล 100 และ 700

รายการที่ใช้มาร์กไม่ถูกต้อง	รายการที่ควรเป็น
ใช้แท็กไม่ถูกต้อง	
<u>100</u> 0# \$a จุริสพुरुเด็นกรุป	<u>110</u> 2# \$a จุริสพुरुเด็นกรุป
<u>700</u> 0# \$a มหาวิทยาลัยศิลปากร. \$b คณะเภสัชศาสตร์	<u>710</u> 2# \$a มหาวิทยาลัยศิลปากร. \$b คณะเภสัชศาสตร์
ใช้ตัวบ่งชี้ไม่ถูกต้อง	
100 <u>0#</u> \$a พาร์กินสัน, ซี นอร์ทโคท	100 <u>1#</u> \$a พาร์กินสัน, ซี นอร์ทโคท
100 <u>1#</u> \$a พายัพ วนาสูวรรณ	100 <u>0#</u> \$a พายัพ วนาสูวรรณ
700 <u>1#</u> \$a ปราโมทย์ ประสาทกุล	700 <u>0#</u> \$a ปราโมทย์ ประสาทกุล

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า การใช้แท็ก 100 และ 700 ที่ไม่ถูกต้องนั้น เป็นการนำแท็ก ที่เป็นชื่อบุคคล ไปลงรายการชื่อนิติบุคคล ส่วนการใช้ตัวบ่งชี้ที่ไม่ถูกต้อง เป็นการนำตัวบ่งชี้ที่หมายถึงชื่อต้น ไปใช้กับการลงรายการด้วยชื่อสกุล และนำตัวบ่งชี้ที่หมายถึงชื่อสกุล ไปใช้กับการลงรายการด้วยชื่อต้น

3.3 เขตข้อมูล 110 และ 710

ในการตรวจสอบการใช้มาร์กในเขตข้อมูล 110 และ 710 ซึ่งเป็นชื่อนิติบุคคล ตรวจสอบจากรายการ เขตข้อมูล 110 จำนวน 16 รายการ และเขตข้อมูล 710 จำนวน 181 รายการ ปรากฏผลดังตาราง 7

ตาราง 7 การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 110 และ 710

เขตข้อมูล	110				710			
	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง	
	จำนวนรายการ	ร้อยละ	จำนวนรายการ	ร้อยละ	จำนวนรายการ	ร้อยละ	จำนวนรายการ	ร้อยละ
แท็ก	16	100.00	-	-	180	99.45	1	0.55
ตัวบ่งชี้	16	100.00	-	-	180	99.45	1	0.55
\$a	16	100.00	-	-	181	100.00	-	-
\$b	-	-	-	-	99	99.00	1	1.00

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า ในเขตข้อมูล 110 มีการใช้แท็ก ตัวบ่งชี้ และรหัสเขตข้อมูลย่อย ได้ถูกต้องทั้งหมด คือร้อยละ 100 ส่วนในเขตข้อมูล 710 ซึ่งมีการใช้แท็ก และตัวบ่งชี้ถูกต้องเกือบทุกรายการเท่ากัน คือร้อยละ 99.45 ส่วนการใช้รหัสเขตข้อมูลย่อยถูกต้องเกือบทุกรายการ คือร้อยละ 99.00 ลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง ในเขตข้อมูล 710 ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 ลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง ในเขตข้อมูล 710

รายการที่ใช้มาร์กไม่ถูกต้อง	รายการที่ควรเป็น
ใช้แท็กไม่ถูกต้อง 710 2# \$a โคโจคันธ์ เฮนซุบุ	700 1# \$a เฮนซุบุ, โคโจคันธ์
ใช้ตัวบ่งชี้ไม่ถูกต้อง 710 1# \$a สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)	710 2# \$a สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)
ใช้รหัสเขตข้อมูลย่อยไม่ถูกต้อง 710 2# \$a กระทรวงศึกษาธิการ. \$c กรมวิชาการ	710 2# \$a กระทรวงศึกษาธิการ. \$b กรมวิชาการ

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า การใช้แท็ก 710 ไม่ถูกต้องนั้นเป็นการนำแท็ก ที่เป็นชื่อนิติบุคคล ไปลงรายการชื่อบุคคล ส่วนการใช้ตัวบ่งชี้ตำแหน่งแรกที่ไม่ถูกต้องนั้น เป็นการนำตัวบ่งชี้ที่หมายถึงชื่อตามเขตปกครอง (1#) ไปใช้กับการลงรายการชื่อนิติบุคคลแบบไม่กลับคำ (2#) และการใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย c ซึ่งเป็นสถานที่จัดการประชุม ไปใช้ลงรายการชื่อหน่วยงานรอง ที่ถูกคือ รหัส b

3.4 เขตข้อมูล 130 และ 730

-ไม่มีการใช้

3.5 เขตข้อมูล 245, 246 และ 740

ในการตรวจสอบการใช้มาร์กในเขตข้อมูล 245, 246 และ 740 ซึ่งเป็นชื่อเรื่อง ตรวจสอบจากรายการ ในเขตข้อมูล 245 จำนวน 900 รายการ เขตข้อมูล 246 จำนวน 111 รายการ และเขตข้อมูล 740 จำนวน 26 รายการ ปรากฏผลดังตาราง 9

ตาราง 9 การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 245, 246 และ 740

เขตข้อมูล	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง	
	จำนวนรายการ	ร้อยละ	จำนวนรายการ	ร้อยละ
245 แท็ก	900	100.00	-	-
ตัวบ่งชี้	897	99.67	3	0.33
\$a	900	100.00	-	-
\$b	222	91.36	21	8.64
\$n	3	100.00	-	-
\$c	895	100.00	-	-
246 แท็ก	111	100.00	-	-
ตัวบ่งชี้	106	95.50	5	4.50
\$a	111	100.00	-	-
740 แท็ก	26	100.00	-	-
ตัวบ่งชี้	26	100.00	-	-
\$a	26	100.00	-	-

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า เขตข้อมูล 245, 246 และ 740 มีการใช้แท็กถูกต้องทุกเขตข้อมูล คือร้อยละ 100 การใช้ตัวบ่งชี้ถูกต้องเกินกว่าร้อยละ 95 ส่วนการใช้รหัสเขตข้อมูลย่อยในแท็ก 246 และ 740 ถูกต้องทั้งหมด คือร้อยละ 100 ในเขตข้อมูล 245 การใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย **b** ถูกต้องน้อยที่สุด คือร้อยละ 91.36

ตัวอย่างลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง ในเขตข้อมูล 245 และ 246 ปรากฏดังตาราง 10

ตาราง 10 ตัวอย่างลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง ในเขตข้อมูล 245 และ 246

รายการที่ใช้มาร์กไม่ถูกต้อง	รายการที่ควรเป็น
ใช้ตัวบ่งชี้ไม่ถูกต้อง	
245 10 \$a รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย...	245 00 \$a รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย...
246 30 \$a Business is people	246 31 \$a Business is people
ใช้รหัสเขตข้อมูลย่อยไม่ถูกต้อง	
245 10 \$a บริหารงานต้องบริหารคน = Business...	245 10 \$a บริหารงานต้องบริหารคน = \$b Business
245 10 \$a นิเวศน์วิกฤต ความรู้วิวาทะ = \$I	245 10 \$a นิเวศน์วิกฤต ความรู้วิวาทะ = \$b
Ecological crisis : \$b knowledge and ...	Ecological crisis : knowledge and ...

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า ในเขตข้อมูล 245 การใช้ตัวบ่งชี้ตำแหน่งแรก ที่ไม่ถูกต้องเนื่องจากรายการที่ตรวจสอบ ลงชื่อเรื่องเป็นรายการหลัก ไม่ต้องทำรายการเพิ่มชื่อเรื่อง ตัวบ่งชี้ที่ถูก คือ 00 และการใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย สำหรับส่วนอื่นๆ ของชื่อเรื่อง เช่น ชื่อเรื่อง ชื่อเรื่องเทียบเคียง เป็นต้นมาร์กกำหนดให้ใช้ **b** โดยไม่กำหนดให้เว้นว่าง หรือใช้ **l** และจะใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย **b** ซ้ำไม่ได้

ส่วนในเขตข้อมูล 246 การใช้ตัวบ่งชี้ในตำแหน่งที่ 2 ถ้าเป็นรายการเพิ่มชื่อเรื่องเทียบเคียง มาร์กกำหนดให้ใช้ **1** ไม่ใช่ **0**

3.6 เขตข้อมูล 250, 260 และ 300

ในการตรวจสอบการใช้มาร์กในเขตข้อมูล เขตข้อมูล 250, 260 และ 300 ซึ่งเป็นรายการพรรณนา ตรวจสอบจากรายการ เขตข้อมูล 250 จำนวน 347 รายการ เขตข้อมูล 260 จำนวน 900 รายการ และเขตข้อมูล 300 จำนวน 900 รายการ ปรากฏผลดังตาราง 11

ตาราง 11 การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 250, 260 และ 300

เขตข้อมูล	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง	
	จำนวนรายการ	ร้อยละ	จำนวนรายการ	ร้อยละ
250 แท็ก	347	100.00	-	-
ตัวบ่งชี้	346	99.71	1	0.29
\$a	347	100.00	-	-
260 แท็ก	900	100.00	-	-
ตัวบ่งชี้	900	100.00	-	-
\$a	900	100.00	-	-
\$b	900	100.00	-	-
\$c	900	100.00	-	-
300 แท็ก	900	100.00	-	-
ตัวบ่งชี้	900	100.00	-	-
\$a	900	100.00	-	-
\$b	513	100.00	-	-
\$c	625	100.00	-	-
\$e	18	100.00	-	-

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า เขตข้อมูล 250, 260 และ 300 มีการใช้แท็กถูกต้องทั้งหมด คือร้อยละ 100 การใช้ตัวบ่งชี้ส่วนใหญ่ถูกต้องทุกเขตข้อมูล ยกเว้นในเขตข้อมูล 250 ที่ใช้ไม่ถูกต้องเพียงรายการเดียว ส่วนการใช้รหัสเขตข้อมูลย่อยถูกต้องทุกเขตข้อมูล คือร้อยละ 100

ลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง ในเขตข้อมูล 250 ปรากฏดังตาราง 12

ตาราง 12 ลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง ในเขตข้อมูล 250

รายการที่ใช้มาร์กไม่ถูกต้อง	รายการที่ควรเป็น
ใช้ตัวบ่งชี้ไม่ถูกต้อง	
250 #7 \$a พิมพ์ครั้งที่ 2	250 ## \$a พิมพ์ครั้งที่ 2

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า การใช้ตัวบ่งชี้ตำแหน่งที่ 2 ไม่ถูกต้อง ทั้งนี้เพราะตัวบ่งชี้ทั้ง 2 ตำแหน่ง ในเขตข้อมูล 250 เป็น ## มาร์กไม่ได้กำหนดให้ใช้ตัวบ่งชี้ เป็น 7

3.7 เขตข้อมูล 440, 490, 800, 810 และ 830

ในการตรวจสอบการใช้มาร์กในเขตข้อมูล 440, 490, 800, 810 และ 830 ซึ่งเป็นชื่อชุด พิจารณาจากรายการในเขตข้อมูล เขตข้อมูล 440 จำนวน 50 รายการ เขตข้อมูล 490 จำนวน 4 รายการ และเขตข้อมูล 830 จำนวน 2 รายการ สำหรับเขตข้อมูล 800 และ 810 ไม่มีการใช้ ปรากฏผลดังตาราง 13

ตาราง 13 การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 440, 490 และ 830

เขตข้อมูล	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง	
	จำนวนรายการ	ร้อยละ	จำนวนรายการ	ร้อยละ
440 แท็ก	50	100.00	-	-
ตัวบ่งชี้	48	96.00	2	4.00
\$a	50	100.00	-	-
\$v	11	100.00	-	-
490 แท็ก	4	100.00	-	-
ตัวบ่งชี้	4	100.00	-	-
\$a	4	100.00	-	-
\$v	4	100.00	-	-
830 แท็ก	2	100.00	-	-
ตัวบ่งชี้	2	100.00	-	-
\$a	2	100.00	-	-
\$v	1	100.00	-	-

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า เขตข้อมูล 440, 490 และ 830 มีการใช้แท็ก ตัวบ่งชี้ และรหัสเขตข้อมูลย่อย ถูกต้องทุกเขตข้อมูล คือร้อยละ 100 การใช้ตัวบ่งชี้ในเขตข้อมูล 440 ถูกต้อง เกือบทุกรายการ คือร้อยละ 96.00

ลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง ในเขตข้อมูล 440 ปรากฏดังตาราง 14

ตาราง 14 ลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง ในเขตข้อมูล 440

รายการที่ใช้มาร์กไม่ถูกต้อง	รายการที่ควรเป็น
ใช้ตัวบ่งชี้ไม่ถูกต้อง	
440 ## \$a એબક-કેએસચી ઇન્ટર્નેટ અને તેકનોલોજી	440 #0 \$a એબક-કેએસચી ઇન્ટર્નેટ અને તેકનોલોજી
440 ## \$a Computer science series	440 #0 \$a Computer science series

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า ในการใช้ตัวบ่งชี้ที่ไม่ถูกต้องนั้น คือการไม่ระบุตัวบ่งชี้ตำแหน่งที่ 2 ในเขตข้อมูล 440 ซึ่งต้องเป็นรหัส 0-9 ที่หมายถึงจำนวนตัวอักษรที่ไม่นับในจัดการเรียง

3.8 เขตข้อมูล 500, 504, 505 และ 520

ในการตรวจสอบการใช้มาร์กในเขตข้อมูล 500, 504, 505 และ 520 ซึ่งเป็นรายการหมายเหตุ พิจารณาจากรายการในเขตข้อมูล 500 จำนวน 122 รายการ เขตข้อมูล 504 จำนวน 14 รายการ และเขตข้อมูล 505 จำนวน 105 รายการ ส่วนเขตข้อมูล 520 ไม่มีการใช้ ปรากฏผลดังตาราง 15

ตาราง 15 การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 500, 504 และ 505

เขตข้อมูล	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง	
	จำนวนรายการ	ร้อยละ	จำนวนรายการ	ร้อยละ
500 แท็ก \$a	121	99.18	1	0.82
	121	100.00	-	-
504 แท็ก \$a	14	100.00	-	-
	14	100.00	-	-
505 แท็ก ตัวบ่งชี้ \$a	105	100.00	-	-
	100	95.24	5	4.76
	105	100.00	-	-

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า เขตข้อมูล 500, 504 และ 505 มีการใช้แท็ก 500 และ 505 ถูกต้อง คือเกินกว่าร้อยละ 95 ส่วนการใช้แท็ก 504 ถูกต้องทั้งหมด คือร้อยละ 100 สำหรับการใช้ตัวบ่งชี้ ซึ่งมีใช้เฉพาะในเขตข้อมูล 505 ถูกต้องเกือบทุกรายการ คือร้อยละ 95.24 และการใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย ถูกต้องทั้งหมด คือร้อยละ 100

ตัวอย่างลักษณะการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง ในเขตข้อมูล 500 และ 505 ปรากฏดังตาราง 16

ตาราง 16 ตัวอย่างลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง ในเขตข้อมูล 500 และ 505

รายการที่ใช้มาร์กไม่ถูกต้อง	รายการที่ควรเป็น
ใช้แท็กไม่ถูกต้อง <u>500 ##</u> \$a บรรณานุกรม: หน้า 66	<u>504 ##</u> \$a บรรณานุกรม: หน้า 66
ใช้ตัวบ่งชี้ไม่ถูกต้อง 505 <u>#2</u> \$a แนวคิดของชีวิต – อาหารธรรมชาติ – ...	505 <u>2#</u> \$a แนวคิดของชีวิต – อาหารธรรมชาติ – ...

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า การใช้แท็ก 500 ที่ไม่ถูกต้องนั้น เป็นการนำแท็กสำหรับหมายเหตุทั่วไป ไป ใช้ลงรายการหมายเหตุบรรณานุกรม ส่วนการใช้ตัวบ่งชี้ในเขตข้อมูล 505 นั้น เนื่องจากมาร์กกำหนดให้ตัวบ่งชี้ตำแหน่งที่ 1 ต้องลงรหัส 0, 1 หรือ 2 ส่วนตำแหน่งที่ 2 กำหนดให้เป็น # หรือ 0 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรายการสารบัญ ที่นำมาลงรายการ

3.9 เขตข้อมูลหัวเรื่อง 600, 610, 630, 650 และ 651

ในการตรวจสอบการใช้มาร์กในเขตข้อมูลหัวเรื่อง 600, 610, 630, 650 และ 651 ซึ่งเป็นหัวเรื่อง พิจารณาจากรายการในเขตข้อมูล 600 จำนวน 84 รายการ เขตข้อมูล 610 จำนวน 17 รายการ และเขตข้อมูล 630 จำนวน 2 รายการ เขตข้อมูล 650 จำนวน 1,360 รายการ เขตข้อมูล 651 จำนวน 137 รายการ ปรากฏผลดังตาราง 17

ตาราง 17 การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 600, 610, 630, 650 และ 651

เขตข้อมูล	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง	
	จำนวนรายการ	ร้อยละ	จำนวนรายการ	ร้อยละ
600 แท็ก	84	100.00	-	-
ตัวบ่งชี้	53	63.10	31	36.90
\$a	84	100.00	-	-
\$c	39	97.50	1	3.50
\$d	59	96.72	2	3.28
\$x	21	100.00	-	-
610 แท็ก	17	100.00	-	-
ตัวบ่งชี้	9	53.94	8	47.06
\$a	17	100.00	-	-
\$b	3	100.00	-	-
\$x	1	100.00	-	-
630 แท็ก	2	100.00	-	-
ตัวบ่งชี้	1	50.00	1	50.00
\$a	2	100.00	-	-

ตาราง 17 (ต่อ)

เขตข้อมูล	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง	
	จำนวนรายการ	ร้อยละ	จำนวนรายการ	ร้อยละ
650 แท็ก	1,350	99.26	10	0.74
ตัวบ่งชี้	853	63.19	497	36.81
\$a	1,350	100.00	-	-
\$x	233	87.59	33	13.31
651 แท็ก	131	95.62	6	4.38
ตัวบ่งชี้	74	56.49	57	43.51
\$a	131	100.00	-	-
\$x	122	99.19	1	0.81
\$y	34	97.14	1	3.86
\$z	14	93.33	1	6.67

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า ในเขตข้อมูล 600 มีการใช้แท็ก ถูกต้องทุกรายการ คือร้อยละ 100 การใช้ตัวบ่งชี้ถูกต้องเกินกว่าครึ่งของรายการทั้งหมด คือร้อยละ 63.10 ส่วนการใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย ส่วนใหญ่ถูกต้อง โดยเฉพาะรหัสเขตข้อมูลย่อย a และ x ถูกต้องทั้งหมด คือร้อยละ 100

ในเขตข้อมูล 610 มีการใช้แท็ก และการใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย ถูกต้องทุกรายการ คือร้อยละ 100 ยกเว้น การใช้ตัวบ่งชี้ถูกต้องเกินกว่าครึ่งของรายการทั้งหมด คือร้อยละ 53.94

ในเขตข้อมูล 630 มีการใช้เขตข้อมูลนี้เพียง 2 รายการ โดยการใช้แท็ก และรหัสเขตข้อมูลย่อย ถูกต้องทั้งหมด คือร้อยละ 100 การใช้ตัวบ่งชี้ซึ่งใช้ถูกต้อง 1 รายการและไม่ถูกต้อง 1 รายการ

ในเขตข้อมูล 650 มีการใช้แท็กถูกต้องเกือบทุกรายการ คือร้อยละ 99.26 การใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย a ถูกต้องทุกรายการ คือร้อยละ 100 ส่วนรหัสเขตข้อมูลย่อย x ส่วนใหญ่ใช้ได้ถูกต้อง คือร้อยละ 87.59 สำหรับการใช้ตัวบ่งชี้ที่ถูกต้องน้อยที่สุด คือร้อยละ 63.19

ในเขตข้อมูล 651 มีการใช้แท็กส่วนใหญ่ถูกต้อง คือร้อยละ 95.62 การใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย a ถูกต้องทุกรายการ คือร้อยละ 100 ส่วนรหัสเขตข้อมูลย่อย x, y และ z ใช้ได้ถูกต้องเกินกว่าร้อยละ 90 สำหรับการใช้ตัวบ่งชี้ที่ถูกต้องน้อยที่สุด คือร้อยละ 56.49

ตัวอย่างลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง ในเขตข้อมูล 600, 610, 630, 650, และ 651 ปรากฏดังตาราง 18

ตาราง 18 ตัวอย่างลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง ในเขตข้อมูล 600, 610, 630, 650 และ 651

รายการที่ใช้มาร์กไม่ถูกต้อง	รายการที่ควรเป็น
ใช้แท็กไม่ถูกต้อง	
<u>605</u> #4 \$a เทคโนโลยีสารสนเทศ	<u>650</u> #4 \$a เทคโนโลยีสารสนเทศ
<u>650</u> #0 \$a ธารินทร์ นิมมานเหมินทร์	<u>600</u> 04 \$a ธารินทร์ นิมมานเหมินทร์
ใช้ตัวบ่งชี้ไม่ถูกต้อง	
600 ## \$a สุลักษณ์ ศิวรักษ์, \$d 2475 \$x ผลงาน	600 <u>04</u> \$a สุลักษณ์ ศิวรักษ์, \$d 2475 \$x ผลงาน
610 <u>27</u> \$a มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. \$b คณะมนุษยศาสตร์	610 <u>24</u> \$a มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. \$b คณะมนุษยศาสตร์
650 #0 \$a นโยบายการคลัง \$z ไทย	650 #4 \$a นโยบายการคลัง \$z ไทย
650 #7 \$a อาหารธรรมชาติ	650 #4 \$a อาหารธรรมชาติ2
ใช้รหัสเขตข้อมูลย่อยไม่ถูกต้อง	
600 ## \$a สุลักษณ์ ศิวรักษ์, <u>2475</u> \$x ผลงาน	600 04 \$a สุลักษณ์ ศิวรักษ์, <u>\$d 2475</u> \$x ผลงาน
650 #4 \$a กฎหมาย <u>\$x</u> พจนานุกรม	650 #4 \$a กฎหมาย <u>\$v</u> พจนานุกรม
651 #4 \$a ไทย \$x ประวัติศาสตร์ <u>\$x</u> กรุงเทพฯ	651 #4 \$a ไทย \$x ประวัติศาสตร์ <u>\$y</u> กรุงเทพฯ

จากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่า การใช้แท็กที่ไม่ถูกต้องนั้น เป็นการใช้แท็กที่มาร์กไม่ได้กำหนดใช้ คือ แท็ก 605 และการใช้แท็ก 650 ที่เป็นหัวเรื่องทั่วไป ไปลงรายการหัวเรื่องชื่อบุคคล

การใช้ตัวบ่งชี้ที่ไม่ถูกต้อง ได้แก่ การไม่ระบุตัวบ่งชี้ในแท็ก 600 โดยที่ตำแหน่งแรกจะต้องเป็น 0, 1 หรือ 3 ตามประเภทของชื่อบุคคล และตำแหน่งที่ 2 จะต้องเป็น 0-7 ตามที่มาของหัวเรื่อง ซึ่งจะไม่มีการใช้ ##

การใช้ตัวบ่งชี้ตำแหน่งที่ 2 ในแท็ก 610 และ 650 ที่เป็น 7 ซึ่งมาร์กได้กำหนดไว้ว่าถ้าใช้ 7 จะต้องระบุแหล่งที่มาของหัวเรื่องไว้ในเขตข้อมูลย่อย 2 ด้วย

การใช้ตัวบ่งชี้ตำแหน่งที่ 2 ในแท็ก 650 เป็นการใช้ 0 ซึ่งเป็นหัวเรื่องที่กำหนดโดยหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน มาใช้กับหัวเรื่องภาษาไทย

การใช้รหัสเขตข้อมูลย่อยที่ไม่ถูกต้อง ข้อมูลที่ระบุในเขตข้อมูลย่อย a ในแท็ก 600 จะไม่รวมถึงปีเกิด ปีตาย ถ้ามีข้อมูลนี้จะต้องระบุในเขตข้อมูลย่อย d ใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย x ซึ่งเป็นเขตข้อมูลย่อย สำหรับหัวเรื่องย่อยทั่วไป มาใช้กับหัวเรื่องย่อยตามรูปแบบการเขียน เช่น พจนานุกรม สารานุกรม หรือสาระสังเขป เป็นต้น ที่ถูกต้องจะต้องใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย v และถ้าเป็นหัวเรื่องย่อยตามยุคสมัย ก็ต้องใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย y

3.10 เขตข้อมูล 050 และ 082

ในการตรวจสอบการใช้มาร์กในเขตข้อมูล 050 และ 082 ซึ่งเป็นเลขเรียกหนังสือ ตรวจสอบจากรายการในเขตข้อมูล 050 จำนวน 294 รายการ และเขตข้อมูล 082 จำนวน 280 รายการ ปรากฏผลดังตาราง 19

ตาราง 19 การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 050 และ 082

เขตข้อมูล	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง	
	จำนวนรายการ	ร้อยละ	จำนวนรายการ	ร้อยละ
050 แท็ก	294	100.00	-	-
ตัวบ่งชี้	294	100.00	-	-
\$a	294	100.00	-	-
\$b	294	100.00	-	-
082 แท็ก	280	100.00	-	-
ตัวบ่งชี้	278	99.29	2	0.71
\$a	280	100.00	-	-
\$b	280	100.00	-	-
\$d	-	-	71	100
\$2	-	-	-	-

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่า ในเขตข้อมูล 050 และ 082 มีการใช้แท็กถูกต้องทุกเขตข้อมูล คือร้อยละ 100 การใช้ตัวบ่งชี้ในเขตข้อมูล 050 ถูกต้องทั้งหมด คือร้อยละ 100 ส่วนในเขตข้อมูล 082 ใช้ถูกต้องร้อยละ 99.29 สำหรับการใช้อักษรเขตข้อมูลย่อย a และ b ถูกต้องทุกเขตข้อมูล คือร้อยละ 100 แต่สำหรับในเขตข้อมูล 082 การใช้อักษรเขตข้อมูลย่อย d ไม่ถูกต้องทั้งหมดคือร้อยละ 100 และไม่มีการใช้อักษรเขตข้อมูลย่อย 2

ตัวอย่างลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง ในเขตข้อมูล 082 ปรากฏดังตาราง 20

ตาราง 20 ตัวอย่างลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง ในเขตข้อมูล 082

รายการที่ใช้มาร์กไม่ถูกต้อง	รายการที่ควรเป็น
ใช้ตัวบ่งชี้ไม่ถูกต้อง	
082 <u>##</u> \$a 336.593 \$b p618ป	082 <u>04</u> \$a 336.593 \$b p618ป
ใช้อักษรเขตข้อมูลย่อยไม่ถูกต้อง	
082 04 \$a 658.3 \$b p618บ <u>\$d</u> 2545	082 04 \$a 658.3 \$b p618บ 2545

จากตาราง 20 แสดงให้เห็นว่า การใช้ตัวบ่งชี้ในเขตข้อมูล 082 ที่ไม่ถูกต้องนั้น โดยที่มาร์กกำหนดให้ตัวบ่งชี้ตำแหน่งแรก เป็น 0 หรือ 1 ส่วนตำแหน่งที่ 2 ต้องเป็น #, 0 หรือ 4 ตามแหล่งที่กำหนดเลขเรียกหนังสือ ดังนั้น ตัวบ่งชี้จะต้องไม่เป็น ## ส่วนการใช้อักษรเขตข้อมูลย่อย ที่ไม่ถูกต้องนั้นได้แก่การใช้อักษรเขตข้อมูลย่อย d ซึ่งมาร์กไม่กำหนดให้ใช้ในเขตข้อมูลนี้

3.11 เขตข้อมูล 041 และ 856

ในการตรวจสอบการใช้มาร์กในเขตข้อมูล 041 ซึ่งเป็นรหัสภาษา ตรวจสอบจากรายการจำนวน 4 รายการ และเขตข้อมูล 856 ซึ่งเป็นการเข้าถึงและแหล่งของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตรวจสอบจากรายการจำนวน 1 รายการ ปรากฏผลดังตาราง 21

ตาราง 21 การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 041 และ 856

เขตข้อมูล	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง	
	จำนวนรายการ	ร้อยละ	จำนวนรายการ	ร้อยละ
041 แท็ก	3	75.00	1	25.00
\$a	4	100.00	-	-
\$h	4	100.00	-	-
856 แท็ก	1	100.00	-	-
ตัวบ่งชี้	1	100.00	-	-
\$u	1	1.00	-	-

จากตาราง 21 แสดงให้เห็นว่า ในเขตข้อมูล 041 มีการใช้แท็ก 041 ถูกต้องเกือบทุกรายการ คือร้อยละ 75 การใช้แท็ก 856 ซึ่งมีเพียงรายการเดียวที่ใช้ได้ถูกต้อง ส่วนการใช้ตัวบ่งชี้และรหัสเขตข้อมูลย่อย ถูกต้องทุกรายการ คือร้อยละ 100 ทั้ง 2 เขตข้อมูล

ลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง ในเขตข้อมูล 041 ปรากฏดังตาราง 22

ตาราง 22 ตัวอย่างลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง ในเขตข้อมูล 041

รายการที่ใช้มาร์กไม่ถูกต้อง	รายการที่ควรเป็น
ใช้แท็กและตัวบ่งชี้ไม่ถูกต้อง <u>040</u> ## \$a tha \$h eng	<u>041</u> 1# \$a tha \$h eng

จากตาราง 22 แสดงให้เห็นว่า การใช้แท็กที่ไม่ถูกต้องนั้น เป็นการนำแท็ก 040 ซึ่งหมายถึงแหล่งที่ทำรายการ มาใช้ลงรายการรหัสภาษา ที่ถูกคือแท็ก 041

4. รูปแบบการลงรายการชื่อบุคคล (เขตข้อมูล 100, 600 และ 700)

4.1 รูปแบบการลงรายการชื่อคนไทย ในการตรวจสอบรูปแบบการลงรายการชื่อบุคคล ตรวจสอบจากชื่อคนไทย จำนวน 992 ชื่อ ปรากฏผลดังตาราง 23

ตาราง 23 รูปแบบการลงรายการชื่อคนไทย

ชื่อบุคคล	ลงรายการเหมือนกัน		ลงรายการต่างกัน			
			รูปแบบการลงชื่อ		การสะกดคำ	
	จำนวนชื่อ	ร้อยละ	จำนวนชื่อ	ร้อยละ	จำนวนชื่อ	ร้อยละ
ชื่อคนไทย	972	97.98	12	1.21	8	0.81

จากตาราง 23 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการลงชื่อคนไทย ส่วนใหญ่ลงเหมือนกัน ทั้งรูปแบบการลงชื่อและการสะกดคำ คือร้อยละ 97.98

ลักษณะของรูปแบบการลงชื่อคนไทยที่ต่างกัน ปรากฏดังตาราง 24 และ 25

ตาราง 24 ลักษณะของรูปแบบการลงชื่อคนไทยที่ต่างกัน

ที่	รูปแบบการลงชื่อต่างกัน		
1.	จินตนา ยศสุนทร, คุณหญิง	จินตนา ยศสุนทร	-
3.	จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาท สมเด็จพระ, 2396-2453	จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาท สมเด็จพระ	-
3.	เทพรัตนราชสุดา สยามบรมราช กุมารี, สมเด็จพระ, 2498-	เทพรัตนราชสุดา สยามบรมราช กุมารี, สมเด็จพระ	-
4.	นราธิวาสราชนครินทร์, สมเด็จพระเจ้าฟ้า กรมหลวง, 2466-	นราธิวาสราชนครินทร์, สมเด็จพระ เจ้าฟ้า กรมหลวง	กัลยาณิวัฒนา กรมหลวง นราธิวาสราชนครินทร์, สมเด็จพระ พระพี่นางเธอ เจ้าฟ้า
5.	นิรมล เมธีสุกุล	นิรมล เมธีสุกุล, 2504	-
6.	ป่วย อึ้งภากรณ์, 2459-2542	ป่วย อึ้งภากรณ์, 2459-	-
7.	พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต), 2481-	พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต)	-
8.	พีรศักดิ์ วรสุนทรโรสถ, 2491-	พีรศักดิ์ วรสุนทรโรสถ	-
9.	ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระ พระปรเมนทรมหา, 2470-	ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระ พระปรเมนทรมหา	-
10.	โกติน พลกุล, 2495-	โกติน พลกุล	-
11.	สุพรรณกัลยา, พระ	พระสุพรรณกัลยา	-
13.	สุลักษณ์ ศิวรักษ์, 2475-	สุลักษณ์ ศิวรักษ์	ส. ศิวรักษ์

จากตาราง 24 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการลงชื่อคนไทยที่ต่างกันนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นชื่อบุคคลที่มี ยศ และบรรดาศักดิ์ รวมทั้งการระบุปีเกิด ปีตาย

ตาราง 25 ลักษณะของการสะกดคำชื่อคนไทยที่ต่างกัน

ที่	การสะกดคำต่างกัน		
1.	กิติพัฒน์ นนทปัทมดุษย์	กิติพัฒน์ นนทปัทมดุษย์	-
3.	ไชยา ภาวบุตร	ไชยา ภาวะบุตร	-
3.	ดำรงค์ อุทิมย์	ชัยดำรงค์ อุทิมย์	ชัยดำรงค์ อุทิมย์
4.	ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ	ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ	-
5.	รัชชัย นิตะนิตะบุตร	รัชชัย นิตะนิตะบุตร	-
6.	สุรินทร์ รัฐเลิศกานต์	สุรินทร์ รัฐเลิศวงศ์	-
7.	สุวิมล ผึ้งประเสริฐ	สุวิมล ผึ้งประเสริฐ	-
8.	อำไพ ไสร์จจะพันธ์	อำไพ ไสร์จจะพันธ์	-

จากตาราง 25 แสดงให้เห็นว่า การลงชื่อที่สะกดคำต่างกัน ส่วนใหญ่เป็นลักษณะของการใช้ สระ วรรณยุกต์ และ ตัวการันต์

4.2 รูปแบบการลงรายการชื่อคนต่างชาติ

ในการตรวจสอบรูปแบบการลงรายการชื่อต่างชาติ ตรวจสอบจากชื่อคนต่างชาติ จำนวน 35 ชื่อ ปรากฏผลดังตาราง 26

ตาราง 26 รูปแบบการลงรายการชื่อคนต่างชาติ

ชื่อบุคคล	ลงรายการเหมือนกัน		ลงรายการต่างกัน			
			รูปแบบการลงชื่อ		การถอดอักษรชื่อคนต่างชาติเป็นอักษรไทย	
	จำนวนชื่อ	ร้อยละ	จำนวนชื่อ	ร้อยละ	จำนวนชื่อ	ร้อยละ
ชื่อคนต่างชาติ	19	54.29	7	20.00	9	25.71

จากตาราง 26 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการลงรายการชื่อคนต่างชาติ มีจำนวนของชื่อที่ลงรายการเหมือนกัน ใกล้เคียงกับจำนวนของชื่อที่ลงรายการต่างกัน คือร้อยละ 54.29 และ 45.71 ตามลำดับ ในส่วนของความแตกต่างทั้งรูปแบบการลงชื่อ และการถอดอักษรชื่อคนต่างชาติเป็นอักษรไทย มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 20.00 และ 25.71 ตามลำดับ

ลักษณะของการลงรายการชื่อคนต่างชาติที่ต่างกัน ปรากฏดังตาราง 27 และ 28

ตาราง 27 ลักษณะของรูปแบบการลงชื่อคนต่างชาติที่ต่างกัน

ที่	รูปแบบการลงชื่อคนต่างชาติที่ต่างกัน		
1.	แคนฟิลด์, แจ็ค, ค.ศ. 1944-	แคนฟิลด์, แจ็ค	-
3.	เต็ง, เสี่ยว ผิง, ค.ศ.1904-1996	เต็ง, เสี่ยวผิง, 1904-	-
3.	ทรัส, โคเอทท์	โคเอทท์, ทรัส	-
4.	ทอมป์สัน, เจมส์ แฮร์ริสัน วิลสัน,	ทอมป์สัน, จิม,	ทอมป์สัน, เจมส์ เอช. ดับเบิลยู
5.	นิน นิน ไพน์	ไพน์, นิน นิน	-
6.	โบดแลร์, ชาร์ลส์, ค.ศ.1821-1867	โบดแลร์, ชาร์ลส์ ปีแอร์, .ศ.1821-1867	-
7.	พาร์กินสัน, ซี. นอร์ทโคท, ค.ศ.1909-	พาร์กินสัน, ซี. นอร์ทโคท	-

จากตาราง 27 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการลงชื่อคนต่างชาติที่ต่างกัน ในแง่ของ ความไม่สมบูรณ์ของชื่อการใช้ชื่อเต็มและชื่อย่อ ตลอดจนความสับสนในเรื่องของการใช้ชื่อที่ต้องนำมาลงรายการเป็นส่วนแรก

ตาราง 28 ลักษณะการถอดอักษรชื่อคนต่างชาติเป็นอักษรไทยที่ต่างกัน

ที่	การถอดอักษรชื่อคนต่างชาติเป็นอักษรไทย		
1.	โจแฮนสัน, เฮนรี เจ.	โจฮาสซาน, เฮนรี เจ.	-
3.	โชวคูรี, ชูเบีย	โชวคูรี, ชูเบีย	-
3.	ซาลิส, เอ็ดเวิร์ด	ซาลลิส, เอ็ดเวิร์ด	ซาลลิส, เอ็ดเวิร์ด
4.	ปีแรน, อังรี	ปีแรน, อังรี	ปีแรน, อังรี
5.	พอร์ดเตอร์, มิเชล อี.	พอร์ดเตอร์, ไมเคิล อี.	-
6.	แม็คคลู, สจ๊วต	แม็คคลู, สจ๊วต	-
7.	โยเนะโอะ, อิชิอิ,	โยเนะโอะ, อิชิอะ	-
8.	รัสทอมยิ, เอ็ม. เค.	รัสทอมจิ, เอ็ม. เค.	-
9.	เฮนซุบุ, โคโจกันริ	เฮนซุบุ, โคจิกานริ	-

จากตาราง 28 แสดงให้เห็นว่าการถอดอักษรชื่อคนต่างชาติเป็นอักษรไทย ต่างกันทั้งการใช้พยัญชนะและสระ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับการตรวจสอบความถูกต้องของการลงรายการหนังสือภาษาไทยตามรูปแบบมาร์ก สรุปตามลำดับ ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อตรวจสอบความถูกต้องการลงรายการหนังสือภาษาไทยตามรูปแบบมาร์ก ในส่วนของ

1. การลงรายการเขตข้อมูลความยาวคงที่ (เขตข้อมูล 008)
2. การลงรายการเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020-856)
3. รูปแบบการลงรายการชื่อบุคคล (เขตข้อมูล 100, 600 และ 700)

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

1.1 ฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ โดยคัดเลือกเฉพาะฐานข้อมูลที่สามารถดูการแสดงผลรายการตามรูปแบบมาร์ก ผ่านเว็บไซต์เว็บได้ และใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติอินโนแพค เท่านั้น ซึ่งมีจำนวน 3 แห่ง คือ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

1.2 ระเบียบบรรณานุกรม โดยคัดเลือกระเบียบหนังสือภาษาไทย ประเภทหนังสือทั่วไป และตำรา ที่จัดพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-2545 และนำเข้าฐานข้อมูล ของสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ถึง วันที่ 16 มกราคม 2546 ได้ จำนวน 12,000 ชื่อเรื่อง และทำการสุ่มแบบมีระบบ ได้จำนวน 300 ชื่อเรื่อง และนำชื่อเรื่องดังกล่าวสืบค้นจากฐานข้อมูลของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อให้ได้ชื่อเรื่องที่ซ้ำกันในฐานข้อมูลทั้ง 3 แห่ง รวมทั้งสิ้นจำนวน 900 ระเบียบ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย แบบบันทึกการตรวจสอบการลงรายการตามรูปแบบมาร์ก และรูปแบบการลงรายการชื่อบุคคล จำนวน 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบบันทึกการตรวจสอบการลงรหัสในเขตข้อมูลความยาวคงที่ (เขตข้อมูล 008)

ชุดที่ 2 แบบบันทึกการตรวจสอบการใช้มาร์กในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020-856)

ชุดที่ 3 แบบบันทึกรูปแบบการลงรายการชื่อบุคคล (เขตข้อมูล 100, 600 และ 700)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 รวบรวมระเบียบบรรณานุกรม ทั้ง 900 ระเบียบ จากหน้าจอการแสดงผลรายการตามรูปแบบมาร์กแท้ๆ ของทั้ง 3 ฐานข้อมูล จัดพิมพ์ไว้ในรูปแผ่นพิมพ์ผล

3.2 ตรวจสอบการลงรายการตามที่ปรากฏในแผ่นพิมพ์ผล แต่ละรายการแล้วบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกการตรวจสอบการลงรายการ

3.3 ตรวจสอบรูปแบบการลงรายการชื่อบุคคลในเขตข้อมูล 100, 600 และ 700 ตามที่ปรากฏในแผ่นพิมพ์ผล แล้วบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกการตรวจสอบรูปแบบการลงรายการชื่อบุคคล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 หาค่าร้อยละ ของการลงรหัสในเขตข้อมูล 008 ในแต่ละตำแหน่ง

4.2 หาค่าร้อยละ ของการใช้มาร์กในเขตข้อมูล 020-856 ในส่วนของการใช้แท็ก ตัวบ่งชี้ และรหัสเขตข้อมูลย่อย

4.3 หาค่าร้อยละ ของรูปแบบการลงชื่อ และการสะกดคำที่เหมือนกันและต่างกันในการลงรายการชื่อคนไทย และหาค่าร้อยละ ของรูปแบบการลงชื่อ และการถอดอักษรชื่อคนต่างเป็นอักษรไทย ที่เหมือนกันและต่างกันในการลงรายการชื่อคนต่างชาติ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดังนี้

1. การลงรหัสในเขตข้อมูลความยาวคงที่ (เขตข้อมูล 008)

ในการตรวจสอบการลงรหัสในตำแหน่งต่างๆ ของเขตข้อมูล 008 พบว่า มีความถูกต้องเกินกว่าร้อยละ 90 โดยเฉพาะการลงรหัสปีสิ้นสุด และ รหัสภาษา มีความถูกต้องเท่ากัน คือร้อยละ 98.99 ส่วนการลงรหัสประเทศถูกต้องน้อยที่สุด คือร้อยละ 66.29

2. การใช้มาร์กในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020-856)

2.1 การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 020

ในการตรวจสอบการใช้มาร์กในเขตข้อมูล 020 ซึ่งเป็นเลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ พบว่า การใช้แท็ก และการใช้รหัสเขตข้อมูลย่อยถูกต้องทุกรายการ คือร้อยละ 100

2.2 การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 100 และ 700

ในการตรวจสอบการใช้มาร์กในเขตข้อมูล 100 และ 700 ซึ่งเป็นชื่อบุคคล พบว่าใช้แท็กได้ถูกต้องเกือบทุกรายการ คือร้อยละ 99.71 และ 98.89 ตามลำดับ การใช้ตัวบ่งชี้ได้ถูกต้องเกือบทุกรายการ คือร้อยละ 98.83 และ 98.32 ตามลำดับ ส่วนการใช้รหัสเขตข้อมูลย่อยถูกต้องทุกรายการ คือร้อยละ 100 ทั้ง 2 เขตข้อมูล

2.3 การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 110 และ 710

ในการตรวจสอบการใช้มาร์กในเขตข้อมูล 110 และ 710 ซึ่งเป็นชื่อนิติบุคคล พบว่า การใช้แท็ก ตัวบ่งชี้ และรหัสเขตข้อมูลย่อยได้ถูกต้องทั้งหมด คือร้อยละ 100 ส่วนในเขตข้อมูล 710 ซึ่งมีการใช้แท็ก และตัวบ่งชี้ถูกต้องเกือบทุกรายการเท่ากัน คือร้อยละ 99.45 ส่วนการใช้รหัสเขตข้อมูลย่อยถูกต้องเกือบทุกรายการ คือร้อยละ 99.00

2.4 การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 245, 246 และ 740

ในการตรวจสอบการใช้มาร์กในเขตข้อมูล 245, 246 และ 740 ซึ่งเป็นชื่อเรื่อง พบว่า มีใช้แท็กได้ถูกต้องทุกเขตข้อมูล คือร้อยละ 100 การใช้ตัวบ่งชี้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ 95 ส่วนการใช้รหัสเขตข้อมูลย่อยส่วนใหญ่ถูกต้องทั้งหมด คือร้อยละ 100 ยกเว้น การใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย b ในเขตข้อมูล 245 ซึ่งมีการใช้ถูกต้องน้อยที่สุด คือร้อยละ 91.36

2.5 การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 250 260 และ 300

ในการตรวจสอบการใช้มาร์กในเขตข้อมูล 250 260 และ 300 ซึ่งเป็นรายการพรรณนา พบว่า การใช้แท็กถูกต้องทุกเขตข้อมูล คือร้อยละ 100 การใช้ตัวบ่งชี้ส่วนใหญ่ถูกต้องทุกเขตข้อมูล ยกเว้น ในเขตข้อมูล 250 มีการใช้ไม่ถูกต้องเพียงรายการเดียว ส่วนการใช้รหัสเขตข้อมูลย่อยถูกต้องทุกเขตข้อมูล คือร้อยละ 100

2.6 การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 440, 490 และ 830

ในการตรวจสอบการใช้มาร์กในเขตข้อมูล 440, 490 และ 830 ซึ่งเป็นชื่อชุด พบว่า การใช้แท็ก ตัวบ่งชี้ และรหัสเขตข้อมูลย่อย ถูกต้องทุกเขตข้อมูล คือร้อยละ 100 การใช้ตัวบ่งชี้ในเขตข้อมูล 440 ถูกต้องเกือบทุกรายการ คือร้อยละ 96.00

2.7 การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 500 504 และ 505

ในการตรวจสอบการใช้มาร์กในเขตข้อมูล 500, 504 และ 505 มีการใช้แท็ก 500 และ 505 ถูกต้อง คือเกินกว่าร้อยละ 95 ส่วนการใช้แท็ก 504 ถูกต้องทั้งหมด คือร้อยละ 100 สำหรับการ ใช้ ตัวบ่งชี้ ซึ่งมีใช้เฉพาะในเขตข้อมูล 505 ถูกต้องเกือบทุกรายการ คือร้อยละ 95.24 และการใช้รหัสเขตข้อมูลย่อยถูกต้องทั้งหมด คือร้อยละ 100

2.8 การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 600, 610, 630, 650 และ 651

ในการตรวจสอบการใช้มาร์กในเขตข้อมูล 600, 610, 630, 650 และ 651 ซึ่งเป็นรายการเพิ่ม หัวเรื่อง พบว่า ในเขตข้อมูล 600 การใช้แท็กถูกต้องทุกรายการ คือร้อยละ 100 การใช้ตัวบ่งชี้ถูกต้องมากกว่าครึ่งหนึ่งของรายการทั้งหมด คือร้อยละ 63.10 ส่วนการใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย ส่วนใหญ่ถูกต้อง โดยเฉพาะในเขตข้อมูลย่อย a และ x ถูกต้องทั้งหมด คือร้อยละ 100

ในเขตข้อมูล 610 การใช้แท็ก และการใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย ถูกต้องทุกรายการ คือร้อยละ 100 ยกเว้น การใช้ตัวบ่งชี้จำนวนที่ใช้ถูกต้องและไม่ถูกต้องใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 52.94 และ 47.06 ตามลำดับ

ในเขตข้อมูล 630 มีการใช้เขตข้อมูลนี้เพียง 2 รายการ โดยการใช้แท็ก และรหัสเขตข้อมูลย่อยถูกต้องทุกรายการ คือร้อยละ 100 ยกเว้นการใช้ตัวบ่งชี้ซึ่งใช้ถูกต้อง จำนวน 1 รายการและไม่ถูกต้อง จำนวน 1 รายการ คือร้อยละ 50 และ 50

ในเขตข้อมูล 650 มีการใช้แท็กถูกต้องเกือบทุกรายการ คือร้อยละ 99.26 การใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย a ถูกต้องทุกรายการ คือร้อยละ 100 ส่วนรหัสเขตข้อมูลย่อย x ส่วนใหญ่ใช้ได้ถูกต้อง คือร้อยละ 87.59 สำหรับการ ใช้ตัวบ่งชี้ถูกต้องน้อยที่สุด คือร้อยละ 63.19

ในเขตข้อมูล 651 มีการใช้แท็กส่วนใหญ่ถูกต้อง คือร้อยละ 95.62 การใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย a ถูกต้องทุกรายการ คือร้อยละ 100 ส่วนรหัสเขตข้อมูลย่อย x, y และ z ใช้ได้ถูกต้องเกินกว่าร้อยละ 90 สำหรับการ ใช้ตัวบ่งชี้ที่ถูกต้องน้อยที่สุด คือร้อยละ 56.49

นอกจากนี้ยังพบว่าเขตข้อมูล 6XX ยังไม่มีการใช้ รหัสเขตข้อมูลย่อย v ซึ่งเป็นเขตข้อมูลย่อย ที่ใช้สำหรับหัวเรื่องย่อยตามรูปแบบการเขียนตามที่มาร์กกำหนด

2.9 การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 050 และ 082

ในการตรวจสอบการใช้มาร์กในเขตข้อมูล 050 และ 082 มีการใช้แท็กถูกต้องทุกเขตข้อมูล คือร้อยละ 100 การใช้ตัวบ่งชี้ในเขตข้อมูล 050 ถูกต้องทั้งหมด คือร้อยละ 100 ส่วนในเขตข้อมูล 082 ใช้ถูกต้อง ร้อยละ 99.29 สำหรับการเข้ารหัสเขตข้อมูลย่อย a และ b ถูกต้องทุกเขตข้อมูล คือร้อยละ 100 แต่สำหรับใน เขตข้อมูล 082 มีการเข้ารหัสเขตข้อมูลย่อย d ซึ่งมาร์กไม่กำหนดให้ใช้ และไม่มีมีการเข้ารหัสเขตข้อมูลย่อย 2

2.10 การใช้มาร์กในเขตข้อมูล 041 และ 856

ในการใช้มาร์กในเขตข้อมูล 041 ซึ่งเป็นรหัสภาษา พบว่า การใช้แท็ก 041 ถูกต้องเกือบทุก รายการ คือร้อยละ 75 ส่วนการใช้แท็ก 856 ซึ่งมีเพียงรายการเดียวและใช้ได้ถูกต้อง ส่วนการใช้ตัวบ่งชี้และรหัส เขตข้อมูลย่อย ถูกต้องทุกรายการ คือร้อยละ 100 ทั้ง 2 เขตข้อมูล

3. รูปแบบการลงรายการชื่อบุคคล (เขตข้อมูล 100, 600 และ 700)

3.1 รูปแบบการลงรายการชื่อคนไทย

ในการตรวจสอบรูปแบบการลงรายการชื่อบุคคล พิจารณาจากชื่อคนไทย จำนวน 992 ชื่อ พบว่า การลงรายการชื่อคนไทย ส่วนใหญ่ลงเหมือนกัน ทั้งรูปแบบการลงชื่อและการสะกดคำ คือร้อยละ 97.98

3.2 รูปแบบการลงรายการชื่อคนต่างชาติ

ในการตรวจสอบรูปแบบการลงรายการชื่อต่างชาติ พิจารณาจากชื่อคนต่างชาติ จำนวน 35 ชื่อ พบว่า รูปแบบการลงรายการชื่อคนต่างชาติ มีจำนวนของชื่อที่ลงรายการเหมือนกัน ใกล้เคียงกับ จำนวนของชื่อที่ลงรายการต่างกัน คือร้อยละ 54.29 และ 45.71 ตามลำดับ ซึ่งที่ต่างกันมีทั้งรูปแบบการลงชื่อ และการถอดอักษรชื่อคนต่างชาติเป็นอักษรไทย มีจำนวนใกล้เคียงเช่นเดียวกัน คือร้อยละ 20.00 และ 25.71 ตามลำดับ

อภิปรายผล

การอภิปรายผลของการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า การลงรหัสในตำแหน่งต่างๆ ในเขตข้อมูล 008 ได้แก่ รหัสประเภทปีพิมพ์ รหัสปีพิมพ์เริ่มต้น รหัสปีพิมพ์สิ้นสุด รหัสประเทศ รหัสประเภทภาพประกอบ รหัสประเภทลักษณะเนื้อหา และ รหัสภาษา โดยรวมลงรหัสถูกต้องตรงตามรูปแบบมาร์กเกินกว่าร้อยละ 90 และการใช้มาร์กในเขตข้อมูล ความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020-856) ทั้งการใช้แท็ก ตัวบ่งชี้ และรหัสเขตข้อมูลย่อย ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ได้ถูกต้อง ตรงตามรูปแบบที่มาร์กกำหนด การที่ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้เป็นการแสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ห้องสมุด มหาวิทยาลัยของรัฐ จะนำมาร์กเข้ามาใช้ได้ไม่นานนัก แต่การลงรายการส่วนใหญ่มีความถูกต้อง หรือกล่าวได้ว่า บรรณารักษ์ผู้ทำรายการมีความรู้ ความเข้าใจ และความเอาใจใส่ในเรื่องการลงรายการตามรูปแบบมาร์กค่อนข้างดี และถึงแม้ว่าจะมีการลงรายการบางส่วนไม่ถูกต้อง หรือไม่ครบถ้วนตรงตามรูปแบบมาร์ก แต่ผลกระทบที่ตามมา ก็มีเพียงเล็กน้อย และไม่ส่งผลในแง่ของการสืบค้น เนื่องจากมีทางเลือกในการสืบค้นด้วยคำสำคัญ ที่จะช่วยลด ปัญหาส่วนนี้ได้ แต่อาจจะมีผลกระทบบ้างในเรื่องของการแลกเปลี่ยนข้อมูลบรรณานุกรม อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัย มีข้อสังเกตสำหรับส่วนที่ลงรหัส หรือใช้มาร์กไม่ถูกต้อง ดังนี้

1.1 การลงรหัส จากผลการวิจัยพบว่าการลงรหัสที่ไม่ถูกต้องมากที่สุด คือการลงรหัสประเทศไทย ซึ่งตาม MARC code list for countries กำหนดใช้ th แต่บางห้องสมุดกำหนดใช้ tha ซึ่งไม่ถือว่าเป็นการลงผิด แต่อาจเป็นเพราะยังไม่ได้ใช้ มาร์ก 21 เต็มรูป หรืออาจเป็นข้อตกลงกันให้มีการกำหนดรหัสใดรหัสหนึ่งขึ้นใช้เฉพาะภายในห้องสมุดนั้น เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน ส่วนรหัสอื่นๆ ที่ลงไม่ถูกต้องตามรูปแบบ มาร์ก ซึ่งมีเพียงส่วนน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบรรณารักษ์ หรือผู้ทำรายการบางคนอาจยังไม่คุ้นเคย หรือไม่แม่นยำกับการลงรหัสต่างๆ ตามรูปแบบมาร์ก จึงทำให้มีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นบ้าง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ แมนซอร์ และ โรเมโร (Mansor. 1999 : Online ; Romero. 1994 : 217) การลงรหัสบางตำแหน่งที่ไม่ถูกต้องอาจเป็นผลกระทบต่อการจำกัดผลการสืบค้นได้ (ถ้าเป็นการจำกัดจากแท็ก 008) เช่น เมื่อต้องจำกัดด้วยปีพิมพ์ ถ้าลงรหัสปีพิมพ์ที่ไม่ตรงกับปีพิมพ์ของหนังสือ ก็จะทำให้สืบค้นรายการในช่วงของปีพิมพ์นั้นได้ไม่ครบถ้วน ในการจำกัดการค้นด้วยภาษาก็เช่นเดียวกัน ถ้าลงรหัสภาษาไม่ตรงกับเนื้อหาของหนังสือ ก็จะทำให้สืบค้นรายการที่เป็นภาษาที่ต้องการได้ไม่ครบถ้วน

1.2 การใช้แท็ก จากผลการวิจัยพบว่าการใช้แท็กไม่ถูกต้องส่วนใหญ่คือ แท็ก 650 และ 651 ซึ่งเป็นรายการเพิ่มหัวเรื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในรายการบรรณานุกรมของหนังสือเล่มหนึ่งๆ มีส่วนที่ต้องลงรายการหรือใช้แท็กจำนวนมากกว่าส่วนอื่นๆ มักจะเป็นรายการเพิ่มหัวเรื่องที่มีหลายหัวเรื่อง บรรณารักษ์ผู้ทำรายการบางคนอาจจะไม่เข้าใจความแตกต่างของหัวเรื่องแต่ละประเภท จึงอาจทำให้เกิดความสับสนในการใช้แท็กสำหรับหัวเรื่องได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของโรเมโร (Romero. 1995 : 210) และทำให้มีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นบ้าง และมีข้อสังเกตอีกประการหนึ่ง คือ การใช้แท็ก 856 ซึ่งพบว่ามีการใช้บ่อยมาก โดยที่ในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันนั้น มีการเผยแพร่สารสนเทศหลายรูปแบบที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ดังนั้นถ้ามีการเชื่อมโยงสื่อเหล่านั้นถึงกันได้ ด้วยแท็ก 856 ก็จะทำให้การบริการสารสนเทศได้กว้างขวางและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.3 การใช้ตัวบ่งชี้ จากผลการวิจัยพบว่าเขตข้อมูลที่ใช้ตัวบ่งชี้ที่ไม่ถูกต้องมีเพียงส่วนน้อย โดยมากมาจากกลุ่มของเขตข้อมูล 6XX ซึ่งเป็นรายการเพิ่มหัวเรื่อง เช่นเดียวกับการใช้แท็ก จากการศึกษารายละเอียดโครงสร้างรายการบรรณานุกรมรูปแบบมาร์ก ในส่วนของเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ สังเกตได้ว่าตัวบ่งชี้ที่มาร์กกำหนดให้ใช้มีอยู่ไม่น้อยที่ไม่เหมาะสมกับหนังสือภาษาไทย เช่น ตัวบ่งชี้ที่หมายถึงจำนวนอักขระที่ไม่นับในการจัดเรียง เช่น คำขึ้นต้น a an และ the เป็นต้น ซึ่งไม่มีใช้ในภาษาไทย และตัวบ่งชี้ตำแหน่งที่สองในเขตข้อมูล 6XX ซึ่งหมายถึงแหล่งที่มาของหัวเรื่องจากรายการหลักฐานหัวเรื่อง หรือบัญชีหัวเรื่อง ที่เป็นคำรหัส 0 ถึง 7 คำรหัสดังกล่าวไม่มีรหัสใดที่ระบุแหล่งที่เป็นรายการหลักฐานหัวเรื่อง หรือบัญชีหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย ดังนั้นการใช้ตัวบ่งชี้จึงมีโอกาสน้อย ทางเลือกในการใช้ตัวบ่งชี้สำหรับหัวเรื่องภาษาไทยจึงมีเพียง 2 คำรหัส คือ คำรหัส 4 ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ที่ระบุว่าหัวเรื่องนั้นเป็นศัพท์ควบคุมแต่ไม่ได้ระบุชื่อแหล่งไว้ในรายชื่อตามที่มาร์กกำหนด ซึ่งอาจเป็นบัญชีหัวเรื่องที่กำหนดขึ้นใช้เอง ยังไม่เป็นสากล หรือ คำรหัส 7 ซึ่งจะเป็นตัวระบุว่าหัวเรื่องนั้นมาจากบัญชีหัวเรื่องตามชื่อที่ระบุไว้ในเขตข้อมูลย่อย 2 ซึ่งเป็นชื่อที่มาร์กกำหนดให้ใช้ ด้วยเหตุที่บัญชีหัวเรื่องภาษาไทยยังไม่มีกำหนดเป็นบัญชีหัวเรื่อง หรือรายการหลักฐานหัวเรื่องที่เป็นมาตรฐานเพื่อใช้ร่วมกันในระดับชาติ หรือระดับสากล ดังนั้นทางเลือกของการใช้ตัวบ่งชี้ตำแหน่งที่สอง ของเขตข้อมูล 6XX สำหรับหัวเรื่องภาษาไทยจึงน่าจะใช้ คำรหัส 4 มากกว่าที่จะใช้ คำรหัส 7

1.4 การใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย ผลการวิจัยพบว่า การใช้รหัสเขตข้อมูลย่อยส่วนใหญ่ถูกต้องทุกเขตข้อมูล โดยเฉพาะในเขตข้อมูลย่อย a โดยทั่วไปมักจะเป็นการกำหนดให้ระบบจัดการให้อัตโนมัติ จึงไม่ค่อยมีปัญหาในการใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย a สำหรับการใช้รหัสเขตข้อมูลย่อยที่ไม่ถูกต้อง หรือไม่ครบถ้วนตามรูปแบบมาร์ก ได้แก่ ในเขตข้อมูล 082 การใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย d ซึ่งรหัสนี้มาร์กไม่ได้กำหนดใช้ จากการตรวจสอบพบว่า มีบางห้องสมุดยังคงใช้เพื่อระบุปีพิมพ์ ทั้งนี้อาจเป็นข้อตกลงของห้องสมุดนั้นๆ หรืออาจเป็นระเบียบเก่าที่ใช้มาร์กรูปแบบอื่นก็เป็นได้ และการไม่ใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย 2 ซึ่งมาร์กกำหนดให้ใช้ในการระบุฉบับพิมพ์ของแผนการจัดหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้ เพื่อจะได้ทราบที่มาของเลขหมู่ที่ใช้ และสามารถตรวจสอบได้ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงตัวเลขในหมวดหมู่ต่างๆ ของแต่ละฉบับพิมพ์ ดังนั้นถ้ามีการใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย 2 จะเป็นการช่วยให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลได้ตรงกันมากขึ้น

ในเขตข้อมูล 020 พบว่าไม่มีการใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย c เลย ทั้งนี้อาจเป็นนโยบายของแต่ละห้องสมุด รหัสเขตข้อมูลย่อย c นั้นเป็นส่วนที่ระบุการได้มาของหนังสือเล่มนั้นๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับราคา ถ้ามีการระบุข้อมูลในส่วนนี้น่าจะเป็นประโยชน์ต่อบรรณารักษ์ และผู้ใช้ในการตัดสินใจที่จะจัดซื้อจัดหาหนังสือเล่มนั้นๆ

ในเขตข้อมูล 245 การใช้สำหรับส่วนอื่นๆ ของชื่อเรื่อง เช่น ชื่อเรื่องย่อย หรือชื่อเรื่องเทียบเคียง เป็นต้น ซึ่งลงตามหลังเครื่องหมาย : หรือ = มาร์กกำหนดให้ใช้รหัส b (ใช้ซ้ำไม่ได้) จากการตรวจสอบพบว่า บางห้องสมุดมีทั้งที่ใช้รหัส 1, เว้นว่าง หรือใช้รหัส b ซ้ำ ทั้งนี้อาจเป็นได้จากหลายสาเหตุ ได้แก่ 1. อาจเป็นข้อตกลงภายในห้องสมุดนั้นๆ 2. อาจเป็นระเบียบเก่าที่ใช้มาร์กรูปแบบอื่น 3. บรรณารักษ์หรือผู้ทำรายการบางคนอาจสับสนระหว่างรูปแบบมาร์กในระเบียบเก่า กับการใช้รูปแบบมาร์ก 21 4. บรรณารักษ์หรือผู้ทำรายการบางคนอาจยังไม่คุ้นเคยกับการลงรายการรูปแบบมาร์ก

ในเขตข้อมูล 650 การใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย ที่ไม่ถูกต้อง พบว่าใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย x ซึ่งเป็นเขตข้อมูลย่อย สำหรับหัวเรื่องย่อยทั่วไป มาใช้กับหัวเรื่องย่อยตามรูปแบบการเขียน เช่น พจนานุกรม สารานุกรม หรือสารสังเขป เป็นต้น ที่ถูกต้องจะต้องใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย v สังเกตว่ายังไม่มีรายการใดใช้รหัส v กับหัวเรื่องลักษณะดังกล่าว และถ้าเป็นหัวเรื่องย่อยตามยุคสมัย ก็ต้องใช้รหัสเขตข้อมูลย่อย y

1.5 รูปแบบการลงรายการชื่อคนไทย

ผลการวิจัยในส่วนนี้พบว่า รูปแบบการลงรายการชื่อคนไทยส่วนใหญ่ลงเหมือนกันทั้งรูปแบบการลงชื่อและการสะกดคำ โดยทั่วไปชื่อคนไทยที่เป็นบุคคลธรรมดา จะประกอบด้วยสองส่วน คือ ชื่อและชื่อสกุล ซึ่งจะไม่ค่อยเป็นปัญหาในการลงรายการ ยกเว้นการระบุปีเกิดปีตายที่บางห้องสมุดให้ความสำคัญ ในขณะที่บางห้องสมุดอาจไม่มีนโยบายในการลงข้อมูลส่วนนี้ สำหรับความแตกต่างของรูปแบบการลงชื่อที่พบได้แก่ ชื่อบุคคลที่มียศ บรรดาศักดิ์ ปัญหาที่อาจพบได้ในการลงรายการชื่อบุคคลดังกล่าว คือ ไม่มีรายการหลักฐานชื่อบุคคลไว้สำหรับตรวจสอบ ปัจจุบันได้มีการจัดทำคู่มือที่ใช้สำหรับลงรายการชื่อบุคคล คือ *หลักเกณฑ์สำหรับการลงชื่อบุคคล* โดย คณะกรรมการพิจารณามาตรฐานบรรณานุกรม (คณะกรรมการพิจารณามาตรฐานบรรณานุกรม. 2544) แต่คู่มือดังกล่าวยังไม่เป็นที่แพร่หลาย ทำให้แต่ละห้องสมุดลงรายการในลักษณะต่างคนต่างทำ จึงพบความแตกต่างดังที่กล่าวมาแล้ว

1.6 รูปแบบการลงรายการชื่อคนต่างชาติ

ผลการวิจัยในส่วนนี้พบว่า รูปแบบการลงรายการชื่อคนต่างชาติมีจำนวนชื่อที่ลงรายการเหมือนกัน ใกล้เคียงกับจำนวนชื่อที่ลงต่างกัน จึงมีข้อสังเกตว่าทำอย่างไรจะให้มีการลงชื่อที่เหมือนกันได้ทั้งรูปแบบการลงชื่อ และการถอดอักษรชื่อคนต่างชาติเป็นอักษรไทย ส่วนรูปแบบการลงชื่อคนต่างชาติที่ต่างกันนั้น อาจเป็นเพราะความไม่สมบูรณ์ของชื่อ การใช้ชื่อย่อเต็ม หรือชื่อย่อ และความสับสนในเรื่องของการใช้ชื่อที่ต้องนำมาลงรายการเป็นส่วนแรก

สำหรับการถอดอักษรชื่อคนต่างชาติเป็นอักษรไทย พบว่าต่างกันทั้งการใช้พยัญชนะ และสระ ในกรณีนี้อาจเป็นการใช้ชื่อที่ถอดเป็นอักษรไทยมากับหนังสือแล้ว และที่เป็นชื่อภาษาต่างประเทศซึ่งบรรณารักษ์ผู้ทำรายการ ถอดเป็นอักษรไทยเอง ซึ่งแต่ละห้องสมุดอาจยึดหลักเกณฑ์การถอดอักษรชื่อคนต่างชาติเป็นอักษรไทย ที่แตกต่างกัน จึงทำให้เกิดความหลากหลายของชื่อที่ถอดอักษรไม่ตรงกัน แนวทางแก้ไขสำหรับการถอดอักษรชื่อคนต่างชาติเป็นอักษรไทย คือ บรรณารักษ์ผู้ทำรายการควรยึด *หลักเกณฑ์การทับศัพท์: ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาอิตาลี ภาษาสเปน ภาษารัสเซีย ภาษาญี่ปุ่น ภาษาอาหรับ ภาษามลายู ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2535)* และควรมีการประชุมตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มบรรณารักษ์ผู้ทำรายการ เพื่อให้การใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นไปในแนวเดียวกัน

จากลักษณะความแตกต่างของรูปแบบการลงรายการชื่อคนไทย และชื่อคนต่างชาติ ดังที่กล่าวมาแล้วนั้น เหตุผลหนึ่งที่น่าจะมีผลต่อปัญหานี้ คือ เป็นเพราะการที่ยังห้องสมุดในประเทศไทย ยังไม่มีรายการหลักฐานชื่อคนไทย และชื่อคนต่างชาติที่ถอดเป็นอักษรไทย ไว้เป็นฐานข้อมูลกลางสำหรับตรวจสอบ เหมือนที่ต่างประเทศมีอยู่ ดังนั้นสิ่งที่จะช่วยลดปัญหานี้ คือ ในเบื้องต้นนอกจากแต่ละห้องสมุดควรมีการควบคุมรายการหลักฐานของตนเอง ให้มีความถูกต้องอย่างสม่ำเสมอแล้ว ยังต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างห้องสมุดต่างๆ ในการที่จะผลักดันให้เกิดฐานข้อมูลรายการหลักฐานดังกล่าว

2. ข้อจำกัดของการวิจัย

การที่ผู้วิจัย ได้ศึกษาเกี่ยวกับความถูกต้องของการลงรายการหนังสือภาษาไทยตามรูปแบบมาร์กในครั้งนั้น มุ่งหวังที่จะให้เป็นแนวทางเพื่อการปรับปรุง และดูแลรักษารายการบรรณานุกรมภายในฐานข้อมูล เพื่อให้เป็นฐานข้อมูลที่ดี มีข้อมูลถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ และมีคุณภาพ แต่เมื่อพิจารณาผลการวิจัยที่ออกมาพบว่า วิธีดำเนินการวิจัยที่ใช้มิได้ส่งผลให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์นั้น อาจเป็นเพราะประเด็นที่ผู้วิจัยเลือกทำการตรวจสอบรายการบรรณานุกรมมีเพียงด้านเดียว คือ รูปแบบการลงรายการซึ่งหมายถึงมาร์ก โดยมองข้ามประเด็นสำคัญอื่นๆ ได้แก่ รายละเอียดทางบรรณานุกรมของผลงานนั้นๆ ตลอดจนการใช้หัวเรื่อง เป็นต้น ดังเช่นที่พบในงานวิจัยของต่างประเทศ จึงทำให้ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้ อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยที่ออกมาสามารถตอบได้แต่เพียงส่วนของการลงรายการตามรูปแบบมาร์ก ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าฐานข้อมูลทั้ง 3 แห่ง มีคุณภาพในระดับหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอแนะสำหรับห้องสมุด ดังนี้

1. ห้องสมุดควรให้ความสนใจ ในการจัดทำรายการโดยเฉพาะในส่วน of เขตข้อมูล 6XX
2. ให้มีความร่วมมือกันระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ ในการจัดทำรายการหลักฐาน
ชื่อบุคคล ทั้งชื่อคนไทยและชื่อคนต่างชาติที่ถอดเป็นอักษรไทย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการประเมินหรือตรวจสอบจากรายการในฐานข้อมูลประกอบกับตัววัสดุ และครอบคลุม
ทั้งรูปแบบมาร์ก เนื้อหาการลงรายการตามหลักเกณฑ์แองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ตลอดจนการใช้
หัวเรื่อง โดยทำการศึกษจากฐานข้อมูลเพียงแห่งเดียว

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการพิจารณามาตรฐานบรรณานุกรม. (2544). *หลักเกณฑ์การลงรายการชื่อบุคคล*. กรุงเทพฯ : หอสมุดแห่งชาติ.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. คณะอนุกรรมการประสานงานการใช้คอมพิวเตอร์ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา. (2536). *คู่มือโครงสร้างระเบียบหนังสือ/เอกสาร*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ทบวงฯ.
- ธวัชชัย วรพงศ์พร. (2543). *หลักการวิจัยทางสาขารณศาสตร์*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพดล เชื้อตระกูล. (2543). *การใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติแบบบูรณาการในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ : กรณีศึกษา ระบบ INNOPAC*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- นันทพร ธนะกุลบริภัณฑ์. (2543). *การลงรายการบรรณานุกรมในรูปแบบที่เครื่องสามารถอ่านได้ (MARC Format) สำหรับหนังสือและเอกสาร*. นนทบุรี : ฝ่ายเทคนิค สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.
- ประจักษ์ พุ่มวิเศษ. (2538). "การคัดเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติสำหรับสถาบันอุดมศึกษา", ใน *ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ : แนวคิดและประสบการณ์*. หน้า 19-25. กรุงเทพฯ : สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์ราไพ เปรมสมิทธิ์. (2538). *ฐานข้อมูลบรรณานุกรม: การสร้างและการใช้*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2535). *หลักเกณฑ์การทับศัพท์: ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาอิตาลี ภาษาสเปน ภาษารัสเซีย ภาษาญี่ปุ่น ภาษาอาหรับ ภาษามลายู ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- สมชาย วรรณญาณไกร. (2544). *รายงานการวิจัยเรื่องบริการฐานข้อมูลใหม่ในมหาวิทยาลัยสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมพิศ คูศรีพิทักษ์. (2539). *ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ และเครือข่ายห้องสมุดทางวิชาการในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : กองบริการสื่อสารสนเทศ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ.
- สุนีย์ กาศจำรูญ. (2540, มิถุนายน). "การทำรายการหลักฐาน (Authority Control) กับการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด และศูนย์สารสนเทศในยุคโลกาภิวัตน์", *บรรณศาสตร์*. 12(1) : 25-32.
- สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์. (2544). *การลงรายการหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ตามหลักเกณฑ์ AACR2, 1998 Revision*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุนันดา ทองสีสุขใส. (2543). *MARC 21 สำหรับระเบียบหนังสือ/เอกสาร*. ขอนแก่น : สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Basch, Reva. (1990). Basch. "Measuring the Quality of the Data: Report on the Fourth Annual SCOUG Retreat" Database Search. 6(8) 18-23.
- Byrne, Deborah J. (1998). *MARC Manual : Understanding and Using MARC Records*. Englewood, Colo. : Libraries Unlimited.

- CAT-ASSESS. (1994). (Online) Available: <http://www.ukoln.ac.uk/bib-man/projects/cat-assess/>
Retrieved: 01/06/2002
- Chan, Lois Mai and Vizine-Goetz, Diane. (1997). "Errors and Obsolete Elements in Assigned Library of Congress Subject Headings: Implications for Subject Cataloging Subject Authority Control", *Library Resources & Technical Services*. 41(4) : 295-323.
- Chapman, Ann. (1994). *Up to Standard?: a Study of the Quality of Records in a Shared Cataloguing Database*. (Online). Available: <http://www.ukoln.ac.uk/services/papers/ukoln/chapman-1994-01/> Retrieved: 01/06/2002
- Chirawan Bhakdibutr and Sutanee Keesiri. (1999). *University Libraries in Thailand*. (Online) Available: http://www.tiac.or.th/thailib/ifa/ifa99_6.htm. Retrieved: 03/02/2003
- Crawford, Walt. (1989). *MARC for Library Use: Understanding integrated USMARC*. 2 nd ed. Boston : G.K. Hall.
- Ferguson Bobby. (1998). *Subject Analysis : Blitz Cataloging Work Book*. Englewood, Colo. : Libraries Unlimited.
- Furrie, Betty. (2000). *Understanding MARC Bibliographic : Machine-Readable Cataloging*. (Online) Available: <http://www.loc.gov/marc/umb/um07to10.html>. Retrieved: 22/01/2003
- Lancaster, Frederick Wilfird. (1991). *Indexing and Abstracting in Theory and Practice*. London : Library Association Publishing,
- Mansor, Yushiana. (1999). *Issues in Developing a Cooperative Cataloging Program in Malasia: an Analysis of MARC Records in Three University Libraries' OPAC Databases*. Dissertation, Ph. D. (Library and Information Science). Pittsburgh : School of Information Sciences, University of Pittsburgh. Photocopies.
- MARC 21 Concise Format for Bibliographic Data. (2002). 2002 concise ed.* Network Development and MARC Standards Office, Library of Congress. (Online) Available: <http://www.loc.gov/marc/bibliographic/ecbdhome.html>. Retrieved: 22/01/2003
- Massey, Owen. (2000). *Auditing Catalogue Quality by Random Sampling*. Dissertation, M.A (Information Science). Loughborough University. (Online) Available: <http://owen.massey.net/dissertation/bib.html>. Retrieved: 01/07/2002
- Mortimer, Mary. (1999). *Learn Descriptive Cataloguing*. 2 nd ed. Canberra : DoeMatrix.
- Powell, Ronald, R. (1997). *Basic Research Methods for Librarians*. Greenwich, Conn. : Ablex.
- Romero, Lisa. (1994, summer). "An Analysis of Entry-Level Cataloging Errors: Implication for Instruction and Training", *Journal of Education for Library and Information science*. 35(3) : 210-226
- _____. (1995, summer). "An Evaluation of Classification and Cataloging in Entry-Level Cataloging Copy : Implication for Access and Instruction", *Journal of Education for Library and Information Science*. 36(3) : 217-229.
- Vilas Wuwongse. (1997). *Library Automation in Thailand*. (Online) Available: http://www.dl.ulis.ac.jp/DLjournal/No_9/6e_vw/6-vw-e.html. Retrieved: 03/02/2003

- Wynar, Bohdan S. (1992). *Introduction to cataloging and classification*. 8th ed. Englewood, Colo. : Libraries Unlimited.
- Zeng, Lei. (1992). *An Evaluation of the Quality of Chinese-Language Records in the OCLC OLUC Database and a Study of a Rule-Based Data Validation System for Online Chinese Cataloging*. Dissertation Ph. D. (Library and Information Science). Pittsburgh : School of Information Sciences, University of Pittsburgh. Photocopies.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบบันทึกการตรวจสอบการลงรายการ

แบบบันทึกการตรวจสอบการลงรหัสในเขตข้อมูลความยาวคงที่ (เขตข้อมูล 008)

ชื่อเรื่อง.....

ตำแหน่ง	การลงรหัส						ลักษณะของรหัสที่ลงไม่ถูกต้อง
	ถูกต้องตาม รูปแบบมาร์ก			ไม่ถูกต้อง ตามรูปแบบมาร์ก			
	ฐ.1	ฐ.2	ฐ.3	ฐ.1	ฐ.2	ฐ.3	
06							
07-10							
11-14							
15-17							
18-21							
24-27							
35-37							

- หมายเหตุ ฐ1 หมายถึง ฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ ของ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ฐ2 หมายถึง ฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ ของ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 ฐ3 หมายถึง ฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ ของ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

แบบบันทึกการตรวจสอบการใช้มาร์กในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020-856)
ชื่อเรื่อง.....

เขตข้อมูล ตัวบ่งชี้ รหัสเขตข้อมูลย่อย	การใช้มาร์ก						ลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง
	ถูกต้องตาม รูปแบบมาร์ก			ไม่ถูกต้อง ตามรูปแบบมาร์ก			
	ฐ.1	ฐ.2	ฐ.3	ฐ.1	ฐ.2	ฐ.3	
020 __							
\$a							
\$c							
041 __							
\$a							
\$b							
lh							
050 __							
\$a							
\$b							
082 __							
\$a							
\$b							
l2							
100 __							
\$a							
\$c							
\$d							
110 __							
\$a							
\$b							
245 __							
\$a							
\$b							
\$c							
246 __							
\$a							
\$b							
250 __							
\$a							

- หมายเหตุ ฐ1 หมายถึง ฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ ของ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ฐ2 หมายถึง ฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ ของ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 ฐ3 หมายถึง ฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ ของ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เขตข้อมูล ตัวบ่งชี้ รหัสเขตข้อมูลย่อย	การใช้มาร์ก						ลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง
	ถูกต้องตาม รูปแบบมาร์ก			ไม่ถูกต้อง ตามรูปแบบมาร์ก			
	ฐ.1	ฐ.2	ฐ.3	ฐ.1	ฐ.2	ฐ.3	
260 __							
\$a							
\$b							
\$c							
300 __							
\$a							
\$b							
\$c							
440 __							
\$a							
\$x							
\$v							
490 __							
\$a							
\$v							
500 __							
\$a							
504 __							
\$a							
505 __							
\$a							
520 __							
\$a							
600 __							
\$a							
\$c							
\$d							
\$x							
\$y							
610 __							
\$a							
\$b							
\$x							
\$v							
\$y							

เขตข้อมูล ตัวบ่งชี้ รหัสเขตข้อมูลย่อย	การใช้มาร์ก						ลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง
	ถูกต้องตาม รูปแบบมาร์ก			ไม่ถูกต้อง ตามรูปแบบมาร์ก			
	ฐ.1	ฐ.2	ฐ.3	ฐ.1	ฐ.2	ฐ.3	
630 __							
\$a							
\$p							
\$t							
\$y							
\$z							
650 __							
\$a							
\$x							
\$v							
\$y							
651 __							
\$a							
\$x							
\$v							
\$y							
700 __							
\$a							
\$c							
\$d							
\$x							
\$y							
710 __							
\$a							
\$b							
\$t							
730 __							
\$a							
\$p							
\$t							
740 __							
\$a							
\$t							

เขตข้อมูล ตัวบ่งชี้ รหัสเขตข้อมูลย่อย	การใช้มาร์ก						ลักษณะของการใช้มาร์กที่ลงไม่ถูกต้อง
	ถูกต้องตาม รูปแบบมาร์ก			ไม่ถูกต้อง ตามรูปแบบมาร์ก			
	ฐ.1	ฐ.2	ฐ.3	ฐ.1	ฐ.2	ฐ.3	
800 __							
\$a							
\$c							
\$d							
810 __							
\$a							
\$b							
\$c							
\$d							
\$t							
\$v							
830							
\$a							
\$v							
856 __							
\$a							
\$b							
\$t							
\$u							
\$y							
\$z							

แบบบันทึกรูปแบบการลงรายการซื้อคนไทย (เขตข้อมูล 100, 600 และ 700)

ที่	รูปแบบการลงซื้อ			หมายเหตุ
	ฐ.1	ฐ.2	ฐ.3	
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
การสะกดคำ				
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				

หมายเหตุ ฐ1 หมายถึง ฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ ของ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ฐ2 หมายถึง ฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ ของ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 ฐ3 หมายถึง ฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ ของ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

แบบบันทึกรูปแบบการลงรายการชื่อคนต่างชาติ (เขตข้อมูล 100, 600 และ 700)

ที่	รูปแบบการลงชื่อ			หมายเหตุ
	ฐ.1	ฐ.2	ฐ.3	
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
การถอดอักษรชื่อคนต่างชาติเป็นอักษรไทย				
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				

หมายเหตุ ฐ1 หมายถึง ฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ ของ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฐ2 หมายถึง ฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ ของ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ฐ3 หมายถึง ฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ ของ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ภาคผนวก ข
รายชื่อหนังสือ

รายชื่อหนังสือ

1. 55 ตระกูลดั่ง ภาค 1 / ธนวัฒน์ ทรัพย์ไพบูลย์.
2. 108 คำถามเรื่องบ้านกับสถาปนิกไทย / โดย ยอดเยี่ยม เทพธานนท์.
3. ADVANCED DREAMWEAVER สำหรับนักออกแบบเว็บมืออาชีพ / ชატพล นภาวารี.
4. E-BUSINESS ธุรกิจยุคสารสนเทศ / ยืน ภู่วรรณ, สมชาย นำประเสริฐชัย.
5. HACKING EXPOSED ปิดทางแฮกเกอร์ / โดย JOEL SCAMBRAY.
6. INTRODUCTION TO COMPUTER ORGANIZATIONS / อ่ำไพ พรประเสริฐสกุล.
7. MACROMEDIA AUTHORWARE 6 WORKSHOP / วีระพันธ์ คำดี.
8. MICROSOFT WORD 97 STEP BY STEP / เรียบเรียงโดย ภาณุมาศ เดชอาคม.
9. POKA YOKA : เทคนิคป้องกันความผิดพลาด / ของ KOJOKANRI HENSHUBU.
10. SIX SIGMA พลังพลิกฟื้นธุรกิจ / โดย SUBIR CHOWDHURY.
11. VISUAL BASIC 5.0 PROFESSIONAL การใช้คำสั่งและคอนโทรล ... / สุทธิศักดิ์ พงศ์ธนาพานิช.
12. Y2K คอมพิวเตอร์ปี 2000 ปัญหาที่แท้และทางแก้ที่ถูก / ศรีศักดิ์ จามรมาน.
13. กฎหมายเบื้องต้นทางธุรกิจ / ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ.
14. กฎหมายแรงงาน 2 : กฎหมายคุ้มครองแรงงาน / วิจิตรา (พุงลัดดา) วิเชียรชม.
15. กฎหมายสิทธิบัตร : แนวความคิดและบทวิเคราะห์ / จักรกฤษณ์ ควรวจน์.
16. กรณีศึกษากลยุทธ์ธุรกิจ / สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ บรรณาธิการกิตติมศักดิ์.
17. กระบวนการเป็นเมืองกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ในประเทศกำลังพัฒนา / ดารณี ถวิลพิพัฒนกุล.
18. กลไกของสังคม / พัทยา สายหู.
19. กลยุทธ์ในการฝึกอบรม / พัฒนา สุขประเสริฐ.
20. กลุ่มกฎหมายปกครอง / รวบรวมโดย เกษม สรศักดิ์เกษม.
21. กัมพูชา : นโยบายต่างประเทศไทย สมัยพลเอกเปรม / อรอนงค์ น้อยวงศ์
22. การกำหนดและการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ : ทฤษฎี ... / ถวัลย์รัฐ วรเทพพุฒิพงษ์.
23. การเขียนโปรแกรมเชิงวัตถุภาษาจาวา / สุธีรัตน์ จรัสกุลชัย.
24. การควบกิจการและการควบจำกิจการ / อัญญา ชันวิทย์.
25. การโฆษณาเชิงปฏิบัติ / โดย เสรี วงษ์มณฑา.
26. การจัดการการผลิตและการดำเนินงาน / ธรรมนูญ เขจรนันท์.
27. การจัดการระหว่างประเทศ / ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร.
28. การจัดทำระบบบริหารคุณภาพตามมาตรฐานสากล ISO 9001-2000 ... / โดยธีระพันธ์ พลมณี.
29. การชั้นสูตรศพ / พรทิพย์ ไรจนสุนันท์.
30. การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS สำหรับงานวิจัย... / ศิริชัย กาญจนवासี.
31. การตรึงไนโตรเจน : ไรโซเบียม-พืชตระกูลถั่ว / สมศักดิ์ วังใน.
32. การต่างประเทศกับเอกราชและอธิปไตยของไทย (ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 ถึงสิ้นสมัยจอมพล ป.).
33. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จ.สกลนคร / สุรัตน์ วรวงศ์รัตน์.

34. การบริหารการตลาด / อัจจิมา เศรษฐบุตร, สายสวรรค์ วัฒนพานิช.
35. การบริหารงานขาย / โดย อุดลย์ จาตุรงค์กุล.
36. การบริหารทรัพยากรมนุษย์ฉบับสมบูรณ์ / สมชาย หิรัญกิตติ.
37. การบริหารสถาบันเพื่อความเป็นเลิศ / พิชัย เสถียรจิตต์.
38. การบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อม / สุนีย์ มัลลิกะมาลย์.
39. การปกครองท้องถิ่นของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี / เรียบเรียงโดย ปรัชญา เวสารัชช.
40. การปฏิวัติสยาม พ.ศ. 2475 / นครินทร์ เมฆไตรรัตน์.
41. การประกันคุณภาพทางวิชาการในมหาวิทยาลัยไทย / อุดลย์ วิริยเวชกุล.
42. ความน่าจะเป็นและสถิติ : สรุปเนื้อหา โจทย์แบบฝึกหัดและเฉลย / ดำรงค์ ทิพย์โยธา.
43. ความเป็นเลิศทางการศึกษา : แนวนโยบายแห่งรัฐของสหราชอาณาจักร / สุนิสา กาญจนกุล, แปล.
44. ความรู้เกี่ยวกับสื่อมวลชนมีเดียเพื่อการศึกษา / บุญผชาติ ทัพพิภรณ์.
45. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคุณภาพน้ำ และการวิเคราะห์คุณภาพน้ำในบ่อ ... / วิรัช จิวแหยม.
46. ความรู้เรื่องผ้าและเส้นใย / นवलแข ปาลิงนิช.
47. ความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น 600 ปี / ผู้เขียน, อิชอิ โยเนะโอะ, โยชิโกะวะ โทชิฮารุ.
48. ความหลากหลายทางวัฒนธรรม : กระบวนทัศน์และบทบาทในประชาสังคม / อมรา พงศาพิชญ์.
49. คำคมบ่มชีวิต / แปลโดย กรุณา กุศลาลัย.
50. คำพิพากษาฎีกาอาญาที่สำคัญ / พิพัฒน์ จักรางกูร, ภัทรพร จักรางกูร.
51. คำให้การของ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ กรณีเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519.
52. คำอธิบายกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน / วิชัย ตันติกุลานนท์.
53. คำอธิบายกฎหมายว่าด้วย ชื่อชาย แลกเปลี่ยน ให้ / โดย วิษณุ เครื่องงาม.
54. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยนิติบุคคล... / ประสิทธิ์ โฆวีไลกุล.
55. คำอธิบายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน... / พันตำรวจเอก สีหนาท ประยูรรัตน์.
56. คินถิ่นเงินใหญ่ / พระราชนิพนธ์ใน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.
57. คุณทำได้...เซตอัพอินเทอร์เน็ตเซิร์ฟเวอร์บนลินุกซ์ / สันติ ศรีลาศักดิ์, เกศมณี เทียงธรรม.
58. คู่มือกฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา / กำชัย จงจักรพันธ์.
59. คู่มือการเขียนเรื่องบันเทิงคดีและสารคดีสำหรับเด็ก / สมพร จารุณี.
60. คู่มือการใช้ MACROMEDIA AUTHORWARE 4 ด้วยตนเอง / สุธีร์ กิจจวี, อรณัฐ อุทานนท์.
61. คู่มือการใช้โปรแกรม AUTOCAD 2000 : 2D DRAFTING / ภาณุพงษ์ ปัตติสิงห์.
62. คู่มือการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาเพื่อศตวรรษใหม่ / แพท แอดคินสัน.
63. คู่มือการบริหารตามมาตรฐาน ISO 9001:2000 / ณิชกิจ แสงประดับ และ สุเบร์ สุทธิคารา.
64. คู่มือการเพาะเลี้ยงแพลงก์ตอน / ธิดา เพชรมณี.
65. คู่มือการสัมภาษณ์งานแบบมีโครงสร้าง : จากหลักวิธีสู่แนวปฏิบัติที่ดี / วีระวัฒน์ บันนิตามัย.
66. คู่มือตกแต่งซ่อมแซมบ้านด้วยตนเอง
67. คู่มือปฏิบัติการ ACCESS 2000 / ธนพล ฉันทวีชัย.
68. คู่มือผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางเพื่อเศรษฐกิจชุมชน / สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา.

69. คู่มือระบบไฟฟ้าและการประหยัดพลังงานสำหรับประชาชน/ โดย ถาวร อมตกิตติ์.
70. แดทส์ : รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง / ชนาธิป พรกุล.
71. โครงสร้างอายุและเพศของประชากรสูงอายุในประเทศไทย / ปราโมทย์ ประสาทกุล .
72. งานช่างแกะช่างสลักในท้องถิ่น / นพวัฒน์ สมพิน.
73. จริยธรรมสำหรับการศึกษาวิจัยในคน / บรรณาธิการ: บุปผา ศิริรัศมี, จรรยา เศรษฐบุตร.
74. จักรวรรดินิยมญี่ปุ่นกับพัฒนาการทุนนิยมไทย : ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1-2 ... / พรรณี บัวเล็ก.
75. จากมหาสงครามสู่สันติภาพ / โดย ทศ พันธุมเสน, และ คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร.
76. จาริกบุญ-จาริกธรรม / พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต).
77. จิตวิทยาทั่วไป / กันยา สุวรรณแสง.
78. จีนอีสานและเสฉวน : จากแดนแมนจูสู่กวางโง่ / สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์, ทรงรวบรวม.
79. จีเอ็มโอ : อาหาร ยา และพันธุกรรมบำบัดยุคใหม่ / โดย ประธาน ประเลิฐวิทยาการ.
80. จุลชีววิทยาการหมักวิตามินและสารสี / บุษบา ยงสมิทธิ.
81. จุลเศรษฐศาสตร์ : ทฤษฎีและการประยุกต์ / โดย ชีระพงษ์ วิกิตเศรษฐ.
82. เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ / มนต์รี รูปสุวรรณ .
83. เจาะลึกเบื้องหลังเจ้าแม่ SMES / สมพร กิตติโสภากร.
84. ชนกลุ่มน้อยกับรัฐบาลพม่า / พรพิมล ตรีโชติ.
85. ช่างสิบหมู่ = CHANG SIP MU / [โดย จุลทัศน์ พยาฆรานนท์, บุษหลง ศรีกนก, เพลินพิศ กำราญ]
86. ชาร์ลส์ โบดีแลร์ : กวีและนักวิจารณ์ศิลปะ / สดชื่น ชัยประสาธน์.
87. ชีวจิต : การใช้ชีวิตอย่างเข้าใจธรรมชาติ / สาทิส อินทรกำแหง.
88. ชีววิทยาประมง / ธนัญญา ทรรพนันทน์: บรรณาธิการ.
89. ชีววิทยาปลา / วิมล เหมะจันทร์.
90. ชีววิทยาวัชพืช : พื้นฐานการจัดการวัชพืช / ดวงพร สุวรรณกุล.
91. ชีวสารสนเทศศาสตร์ / บรรณาธิการ: วสันต์ จันทราทิตย์, วีระพงศ์ ลุสิตานนท์.
92. ชีวชุมชนริมน้ำอยุธยา มรดกไทย...มรดกโลก / สุเนตร ชุตินทรานนท์, บรรณาธิการ
93. ชีวเริ่มต้นเมื่อ 70 / สาทิส อินทรกำแหง.
94. ชีววันนี้ / วิทยา นาควัชระ.
95. โซลิตสเตตอิเล็กทรอนิกส์ / กรกฎ วัฒนวิเชียร.
96. ฐานข้อมูล MICROSOFT SQL SERVER 7.0 : คัมภีร์ระบบฐานข้อมูล... / บัณฑิต จามรภูติ.
97. ดอกไม้เพลิงโบราณ : มหัทจรรย์แห่งภูมิปัญญาไทย / สิทธา สลักคำ
98. คาราศาสตร์พื้นฐาน / โดย รุจิราพรรณ รุ่งรอด.
99. เด็กเรียนรู้ได้อย่างไร : เรียนรู้ภาษาไทย โดยอาศัยสิ่งแวดล้อมเป็นสื่อ / ชาตรี สำราญ.
100. ดันไม้เมืองเหนือ : คู่มือศึกษาพรรณไม้ยืนต้นในป่าภาคเหนือประเทศไทย / ไชมอน การ์ดเนอร์
101. ตลาดหุ้นในประเทศไทย / ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
102. ตามรอยช้างแลได้ / สารูป ฤทธิชู, สุนีย์ ทองไชรั.

103. ตำราเวชศาสตร์ฉบับหลวง รัชกาลที่ 5.
104. ดัดตั้ง/ใช้งานโฮมเน็ตเวิร์กด้วยตนเอง / ดิเรก วงษ์วานิช.
105. ถาม-ตอบ ประมวลกฎหมายอาญาภาคความผิด : ความผิดเกี่ยวกับการ... / เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์.
106. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม / เรียบเรียงโดย ราตรี ภาวรา.
107. ทฤษฎี และงานวิจัยทางอาชญวิทยา / พรชัย ชันดี, ชัชชัย ปิตะนีละบุตร และ อัครวิณ วัฒนวิบูลย์.
108. ทฤษฎีบรรษัทข้ามชาติกับการพัฒนาเศรษฐกิจไทย / สุวินัย ภรณวลัย.
109. ทฤษฎีใหม่ในหลวง : ชีวิตที่พอเพียง / กระทรวงศึกษาธิการ.
110. ห้องถิ่น-อินเดีย / เรื่องวิทย์ ลี้มปนาท, บรรณาธิการ.
111. ห้องถิ่น-อินเดีย / เรื่องวิทย์ ลี้มปนาท, บรรณาธิการ.
112. หักชนะไอที / ครรชิต มาลัยวงศ์.
113. ทำเป็นธรรมชาติ / ท่านผู้หญิงเกนหลง สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ผู้เขียน.
114. ทีคิวเอ็ม : การบริหารคุณภาพครบวงจรในองค์กรทางการศึกษา / ผู้เขียน EDWARD SALLIS.
115. เทคนิคการเขียนคำอธิบายลักษณะงาน / สุรินทร์ รัฐเลิศวงศ์.
116. เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรพหุคูณ / สำเร็จ บุญเรืองรัตน์.
117. เทคโนโลยีการผลิตลูกกวาดและช็อกโกแลต / สุวรรณมา สุภิमारส.
118. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต / สานิตย์ กายาผาด, ไชยา ภาวบุตร, สุทธิศิลป์ มูลสิน.
119. เทอร์โมไดนามิกส์ของโลหะ / สมชาย ทองเต็ม.
120. ๖ ปกเทศ ปกเกล้า ชาว มข.เชียงใหม่
121. ธรรมนูญบัณฑิตชาตก : ภาพสะท้อนภูมิปัญญาของชาวอยุธยา / โดย นิยะดา เหล่าสุนทร.
122. ธรณีวิศวกรรมขั้นพื้นฐาน / สง่า ตั้งชวาล.
123. ธุรกิจเบื้องต้น / สมยศ นาวิการ.
124. นโยบายทางเศรษฐกิจ / สมนึก แดงเจริญ.
125. นโยบายสังคมและสวัสดิการสังคม / กิติพัฒน์ นนทปัทมะคุลย์.
126. นอศตราตามุส / เจริญ วรณะสิน.
127. นำการเปลี่ยนแปลงแบบมืออาชีพ / โดย โดนัลด์ ซี แฮมบริค, เดวิด เอ แนนดเลอร์.
128. นำนมดิบและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง : เอกสารทางวิชาการ / โดย วิศววรรณ ปาณะพล.
129. นิเทศศาสตร์กับเรื่องเล่าและการเล่าเรื่อง : วิเคราะห์การศึกษาจินตคติ ... / ถิรพันธ์ อนวัชศิริวงศ์.
130. นิเวศน์วิกฤต ความรู้กับวิภาวะ /ยศ สันตสมบัติ, อัมมาร สยามวาลา.
131. นิสัยสดชื่น : การสร้างนิสัยที่คิดไกล ใฝ่ดี มีวิสัยทัศน์ มองโลกในแง่ดี / ปรัชญา กล้าผจญ.
132. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการเมือง / อัมภางค์ ปาณิกบุตร.
- 133.. แนวทางการยกเครื่องรัฐสภาไทย / จรัส ดิษฐาภิชัย.
134. แนวภูเขาไฟและลักษณะโครงสร้างทางธรณีวิทยาของหินภูเขาไฟ บริเวณล้านนา.../ ปัญญา จารุศิริ .
135. บทบาทและอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.
136. บททางชีวิต นิรมล เมธีสุกุล / เรียบเรียงโดย มนทรา.
137. บรรจุภัณฑ์อาหาร / ปุณ คงเจริญเกียรติ และสมพร คงเจริญเกียรติ.

138. บริหารงานต้องบริหารคน = BUSINESS IS PEOPLE / โดย C.
139. บัญชีเมตริกส์สังคม และการวิเคราะห์ผลกระทบของการใช้จ่าย ... / โดย ฉลองภพ สุตังกรกาญจน์.
140. บันทึกถึงวันพรุ่งนี้ / ละเวง ปัญจสุนทร.
141. บันทึกบัณฑิตศึกษา / อุดุลย์ วิริยเวชกุล.
142. บางกอกสมัยเก่า / ซาลี เอี่ยมกระสินธุ์.
143. บ้านพ่อ วังสวนจิตรลดา : หนังสือ 3 มิตี.
144. เบี้ย บาท กษาปณ์ แบงก์ / นวรัตน์ เลขะกุล.
145. เบื้องหลังการปฏิวัติ 2475 / กุหลาบ สายประดิษฐ์.
146. ปฏิบัติการเคมีคุณภาพวิเคราะห์ / สุรางค์ อนุกุล.
147. ปฏิวัติเบาๆ / ศิลา โคมฉาย.
148. ปทานุกรมปรัชญาพิทยากา / คณะกรรมการจัดทำปทานุกรมปรัชญาพิทยากา.
149. ปมปริศนาราชชาติใหม่ไทย : จิม ทอมป์สัน / WILLIAM WARREN, เขียน.
150. ประชากรศาสตร์ : สารสำคัญโดยสังเขป / เพ็ญพร ชีระสวัสดิ์.
151. ประชุมเรื่องตำนานและนิทานพื้นบ้านเขมร. ภาคที่ 1-9 / ประยูร ทรงศิลป์.
152. ประเทศชาติเป็นของราษฎร : รวมข้อเขียนและคำพูดของ ส.ศิวรักษ์ ... / สุลักษณ์ ศิวรักษ์.
153. ประมวลกฎหมายใช้ L/C และ B/C : UCP 500 URR 525 URC 522 / โดย อาวุธ โพธิ์เล็ก.
154. ประมวลกฎหมายอาญา / รวบรวมโดย พันตำรวจโทหญิง นัยนา เกิดวิชัย.
155. ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับอ้างอิง / ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ.
156. ประวัติและงาน อาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ.
157. ประวัติศาสตร์ล้านนา / สวัสดิ์ อ่องสกุล.
158. ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจและสังคมยุโรปสมัยกลาง / อังรี ปีแรน, เขียน ; ฉัตรทิพย์นาถสุภา .
159. ปรชญาตะวันออก (อินเดีย, จีน, ญี่ปุ่น, ไทย) / สถิต วงศ์สุวรรณค์.
160. ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ : บทเรียนและประสบการณ์จากวิกฤติ ... / ทำนอง ดาศรี, บรรณาธิการ.
161. ปลาตุ๊ก / อุทัยรัตน์ ณ นคร.
162. ปันแตงอนาคตสังคมไทย / คำนำโดย ชัยวัฒน์ ธีระพันธ์.
163. ป่าเต็งของฉัน / เหมามา, เขียน.
164. ปีบติการ XML เทคโนโลยีเว็บสู่รอน/ด่าง อุทธิรมย์
165. เปลือย"ธารินทร์" / พายัพ วนาสวรรณ.
166. เปิดฟ้าส่องโลก / นิติภูมิ นวรัตน์.
167. เปิดหน้าภาพกรรมกาย ลากไส้ ดร.เบญจ / ทองย้อย แสนสินชัย
168. ไปเรียนเมืองจีน / อุทัยวรรณ กุลสันติธารรงค์.
169. ผ้าทอพื้นเมืองในภาคกลาง : โครงการพัฒนาผ้าพื้นเมือง... / สมพงษ์ ทิมแจ่มใส: บรรณาธิการ.
170. ผ้าทางตัน : ชุมทรัพย์แสนล้านสัมปทานสื่อสาร / ชูชาติ สว่างสาลี.
171. ผู้ว่าราชการจังหวัดไทย... / วิรัช วิรัชนิภาวรรณ.
172. แผนกลยุทธ์การวิจัยด้านเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร... / โดย ชีระ สุตะบุตร .

173. แผ่นดินพระจอมเกล้าฯ / วิบูล วิจิตรวาทการ.
174. ฝ่าวิกฤตชีวิตด้วยการปรึกษา / [ประเวศ ต้นติพิวัฒน์สกุล].
175. ฝ่าวิกฤตด้วยพลังชุมชน / นิตยาภรณ์ หิรัญนิรมล.
176. พงศาวดารเมืองน่าน / พระเจ้าสุริยพงษ์ผริตเดช.
177. พจนานุกรมคำสัพพัญญู / ชัยรัตน์ วงศ์เกียรติ์จักร.
178. พจนานุกรมภาพ ไทย-อังกฤษ-ฝรั่งเศส.
179. พจนานุกรมยาและยาใหม่ในประเทศไทย / วิทย์ เทียงบุรณธรรม.
180. พจนานุกรมศัพท์และสำนวนกฎหมาย (ไทย-อังกฤษ) / โดย ธง วิทย์วัฒน์.
181. พจนานุกรมศัพท์เศรษฐกิจ ธุรกิจ การเงิน และการธนาคาร / วิทยากร เชียงกุล.
182. พยาธิใบไม้ปอด / เดชา ศรีสนธิ์ จิตรา ไวกกุล สนั่น แยมพุด.
183. พรรณไม้หอมในสวนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ ... / บรรณาธิการ, จเร สดาก.
184. พระเจ้าแผ่นดิน / สุวิมล ผึ้งประเสริฐ .
185. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับสหประชาชาติ / รวบรวมและเรียบเรียงโดย มานพ เมฆประยูรทอง.
186. พระพุทธเจ้าหลวงกับชาวกรุงเทพฯ / จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ; ศรีธวัช อยู่สุขชี, บรรณาธิการ.
187. พระสุพรรณกัลยา จากตำนานสู่หน้าประวัติศาสตร์ / สุเนตร ชุตินทรานนท์.
188. พลังแห่งชีวิต : พ่อ / แจ็ก แคนฟิลด์ .
189. พลิกกลยุทธ์พิชิตการแข่งขัน / แกรี่ แอมเมล แปลโดยสมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์, สมคิด จาตุศรีพิทักษ์.
190. พลิกประวัติศาสตร์แคว้นสุโขทัย / ธิดา สาระยา .
191. พหุปัญญาในห้องเรียน : วิธีการสอนเพื่อพัฒนาปัญญาหลายด้าน / โรมัส อาร์มสตรอง.
192. พันธุวิศวกรรมเบื้องต้น / สุรินทร์ ปิยะโชคณากุล.
193. พิชัยสงคราม E-COMMERCE / นภดล กมลวิลาศเสถียร.
194. พืชเครื่องเทศและสมุนไพร / โดย รุ่งรัตน์ เหลืองนทีเทพ.
195. พุทธปรัชญา : มองพุทธศาสนาด้วยทรรศนะวิทยาศาสตร์ / สมัคร บุรวาต.
- 196.. พุทธปรัชญาในชีวิตประจำวัน / อุทัย เอกสะพัง.
197. พุทธวิธีแก้ปัญหาเพื่อศตวรรษที่ 21 / พระธรรมปิฎก
198. พุทธเศรษฐศาสตร์ : วิวัฒนาการ ทฤษฎี และการประยุกต์กับเศรษฐศาสตร์ ... /อภิชัย พันธเสน.
199. พุทธโศลีย์ / ธรรมบรรยายโดย พระราชสุทธิญาณมงคล (จรัญ จิตฺตมโม).
200. พูดถึง..."เมืองไทย" ...ด้วยใจรัก...จาก "ความคิดคำนึง" ของ ดร.เสรี / เสรี วงษ์มณฑา
201. ฟ้า-ขวัญ-เมือง จักรวาลทัศน์ดั้งเดิมของไทย : ศึกษาจากคัมภีร์โบราณไทยอาหม / รณี เลิศเลื่อมใส.
202. ภาวะผู้นำ / กวี วงศ์พุด.
203. ภาวะผู้นำและการจูงใจ / ยงยุทธ เกษสาคร.
204. ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น / ศศิธร รัชฎักษณ์นันท์ .
205. ภาษาและหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร / อวยพร พานิช .
206. ภูมิทัศน์มหัศจรรย์ของโลก / คณะผู้แปล: ปราณี ธนะชานันท์ .
207. ภูมิปัญญาทักษิณ / ค้นคว้าและเรียบเรียงโดย เอกวิทย์ ณ ถลาง.

208. โภชนศาสตร์สัตว์น้ำและการให้อาหารสัตว์น้ำ / เวียง เชื้อโพธิ์หัก.
209. มนต์รักทะเลใต้ / พระราชนิพนธ์ใน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.
210. มนุษย์กับวัฒนธรรม / ยศ สันตสมบัติ.
211. มนุษยศาสตร์ : สหวิทยาการแห่งชีวิต / บรรณาธิการ: วรณา นาวิกมูล.
212. มรดกช่างศิลป์ไทย / [สุรพล คำรินทร์กุล].
213. มลพิษทางน้ำ / เรียบเรียงโดย กัณฑ์รีย์ ศรีพงศ์พันธ์.
214. มลภาวะอากาศ / วงศ์พันธ์ ลิ้มปเสนีย์, นิตยา มหาผล, ชีระ เกรอด.
215. มหเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น / รัตนา สายคณิต.
216. มหัตถจริย์ทุกวัน / พระราชนิพนธ์ใน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.
217. มหัตถจริย์พลังอำนาจแม่เหล็กโลก / โดย ปริญญา ตันสกุล.
218. มอญในเมืองไทย / สุภรณ์ โอเจริญ ; บรรณาธิการ, ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, กาญจน์ ละอองศรี.
219. มัลติมีเดีย TOOLBOOK : หลักการพัฒนางานคอมพิวเตอร์ระบบมัลติมีเดีย / ธวัชชัย งามสันติวงศ์.
220. มานุษยวิทยาเบื้องต้น / จิตรกร โพธิ์งาม.
221. ยาด่านจุลชีพ : ความรู้พื้นฐานและการประยุกต์ / มาลิน จุลศิริ.
222. ยุทธวิธีการแข่งขัน / โดย MICHAEL E.
223. เยือนถิ่นอินเดีย / โกวิท ตั้งตรงจิตร.
224. รวมกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปการเมือง การปกครอง การกระจายอำนาจ / เกษม สรศักดิ์เกษม.
225. รวมกฎหมายแรงงาน / สัก กอแสงเรือง.
226. รวมคำสั่ง IBM PC-DOS / วิชิต ปุณวัตร์.
227. รวมโปรแกรมคอมพิวเตอร์ยอดฮิต 8 IN 1 / เกียรติประภม สันรุ่งเรืองกุล, คุณาวัดณ์ เจียมพาณิชย์.
228. รวมศัพท์เทคโนโลยีและสื่อสารเพื่อการศึกษา / สุพิทย์ กาญจนพันธ์.
229. รอยไอยรา / พีรศักดิ์ วรสุนทรโสถ.
230. ระบบการเมือง : ความรู้เบื้องต้น / ม.ร.ว พุทธิสาณ ชุมพล.
231. ระบบบัญชีสี่สีซึ่ง : การบัญชีสำหรับสัญญาเช่าระยะยาว / วรศักดิ์ ทุมมานนท์.
232. ระบบเสียงภาษาไทย / กาญจนา นาคสกุล.
233. ระเบียบวิธีวิจัยธุรกิจ / นราศรี ไววนิชกุล, ชูศักดิ์ อุดมศรี.
234. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ... / รวบรวมโดย พันตำรวจโทหญิง นัยนา เกิดวิชัย.
235. รัฐมนตรีพันธุ์ใหม่ : บริหารงานบ้านเมืองอย่างไรให้ถูกใจประชาชน / ชาวนะ ไตรมาศ.
236. รีเอ็นจิเนียริงภาคปฏิบัติ / เดวิด เค.
237. รื้อสร้างองค์ความคิดผู้หมิงกับสุขภาพ / กฤตยา อาชวนิจกุล .
238. รู้จักลินุกซ์ / วรุณี เทียงธรรม, สันติ ศรีลาศักดิ์.
239. รู้ไว้ก่อนไปอเมริกา ฉบับ Y2K+ / วิโรจน์ ธีรคุณ, เขียน ; ภัทร เทพวรรณ, บรรณาธิการ.
240. เรือง่าย!STYLE WINDOWS 95 TUTORIAL STEP BY STEP / วิทยา สงวนวรรณ.
241. เรียน เล่น ใช้ PHOTOSHOP 5.5 & IMAGEREADY 2.0 / ทรงศักดิ์ ลิ้มสิริสันติกุล
242. เรียนรู้เพื่อเป็นครูคุณภาพ / ชูศรี ตันพงศ์.

243. เรือนรู้อินทราเน็ต ระบบเครือข่ายองค์กรยุคใหม่ / วิทยา เรืองพรวิสุทธิ.
244. เรื่องเพศ อนามัยเจริญพันธุ์และความรุนแรง... / โดย กฤตยา อาชวนิจกุล, ทวีศ โคอเอทท์.
245. เรือนพื้นบ้านไทย-มอญ / โดย อรศิริ ปาณินท์.
246. ลวดลายบนผืนผ้าสีบสานภูมิปัญญาไทย.
247. ลักษณะคำประพันธ์ไทย / บารณี ถาวรระ.
248. ลัทธิเศรษฐกิจการเมือง / ฉัตรทิพย์ นาถสุภา.
249. ลายงูไทย / เรื่องและภาพโดย นาวาอากาศเอก (พิเศษ) วิโรจน์ นุตพันธ์.
250. ลำปาง : นครเขลางค์แห่งลุ่มน้ำวัง / กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
251. เลือกซื้อ ประกอบ และติดตั้ง PC / นิยม เชื้อไทย, สิทธิชัย ประสานวงศ์.
252. โลหะวิทยา / โดย ชวลิต เชียงกุล.
253. วัฒนธรรมการกินของคนเมือง : น้ำพริกและผักพื้นบ้านล้านนา / ฉลาดชาย รมิตานนท์ .
254. วิ.แพ่งพิสดารเล่ม 2 ฉบับปรับปรุงใหม่ 2540-2541 / กรุ๊ป จูริสพรุเต็น.
255. วิทยปรัชญา / สุรพงษ์ โสธนะเสถียร.
256. วิทยาศาสตร์เส้นใย / วีระศักดิ์ อุดมกิจเดชา.
257. วิธีวิทยาการประเมิน : ศาสตร์แห่งคุณค่า / สมหวัง พิธิยานุวัฒน์.
258. วิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา / สมหวัง พิธิยานุวัฒน์.
259. วิธีอ่านคู่มือภาษาอังกฤษประจำเครื่อง / งามพริ้ง รุ่งโรจน์ดี.
260. วิวัฒนาการการเมืองการปกครองไทย / ลิขิต ธีรเวคิน.
261. ศิลปะกับเยาวชน / คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
262. สะเดา : มิติใหม่ของการป้องกันและกำจัดแมลง / ชวัญชัย สมบัติศิริ.
263. สัทศาสตร์เพื่อการใช้ / ดาราวดี สุกมลสันต์.
264. สัทศาสตร์ภาษาสเปน / สถาพร ทิพย์ศักดิ์.
265. สาธารณบริหารศาสตร์ / สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ.
266. สามสาระ สามรส เพื่อผู้ใช้ INNOPAC / วงศ์สว่าง เชาว์ชุตติ, ชนิตา จรียาพรพงศ์.
267. สารกระตุ้นประสาท : ยาบ้า / กิติ ฉายศิริกุล, วนิดา พุ่มไพศาลชัย.
268. สารคดีธรรมจากพระไตรปิฎก : สำหรับนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป / โดย ไสว มาลาทอง.
269. สารนิเทศท้องถิ่น / ปราณี สารมาศ.
270. สืบจากศพ / พรทิพย์ ไรจนสุนันท์.
271. สุขภาพจิตและการพัฒนาตน / กัทร จ่างทอง, เรียบเรียง.
272. เสกสรรงานศิลป์ด้วย ILLUSTRATOR 9.0 : โปรแกรมยอดเยี่ยมสำหรับสร้างงาน ... / มาโนช ลักษณะกิจ.
273. ใส่ลูกเล่นให้เว็บไซต์ด้วย JAVASCRIPT / โดย ทวีชัย หงษ์สุมาลย์ สงวนชัย สุวรรณชีวะศิริ.
274. หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) : มหาดุริยกี ... / อานันท์ นาคคง, อัญญาวุธ สาคริก.
275. หลวงพ่ออุตตมะ มหาวัชรแห่งรามัญ / นามกาย.
276. หลักกฎหมายมหาชนเบื้องต้น / โภคิน พลกุล.
277. หลักการเบื้องต้นและการประยุกต์ใช้เทคนิคคู่ควมในเคมีวิเคราะห์ / ศักดิ์สิทธิ์จันทร์ไทย.

278. หลักและวิธีปฏิบัติการขยายพันธุ์พืช / โดย สนั่น ขำเลิศ.
279. หลักสถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป / อัจฉรีย์ จันทลักษณ์.
280. หลากหลายวิธีกับการใช้ ICT เพื่อการเรียนการสอน / ผู้สรุปและเรียบเรียง: อมรรารสสุข.
281. ห้องสมุดยุคใหม่กับไอที / นำทิพย์ วิภาวิน, [บรรณาธิการ].
282. องค์การและการจัดการ : ทันสมัยยุคโลกาภิวัตน์ / ชงชัย สันติวงษ์.
283. อนาคตหนองงูเห่า อนาคตประเทศไทย / ชาตรี ชะนะภัย, เขียน.
284. อยู่อย่างไร : ระบบพื้นฐานในสังคมไทยสมัยจารีต / ศุภรัตน์ เลิศพาณิชย์กุล.
285. อัลตราไวโอเลตวิสิเบิลสเปกโตรสโกปี / ลาวัลย์ ศรีพงษ์.
286. อัจฉรย์จิตมนุษย์ : คู่มือจิตวิทยาสำหรับครอบครัว / คณะผู้แปล: กิตติกร มีทรัพย์ .
287. อาหารท้องถิ่นภาคใต้ / อำไพ ไสร์จจะพันธุ์.
288. อินเทอร์เน็ต FRONTPAGE 2000 : คู่มือสร้างและจัดการเว็บไซต์ฉบับสมบูรณ์ / วงศ์ประชา จันทรสมวงศ์.
289. อินเทอร์เน็ต SQL SERVER 7 STEP BY STEP ครอบคลุมเวอร์ชัน 2000 / อำไพ สันติขิตกุล.
290. อินเทอร์เน็ต มิติใหม่ของการสื่อสาร / วันิดา จันทบุรีจารกร.
291. อินเทอร์เน็ต : เอกสารประกอบการสอน / เรียบเรียงโดย พรพรรณ รัตนาคินทร์.
292. อินเทอร์เน็ต II / โสภณ เรืองสำราญ .
293. อุดมการณ์ทางการเมืองร่วมสมัย / สมเกียรติ วันทะนะ.
294. เอกกษัตริย์อัจฉริยะ / [วันชัย ศิริชนะ, ประธานบรรณาธิการ ; ม.ร.ว. รุจยา อาภากร]
295. เอเชีย 1996 : การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง / อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์
296. เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : การเมืองการปกครองหลังสิ้นสุดสงครามเย็น / สีดา สอนศรี, บรรณาธิการ.
297. โครงการแข่งขัน / ไมเคิล ไรท์
298. โอซามา บิน ลาดิน : ศัตรูหมายเลขหนึ่งของสหรัฐฯ / สุขนิตย์, เรียบเรียง.
299. ไอ เอ็ม เอฟ : นักบุญหรือคนบาป / กมล กมลตระกูล.
300. ฮอร์โมนเพศ : การประยุกต์ทางการแพทย์ / วารุณี เกียรติคุณกุล.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางเปรมฤดี หาญปราบ
วันเดือนปีเกิด	16 ธันวาคม 2503
สถานที่เกิด	อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	166/63 ถ.ริมทางรถไฟเก่า แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	บรรณารักษ์ ระดับ 6
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถ. แจ้งวัฒนะ ต. บางพูด อ. ปากเกร็ด จ. นนทบุรี 11120
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2522	มัธยมศึกษาปีที่ 5 จาก ร.ร.วิเชียรมาตุ จังหวัดตรัง
พ.ศ. 2524	ป.กศ.สูง (บรรณารักษศาสตร์) จาก วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2528	กศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ. 2546	ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ